

PÄÄTÖS NCC ROADS OY:N MAA-AINESLUPAHAKEMUKSESTA OHKOLAN KYLÄSSÄ (KAUKASTEN LOUHINTA-ALUE)

Dnro 887/2014 (06.022.02)
Ympla 22.9.2016 § 79

(Valmistelija ympäristötarkastaja Erika Heikkinen, p. 040 662 0849)

1 ASIA

Päätös maa-ainelain 4 §:n mukaisesta maa-ainesten ottamislupahakemuksesta. Päätös sisältää ratkaisun maa-ainelain 21 §:n mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta.

Asia on palautunut Hyvinkään kaupungin ympäristölautakunnan uudelleen käsiteltäväksi. Korkein hallinto-oikeus kumosi 10.7.2015 antamalla päätöksellään ympäristölautakunnan 26.9.2013 § 75 tekemän kielteisen päätöksen.

2 LUVAN HAKIJA

NCC Roads Oy
PL 13, Mannerheimintie 103a
00281 HELSINKI

Yritys- ja yhteisötunnus:
1765515-0

Yhteyshenkilö: Taina Piironen, puh. 010 507 6503, taina.piironen@ncc.fi

3 MAANOMISTAJA

Hakijalla on kiinteistön Tapiola (106-407-24-40) omistajan kanssa sopimus maa-ainesten ottotoiminnasta.

4 OTTAMISALUEEN SIJAINTI JA TIEYHTEYS

Ottamisalue (Tapiola RN:o 24:40) sijaitsee Hyvinkään kaupungin kaakkoisosassa Ohkolan kylässä Kaukasten alueella. Alue on Tuusulan ja Mäntsälän kuntarajojen läheisyydessä. Etäisyys Hyvinkään keskustaan luoteessa on noin 12 km ja Tuusulan Jokelan taajamaan lounaassa noin 6 km. Kaukasten kyläkeskus sijaitsee 1,2 km ottamisalueesta länteen.

Murskeen kuljetukseen käytettävä tieyhteys on tilan Tapiola kunnostettava kulkuoikeustie. Tie kulkee ottamisalueelta luoteeseen tilan Savela ohitse yhdistyen sen jälkeen Kaukasin kylän läpi kulkevaan Vanuntiehen. Vaihtoehtoinen murskeen kuljetusreitti on Kivistontietä pitkin ottamisalueen eteläpuolelta Kaukasin kyläkeskukseen. Kummassakin tielinjausvaihtoehdossa murske kuljetetaan kyläkeskuksen läpi tielle nro 1403 ja edelleen valtatielle 25. Tien rakentamiseen ja maa-ainesten ottotoiminnan aloittamiseen tarvittavat koneet ja laitteet kuljetetaan Kivistöntien kautta.

5 ASIAN VIREILLETULO

Asia on tullut vireille 4.4.2006 päivätyllä ja 6.7.2006 saapuneella lupahakemuksella maa-ainesten ottamiseen.

6 ASIAN AIKAISEMMAT KÄSITTELYVAIHEET

Hyvinkään kaupungin ympäristölautakunta antoi NCC Roads Oy:n Tapiolan tilaa koskevassa maa-ainesten ottolupa-asiassa 24.4.2008 § 42 kielteisen päätöksen, jonka Helsingin hallinto-oikeus kumosi 29.5.2009 (NRO 09/0400/5) palauttaen lupa-asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Valituksen jälkeen korkein hallinto-oikeus palautti

23.5.2011 antamallaan päätöksellä (taltionumero 1350) asian ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi Helsingin hallinto-oikeuden menettelyvirheen vuoksi.

Hyvinkään kaupungin ympäristölautakunta antoi maa-ainesten ottolupa-asiassa 26.9.2013 § 75 jälleen kielteisen päätöksen, jonka Helsingin hallinto-oikeus kumosi 17.6.2014 (nro 14/0481/5) palauttaen asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi 10.7.2015 antamallaan päätöksellä (taltionumero 1993) Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä tehdyt valitukset pysyttäen kyseisen päätöksen voimassa.

Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen nro 14/0481/5 mukaan ympäristölautakunnan ei olisi tullut hylätä NCC Roads Oy:n maa-ainesten ottolupahakemusta maa-aineslain 3 § 4 momentin vastaisena tai sillä, että hanke olisi ristiriidassa maa-aineslain 1 a §:n tavoitteen kanssa. Asiaa uudelleen käsiteltäessä tulee päätöksen mukaan ottaa maa-aineslain 6 §:n 1 momentin mukaisella tavalla huomioon lupamääräysten vaikutus.

7 TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA KAAVOITUSTILANNE

Uudenmaan ympäristökeskus myönsi 19.11.2007 No YS 1527 maa-aineslupahakemuksen kohteena olevalla alueella tapahtuvalle toiminnalle (kallion louhinta, kiviaineksen murskaus ja välivarastointi) ympäristönsuojelulain mukaisen, toistaiseksi voimassa olevan, ympäristöluvan. Päätös sai lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 23.5.2011.

Hakemusasiakirjoihin on liitetty maanomistajan hakijalle myöntämä 10.9.2005 päivätty valtakirja maa-ainesluvan hakemiseen.

Alueella on voimassa Palopuron – Ridasjärven osayleiskaava, jossa ottamisalue ja sen ympäristö on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä rakentamiseen, joka ei muodosta suunnittelutarvealuetta. Ottamissuunnitelman mukainen tieyhteys kulkee sr-alueen kautta, jossa rakennettu ympäristönkuva säilytetään. Maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n perusteella kielletään rakentamasta tai suorittamasta muita toimenpiteitä kyseisellä alueella siten, että kulttuurihistorialliset tai rakennustaiteelliset arvot heikkenevät.

Uudenmaan maakuntakaavassa ottamisalueella ei ole merkintöjä. Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavassa (saanut lainvoiman KHO:n päätöksellä 8.10.2012) alue on ”Laajat yhtenäiset metsäalueet ekologisen verkoston osana Uudellamaalla” -selvityksen mukainen laajan metsäalueen osa, jota ei ole lopullisessa kaavassa varustettu MLY -merkinnällä.

8 MAA-AINESTEN OTTOALUEEN JA SEN YMPÄRISTÖN NYKYTILANNE

Suunnitelman kohteena olevalla alueella tai sen lähistöllä ei ole aiemmin ollut maa-ainesten ottotoimintaa.

Lähin asutus sijaitsee Mäntsälän puolella noin 300 metrin etäisyydellä ottamisalueesta kaakkoon. Hyvinkään puolella lähin asutus on lännessä ja lounaassa noin 500 metrin päässä Kivistöntien varrella. Välittömästi ottamisalueen pohjoispuolella kulkee Gasum Oy:n Mäntsälä–Siuntio maakaasun runkoputki.

Ottamisalueesta lounaaseen, lähimmillään noin 1,6 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Keravanjokikanjonin lehto -Natura 2000 -alue (luontodirektiivin mukainen SCI-alue). Alueen kasvillisuus on pääasiassa lehtoa ja kosteita rantaniittyjä ja se on edustava kasvillisuudeltaan, linnustoltaan, geomorfologialtaan, maisemaltaan sekä virkistyskäytön kannalta. Alue on kokonaisuudessaan vahvistetun maakuntakaavan suojelualuetta. Natura-alueen toteutuskeino maa-alueilla on luonnonsuojelulain mukaisen suojelun alueen

perustaminen. Keravanjoen vesialueella toteutuskeino on vesilaki. Tavoitteena vesialueella on säilyttää uoman luonnontila ja luontainen hydrologia.

Lähimmillään noin 1,1 km etäisyydellä ottamisalueesta lounaaseen sijaitsee Ilolan luonnonsuojelualue (tilat: Ilola RN:o 3:160 ja Ilola II RN:o 3:31) ja noin 800 m etäisyydellä Kalliomäen raviinin luonnonsuojelualue (tila: Kalliomäki RN:o 24:4). Suojelualueet on perustettu hakemusasialasta annetun päätöksen 24.4.2008 § 42 jälkeen yksityismaalle luonnonsuojelulain 24 §:n mukaisilla päätöksillä. Ilolan luonnonsuojelualueen tarkoitus on turvata Keravanjoen rantalehdon säilyminen luonnontilaisena. Alue on pääosin Keravanjoen ranta-aluetta ja jokeen viettävää rinnettä. Kasvillisuustyyppi on pääosin tuoretta lehtoa ja lehtomaista kangasta. Alueen pinta-ala on 9,3 ha. Kalliomäen raviinin alueen rauhoitus suojelee edustavan luonnontilaisen kaltaisen, kulttuuri-vaikutteisen raviinin, mikä liittyy aiemmin mainittuihin viereisiin suojelualueisiin. Alueen pinta-ala on 1,5 ha.

Ottamisalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue on lähimmillään noin 900 metrin etäisyydellä lännessä sijaitseva Kaukasten I-luokan vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue nro 0110616. Ottamisalueesta noin 600 metriä etelään sijaitsee Ullamäen vedenoton kannalta luokittelematon pohjavesialue.

9 HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Ottamistoiminta

Hakemuksen mukainen ottamisalueen pinta-ala on 5,04 ha ja otto- eli louhinta-alueen pinta-ala 3,5 ha. Alueelta on tarkoitus ottaa kalliokiviaineksia 450 000 m³ ktr viidentoista (15) vuoden aikana. Arvioitu vuotuinen ottomäärä on noin 100 000 m³ ktr.

Lupahakemuksen liitteenä on 4.7.2006 päivätty maa-ainesten ottamissuunnitelma. Hakemusta ja ottosuunnitelmaa on muutettu 30.11.2006 päivätyllä ja 1.12.2006 saapuneella kirjeellä. Ottotoiminta suoritetaan vaiheittain. Kalliokiviainesta on tarkoitus käyttää tien-, talon- ja maanrakennukseen sekä betoniteollisuuden raaka-aineeksi.

Ottamisalueen rajausta, kaivausten ja leikkausten muoto sekä ottamistoiminnan eteneminen ja vaiheistus on esitetty suunnitelma- ja leikkauspiirustuksissa (nykyinen tilanne, pvm 30.5.2006; tuleva tilanne, pvm 22.11.2006; lopputilanne, pvm 27.11.2006; poikkileikkaus A - A, pvm 27.11.2006, poikkileikkaus B - B, pvm 27.11.2006; 3D - näkymä luoteesta, pvm 27.11.2006; 3D - näkymä koillisesta, pvm 27.11.2006).

Ottoalueen alimmat ottotasot ovat +85,0...+ 86,5. Alin ottotaso on korkeimmillaan lounaiskulmassa +86,5 ja alimmillaan pohjoisosassa +85. Oton korkeuserot maastossa vaihtelevat 13–19 metrin välillä, luiskakaltevuuden vaihdellessa 1:2,5...1:1. Rintauksen pääasiallinen suunta kulkee koillisesta kaakkoon.

Louhinta ja murskaus aloitetaan alueen koillispäästä. Louhinta-alueen kaakkoisreunalle jätetään noin 30 metriä leveä suojavyöhyke vähentämään häiriöitä tilan Tapio suuntaan. Kartoissa oleva suojavyöhyke jätetään luonnontilaiseksi. Suojavyöhykkeen ja toiminta-alueen väliin jäävä alue toimii normaalina maa- ja metsätalousalueena.

Kiviaineksen otto toistuu mahdollisesti joka toinen tai joka kolmas vuosi, jolloin varastoon otetaan jalostettua kiveä ja sitä käytetään seuraavien vuosien aikana. Murske varastoidaan alueelle ja varastojen ehtyessä tehdään uusi murskaus.

Ottotoiminnan liikenteen järjestäminen

Tieltä nro 25 ajetaan etelään tietä nro 1403 pitkin, jolta käännetään vasemmalle Kaukaan keskustaan tietä nro 11619. Kaukaan keskustasta jatketaan Kivistöntietä itään noin kaksi kilometriä. Alue sijaitsee Kivistöntieltä pohjoiseen ja sinne johtaa yksityistie.

Murskeen kuljetukseen pääasiallisena tieyhteytenä käytetään tilan kunnostettavaa kulkuoikeustietä, jolloin kuorma-autot ajavat alueen pohjoispuolelta tilan Savela ohitse. Tien rakennukseen ja työmaan aloitukseen tarvittavat koneet ja laitteet kuljetetaan Kivistöntien kautta.

Kaukasten yksityistien hoitokunta on 29.8.2006 päivätyllä ja 31.8.2006 saapuneella kirjeellä kieltänyt maa-aineksen kuljettamisen ja mahdollisten tätä tarkoitusta varten tarkoitettujen laitteiden kuljettamisen Kivistöntietä ja/tai Kivistö–Kaukastietä pitkin. Vanun tiehoitokunta on toimittanut samansisältöisen kieltokirjeen koskien Vanuntien käyttöä (päiväty 1.9.2006, saapunut 7.9.2006).

Kaukasten yksityistien ja Vanun tienhoitokuntien teiden käyttökieltoilmoitusten johdosta NCC Roads Oy on jättänyt tieoikeusselvityksen/tietoimitushakemuksen Uudenmaan maanmittaustoimistolle 11.10.2006.

Kallio- ja maaperä sekä luonnonolosuhteet

Nykyinen maanpinta suunnitelma-alueella vaihtelee tasojen +94...+106 välillä. Murskausalue sijaitsee lounas-koillinen -suuntaisella kalliomäellä. Pinta on korkeimmillaan alueen lounaisosassa, josta maa viettää koilliseen. Maa-ainesten ottoalueen kallioperä on monin paikoin paljas ja alueen ohut maaperä on moreenia. Alueen kallioperä on graniittia ja graniittigneissiiä. Laaksoissa ja notkelmissa noin tason +80 alapuolella kalliit ja moreeni on peittynyt paksuun savikerrokseen. Ottamisalueen pohjoispuolella olevassa painanteessa maaperä on soistunut ja ojitettu.

Lupahakemuksen liitteenä on osasta ottamisaluetta tehty luontoselvitys (Insinööri-toimisto Paavo Ristola Oy 7.4.2006). Luontoselvityksen tavoitteena oli selvittää, onko suunnittelun kohteena olevalla alueella sellaisia ympäristöarvoja, jotka tulisi ottaa huomioon alueen käyttöä koskevassa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Luontoselvitys perustuu olemassa olevan tiedon lisäksi maastokäyntiin, joka tehtiin alueelle lokakuussa 2005. Maastokäynnin yhteydessä selvitettiin alueen puuston ikä- ja kokorakenne sekä tehtiin havaintoja alueen pohja-, kenttä- ja pensaskerroksen lajistosta.

Maa-ainestenottoalue sijaitsee eteläboreaalisella vyöhykkeellä Järvi-suomen lohossa; yleisimpiä metsätyyppejä ko. lohossa ovat mustikka- ja puolukkatyypit (MT ja VT); lehtoja ja lehtomaisia kankaita tavataan vähän. Alueen metsät ovat hakkuin hoidettuja talousmetsiä ja suunnittelualue lähialueineen kuvioitiin maastotöiden yhteydessä. Alueella ei ole uhanalaisten eliölajien esiintymiä. Pääpuulaji alueella on mänty ja muutamalla kuviolla kasvaa jonkin verran varttunutta kuusikkoa. Alueen luoteiskulmalla kasvaa rauduskoivikkoa ja koillislaidalla hieskoivu/kuusi/harmaaleppä -sekametsää.

Suunnittelualueen kasvilajisto ja luontoarvot ovat tavanomaisia; kenttäkerroksen valtalaji on puolukka ja pohjakerroksen seinäsammal. Soistumilla pohjakerroksen valtalajeja ovat korpilahkasammal ja korpikarhunsammal. Pensaita on erittäin vähän ja pensaskerroksen muodostavatkin em. puulajien taimet. Alueella ei tavattu luonto- tai lintudirektiivin lajeja, uhanalaisia lajeja eikä myöskään luonnonsuojelullisesti arvokkaita elinympäristöjä.

Lupahakemuksen liitteenä on 3.12.2007 saapunut selvitys, jossa käsitellään liito-oravien ja lepakoiden esiintymistä alueella. Selvityksen on laatinut Insinööri-toimisto Paavo Ristola Oy / Ramboll Finland Oy 22.3.2007.

Selvityksen mukaan alueen metsät ovat pääasiassa karuja männiköitä ja sekä kehitysluokaltaan että puulajisuhteiltaan liito-oravalle soveltumattomia elinympäristöjä. Ottoalueen puusto on nuorta kasvatusmetsämännikköä; kuvion pohjoisrinteellä kasvaa sekapuuna vähän koivua ja kuusta, mäen laki on avokallioista jäkälikköä. Selvitysalueeksi rajatun alueen itäreunalla on yksi varttunutta kasvatusmetsää oleva

kuusikkokuvio; kuvio on kuitenkin alueen läpi virtaavan ojan vuoksi tulvavaikutteinen ja puusto on läpimitaltaan ohutta. Selvityksen mukaan suunnittelualue on karua, nuorta talousmetsämännikköä; kenttä- ja pohjakerroksen kasvillisuus on karua ja kuivuutta hyvin sietävää. Ottotoimintaan suunniteltu alue sijaitsee mäen laella ja sieltä puuttuvat vesistöt, pellonreunat ja pensaikot, jotka ovat suojaisia hyönteisten elinympäristöjä ja siten lepakoiden suosimia saalistusalueita. Alueella ei myöskään ole louhikoita, kolopuita, myrskynkaatoja tai muita lepakoille soveliaita levähdys- ja/ tai talvehtimispaikkoja. Tämän vuoksi suunnittelualueita ei voida pitää lepakoiden lisääntymisen, levähtämisen tai ravinnon hankinnan kannalta tärkeänä alueena.

Pohja- ja pintavedet

Alue ei ole pohjavesialuetta. Murskausalueella tai alueen lähistöllä ei ole lajittuneita hiekka- tai sorakerroksia, jotka olisivat soveltuvia laajempaan vedenhankintaan.

Pintavedet johdetaan pois alueelta. Louhinnan jälkeen pohja on jonkin verran rikkinäinen ja johtaa hyvin vettä, joten osa pintavesistä painuu syvemmälle kallioperään. Alueen mahdolliset kuivatusvedet laskevat luontaisesti pohjoispuolen laskuojaan, taso < +80. Ojan lähtöpää irtilouhitaan veden laskun vaatimaan tasoon, jolloin irtilouhittu osa toimii myös omalta osaltaan mahdollisten hienoainesten suodattimena. Kuivatustarve on todennäköisesti pieni.

Alueelle on laadittu pinta- ja pohjavesien perustilaselvitys (Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy 12.12.2005). Pinta- ja pohjavesiolosuhteiden selvittämistä varten kalliomurskauskohteen lähialueen kaivot ja lähteet kartoitettiin. Kaivojen vesipintoja vaaittiin pohjaveden virtauskuvan hahmottamiseksi. Tutkimusalueen ojien ja purojen virtaamat mitattiin 19.10.2005. Mittausta edelsi sateeton jakso, joten virtaamat koostuvat lähinnä ojiin purkautuvasta pohjavedestä sekä soilta tulevasta virtaamasta. Pinta- ja pohjavesinäytteitä otettiin neljästä kaivosta ja neljästä ojasta.

Murskausalueella maaperä on kalliota, joten pohjaveden muodostuminen on hyvin vähäistä. Suurin osa sadevedestä haihtuu tai poistuu alueelta pintavaluntana. Osa pintavalunnasta virtaa ympäröivään moreenikerrokseen, muodostuen siellä pohjavedeksi. Lisäksi kalliorakoihin muodostuu kalliopohjavettä.

Ottamisalue sijaitsee vedenjakajana toimivalla luoteis-koillissuuntaisella kallioharjanteella, josta pintavedet ja moreenikerroksen pohjavedet virtaavat maaperässä kallion pinnan ohjaamana kaakkoon ja luoteeseen. Pohjavesi purkautuu lähimmissä laaksoissa ja painanteissa ojiin.

Ottamisalueelta pintavedet virtaavat harjanteen länsi-, luoteis- ja kaakkoispuolelle painanteissa oleviin kolmeen ojaan. Kaksi ojista johtaa suo- ja pelto-ojien kautta Keravanjokeen. Yksi oja johtaa Pietarinojansuon laskuojaan, joka jatkuu Ohkolanjokeen.

Ottamisalueelta pohjaveden päävirtaussuunta maaperässä on kaakkoon, missä pohjavesi purkautuu ojaan tai viimeistään Pietarinojansuon ojituksiin. Ottamisalueen pohjoisosasta pohjaveden virtaus voi suuntautua pohjoiseen, purkautuen lähimpiin suo- ojiin. Pohjaveden virtausta voi tapahtua myös kallion rakosysteemeissä. Kallioperän pintaosissa rakoilu on pääasiassa vaakasuuntaista. Laajin arvioitu kalliopohjaveden virtausmatka ottoalueelta on kallioharjannetta ympäröiviin notkelmiin, eli noin 500 m.

Murskausalueella tai sen lähistöllä ei ole vedenottamoita tai pohjavesialueita. Alueen vesihuolto on yksityiskaivojen varassa. Joka talolla on yksi tai useampi rengas- tai porakaivo. Vedenpinnan korkeus tutkituissa kaivoissa vaihteli + 77,59...+82,72. Lähin yksityiskaivo sijaitsee suunnitellulta murskausalueelta 180 m kaakkoon, jossa havaittiin korkein pinnankorkeus, + 82,72. Kaivokortin mukaan kaivon lähelle kaivetun lammen vedenpinta on tasossa +83,86. Laadultaan tutkitut kaivovedet edustavat tavallisia kaivovesiä.

Jätehuoltosuunnitelma

Toiminnan yhteydessä syntyy jätteitä lähinnä seuraavista toiminnoista: talousjätteitä ja jätevesiä toimistosta ja sosiaali-tilasta, jäteöljyjä koneista ja laitteista, metalliromua, sekajätettä ja puuta murskausasemalta sekä akkuja ja pattereita koneista ja laitteista.

Jätteiden käsittelyssä noudatetaan jätelakia ja -asetusta sekä kunnan jätehuolto-määräyksiä. Kaikki syntyvä hyödynnettävä jäte pyritään käyttämään suoraan toimi-paikassa tai toimitetaan edelleen hyödynnettäväksi. Jätteet luovutetaan vain sellaisella taholle, jolla on oikeus ottaa ne vastaa ympäristöluvan, ympäristönsuojelun tietojärjestel-mään tehdyn merkinnän tai muun jätelain mukaisen oikeuden perusteella. NCC Roads Oy ohjeistaa toimipisteessä työskenteleviä jätehuoltoon liittyvistä järjestelyistä. Aliurakoitsijat veloitetaan noudattamaan NCC Roads Oy:n jätehuoltosuunnitelman ohjeistusta.

Murskaamalla syntyy jäteöljyä murskaimista ja muista koneista vuosittain noin 550–1600 litraa murskauksen kestosta riippuen. Toimipisteisiin pyritään järjestämään vähintään 1000 l keräysastia jäteöljyille. Jos erillistä jäteöljyjen keräysastiaa ei ole, kerätään jäteöljyt 200 l tynnyreihin. Jäteöljyjen käsittelyyn erikoistunut yhtiö tyhjentää keräysastian tarpeen mukaan. Öljynsuodattimet ja öljyiset trasselit kerätään erilliseen astiaan ja ne noutaa kyseisten jätteiden keräämiseen erikoistunut yritys.

Vaarallisiksi jätteiksi luokiteltavista jätteistä pidetään kirjanpitoa, jossa ilmenee niiden laatu, varastointi, kuljetus ja lopullinen vastaanottaja sekä tapahtumapäivämäärät. Tiedot arkistoidaan NCC Roads Oy:n ohjeiden mukaisesti vähintään kolmeksi vuodeksi.

Kaivannaisjätteet

Louhittavalla alueella oleva kasvillisuus poistetaan kokonaisuudessaan. Hakkuutähteet ohjataan hyötykäyttöön hakkeena. Maastosta irrotetut kannot murskataan tai viedään asianmukaiselle vastaanottopaikalle. Pintamaa otetaan talteen ja hyödynnetään alueella meluvallissa ja viimeistelyssä kasvualustamateriaaleina.

Pintamaa kaivetaan mahdollisuuksien mukaan siten, että eri maa-ainekset, kuten turve ja kivennäismaat eivät sekoitu keskenään ja että ne eivät tarpeettomasti tiivisty. Alin kasvillisuuskerros käytetään mahdollisuuksien mukaan maisemoinnissa pintaverhoukseen ja metsitysten kasvualustassa. Kenttäkerros pyritään käyttämään mahdollisimman nopeasti irrotuksen jälkeen. Mikäli se ei ole mahdollista, kerrosta voidaan varastoida olosuhteista riippuen 1–3 vuotta.

Ottamisalueen jälkihoito

Ottotoiminnan päätyttyä käytetyt laitteet ja rakennelmat puretaan ja kuljetetaan pois. Alueen siisteys ja turvallisuus varmistetaan ja jätteet viedään kaatopaikalle.

Maisemointia tehdään osittain jo ottamistoiminnan aikana ja loput ottamisen päätyttyä. Kun ottaminen ja jälkihoito tehdään vaiheittain, seuraavan louhintavaiheen pintamaita voidaan käyttää edellisen vaiheen maisemointiin. Maisemointi tehdään ottosuunnitel-massa esitettyjen poikkileikkauksien mukaan. Lopullinen jättötaso muotoillaan ympäröivään maastoon soveltuvaksi. Maisemointisuunnitelman mukaan alue jää maa- ja metsätalouskäyttöön.

Louhoksen näkyville jäävät seinämät on puhdistettava irtokivistä ja terävät taitekohdat loivennettava. Kaikki ottotoiminnan aikaiset koneet ja laitteet poistetaan alueelta sekä ottotoiminnasta syntyneet jätteet ja romut viedään asianmukaisiin keräilypaikkoihin. Louhintaluiskista pudotetaan mahdolliset irtolohkareet. Louhoksen pohjalle voidaan jättää alueen ylijäämämaita ja kiviä, jotka peitetään pintamateriaalilla.

Luiskat maisemoidaan kaltevuuteen 1:2,5...1:1. Voidaan myös jättää suoria kalliopintoja porrastaen, kuitenkin niin, että putoaminen on huolellisesti estetty suoja-aidoilla. Portaita voidaan myös täyttää pintamailla tai puhtailla ylijäämämailla. Ottotoiminnasta jääneitä lohkareita voidaan käyttää maisemoinnissa elävöittämään maisemaa.

Luiskojen maisemointiin tarvittavien massojen määrä on mittaustekniikan arvion mukaan 187 000 m³, josta vähennetään ojien ja tien kohdat. Arvio syntyvien pintamaiden määrästä on 0,5–1,5 m/m² ja arvioitu kokonaismäärä 100 000 m³, joskin lopullinen määrä paljastuu vasta pintamaiden läjityksen yhteydessä.

Maisemointi pyritään tekemään pääsääntöisesti alueella olevilla mailla. Tutkitaan myös mahdollisuutta maiden vastaanottoon. Mikäli maisemointiin on tarpeellista tuoda humusmaata ulkopuolelta, sen puhtaus todetaan ennen alueelle tuomista. Kalliokivi-aineksen murskauksesta syntynyttä, hyödyntämättä jäänyttä kiviainesta voidaan käyttää hyvin kasvualustaksi metsälle, kun siihen tarvittaessa sekoitetaan 3–5 paino % esimerkiksi turvetta.

Kun alueen luiskiin on tehty ns. viimeinen muotoilu, alueelle varastoitu tai suoraan kuorittavasta alueesta saatu humuspitoinen pintamaa levitetään luiskiin ja mahdollisesti edellä mainitut kasvillisuustilkut istutetaan paikoilleen. Maisemoitavalle alueelle saadaan peittävä kasvillisuus joko luontaisesti tai istuttamalla taimia. Tarvittaessa maisemointia täydennetään istutuksin niin, että lopputilanteessa alueella kasvaa tyypillinen sekametsä (2500–3000 kpl/ ha).

Maisemoinnin jälkeen estetään alueen väärinkäyttö katkaisemalla tarpeettomat kulkuväylät esimerkiksi puomilla. Jälkihoidettujen alueiden elpymistä seurataan vuosittain. Jos havaitaan puutteita, tehdään mahdolliset korjaavat toimet välittömästi.

Ympäristö- ja onnettomuusriskien vähentäminen

Veden ja maaperän suojelemiseksi kaikki jäteaineet kerätään talteen ja jatkokäsitellään asianmukaisesti. Polttonestesäiliöt sijoitetaan vähintään 3 metrin päähän liikenneväylistä, tontin rajasta, rakennuksista ja/tai ihmisten oleskelupaikoista. Säiliöt varustetaan varoitusmerkinnöin, säiliöt ovat liikenne- ja viestintäministeriön antamien asetusten mukaisia. Työkoneiden paikoitusalueen pintamateriaali on läpäisemätöntä ainetta.

Ottamistoiminta tapahtuu NCC Roads Oy:n laatujärjestelmän mukaisesti. NCC Roads Oy:n ympäristöjärjestelmä on sertifioitu vuonna 2006. Ottomäärää ja toiminta-aikaa seurataan toimipisteessä päivittäisellä seurantajärjestelmällä. Ottotason korkeuden seuranta suoritetaan systemaattisesti, kun ottorintausta etenee. Tarkistusmittaukset suoritetaan tarvittaessa ottotoiminnan aikana ja tulokset kirjataan työmaapäiväkirjaan.

Maastoon merkintä tehdään suunnitelmaan sisältyvien korkopisteiden mukaan. Suunnitelma-kartoista selviää louhinnan jaotus kolmeen vaiheeseen. Alue merkitään maastoon varoitus-kyltein. Ottopaikan väliaikaiset jyrkänteet suojataan muovisella sulkuverkolla ja pysyvät metallisella suoja-aidalla. Lopputilanteessa aita asennetaan yli 1,5 m syvien kallioleikkauksien päälle, joissa putoamisriski. Aitatyypinä käytetään vähintään 1,0 m korkeaa kyseiseen tarkoitukseen hyväksyttyä verkkoa.

Louhintatyöstä, sen laajuudesta, kestosta ja räjäytysajankohdista tiedotetaan ympäristön asukkaille hyvissä ajoin ennen louhinnan tapahtumista. Ennen ensimmäistä louhintaa alueen lähimmille kiinteistöille tehdään kartoitus. Ennen louhintatöiden aloitusta laaditaan yleissuunnitelma ja aluesuunnitelma. Jokaisesta räjäytettävästä kentästä on laadittava yksityiskohtainen räjäytyssuunnitelma lomakkeella. Räjäytyssuunnitelmat säilytetään työmaalla louhintatyön ajan.

Hankkeen vaikutukset ympäristöön

Luonto

Lähimmälle Natura-alueelle Keravanjokikanjonin lehtoon (FI0100045) on haettavalta ottoalueelta matkaa noin 1,5 km. Tämä alue sijaitsee Tuusulan kunnan puolella. Alueella ei ole tiedossa kulttuurillisia tai muinaismuistolakiin perustuvia esiintymiä. Haettavalla toiminnalla ei ole vaikutuksia ko. luontokohteeseen.

Lupahakemuksen liitteenä olevan luontoselvityksen (7.4.2006) mukaan maa-ainesten-oton luontovaikutukset ovat vähäiset, sillä alueen metsät ovat lähes yksipuulajisia, hakkuin käsiteltyjä kasvatusmetsiä ja taimikoita. Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei ole uhanalaisten eliölajien esiintymiä, luonto- tai lintudirektiivin lajeja eikä luonnonsuojelualueita tai varauksia suojelualueiksi. Alueella tai sen läheisyydessä ei myöskään ole muinaisjäännöksiä eikä rakennushistoriallisesti arvokkaita kohteita.

Lupahakemuksen liitteenä on 30.11.2007 saapunut selvitys, jossa käsitellään liito-oravien ja lepakoiden esiintymistä alueella (Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy / Ramboll Finland Oy 22.3.2007). Selvityksen mukaan on erittäin epätodennäköistä, että lupahakemuksen kohteena oleva talousmetsäalue olisi lepakoiden lisääntymisen, levähtämisen tai ruokailemisen kannalta merkittävä alue. Sama päätelmä koskee myös liito-oravaa.

Maisema

Toiminta-alueesta on tehty 3D-havainnekuvat, joista voidaan todeta, että maisemakuvallista vaikutusta alueen toiminnalla ei ole. Maisemallista vaikutusta voidaan pienentää jättämällä suojavyöhyke lähimmän asuinrakennuksen ja ottoalueen väliin.

Pöly

Pölyn varsinainen torjunta murskauspaikalla alkaa louhokselta, jossa irrotettua tai paikalle vastaanotettua louhetta voidaan tarvittaessa vesikastella ennen murskaan syöttämistä. Louhinnassa voidaan vähentää hienoaineksen määrää oikeilla louhintamenetelmillä.

Murskauspölyn perinteisiä torjuntakeinoja ovat kastelu ja kohdekohtaisten pölysuodattimien ja katteiden käyttö. Murskausasemalla vettä voidaan syöttää pölyn torjumiseksi lähes jokaiselle kuljettimelle. Kastelupisteiden määrä vaihtelee murskausaseman koosta ja tuotettavista lajikkeista riippuen. Murskausyksikön yleinen siisteys on oleellinen osa pölyn torjuntaa työkohteessa. Koneiden ja laitteiden säännöllisestä huollosta ja tarkastuksesta huolehditaan, jotta valmistusprosessi tuottaa mahdollisimman ”oikea rakeista” lopputuotetta – voidaan välttää liiallinen jauhautuminen.

Ongelmallisinta tuotantopaikalla on varastokasojen hienoaineksen pölyn irtoaminen tuulen vaikutuksesta. Kasojen pölyämiseen voidaan vaikuttaa kiviaineksen oikealla varastoinnilla kasoihin, jolloin kiven erottumien ja valumat kasoissa voidaan välttää, eikä näin ollen hienoa erotu tuulen vietäväksi. Varastokasat voidaan myös pyrkiä pitämään matalina, jolloin ne eivät pölyä niin paljon. Äärimmäisenä keinona on asentaa varastokasoihin kastelulaitteet.

Lähteviä myyntikuormia voidaan myös kastella, jotta kuormasta ei irtoa hienoa pölyä maantiekuljetuksen aikana.

Työmaateiden ja alueelle johtavien teiden pölyäminen voidaan vähentää kastelemalla ja harjaamalla teitä, joissakin tapauksessa kemiallisesti sitomalla teistä irtoavaa hienoa hienoa. Turhaa liikennettä vähennetään huolellisella työnsuunnittelulla, ja näin vähennetään liikennöinnin nostattaman pölyn määrää.

Melu

Lupahakemuksen liitteenä on louhinta-alueelle tehty laskennallinen meluleviämämallinnus (Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy 5.6.2006, kuvien täydennykset 1.12.2006

ja 30.11.2007). Melumallinnuksessa on huomioitu pahimmat ääritapaukset melun suhteen. Porauksen ja murskauksen esiintyminen alueella ei ole jatkuvaa vaan satunnaista, suhdanteista riippuvaa toimintaa.

Melulähteiden äänitehotasot ja porauksen tehollinen käyttöaika on arvioitu aiempien vastaavien selvitysten perusteella. Tehollista käyttöaikaa laskettaessa on huomioitu poravaunun siirrot ja poraustauot yms. Meluvyöhykkeet louhinnan alkutilannetta lukuun ottamatta on laskettu sillä oletuksella, että murskain on louhoksessa. Alkuvaiheessa murskaus ja rikotus ovat maanpintatasolla.

Laskennassa ei huomioitu alueelta lähtevän murskeen kuljetusten aiheuttamaa melua. Kuljetusten aiheuttama melu rajoittuu huomattavasti pienemmälle alueelle kuin louhinnan ja murskauksen aiheuttama melu, Suunniteltu kuljetusreitti ei kulje lähiasutuksen vierestä, vaan kauempaa, joten sen meluvaikutus lähimpään asutukseen on merkityksetön.

Melualueet ovat laajimmillaan louhittaessa 2-vaihetta. Melun pääasiallinen leviämismuunta on luoteis-koillismuunta. Tällä suunnalla ei ole asutusta. Impulssimaisuus- ja korjauksella korjattu ohjearvoon verrannollinen keskiäänitaso lähimmän asuintalon kohdalla on 55 dB, joka on yhtä suuri kuin päiväajan ohjearvo. Tämä tilanne vallitsee louhinnan alkuvaiheessa, kun rikotus tapahtuu maanpintatasolla. Rikotuksen siirryttyä louhosmonttuun äänitasot lähimpien asuinrakennusten kohdalla pienenevät.

Valtioneuvosto on antanut melutason yleiset ohjearvot (Valtioneuvoston päätös 993/92). Ohjearvojen mukaan asumiseen käytettävillä alueilla melun A-painotettu keskiäänitaso (LAeq) saa olla klo 7 – 22 enintään 55 dB. Laskelmissa käytetyillä työajoilla ja lähtömelutasoilla melutasot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa eivät laskennan mukaan ylitä päiväajan ohjearvoa missään louhinnan vaiheessa.

Murskaamon viereen sijoitettavat varastokasat vähentävät melun leviämistä tehokkaasti ympäristöön. Mahdollisuuksien mukaan murska pyritään sijoittamaan mahdollisimman alhaiselle tasolle jo toisella murskauskerralla, jolloin melun leviäminen ympäristöön vähenee.

Päästöt veteen tai viemäriin

Murskaustoiminnassa ei synny jätevesiä. Ympäristöön leviävän pölyn torjumiseen käytettävä vesi sitoutuu pääasiassa kiviainekseen ja haihtuu osittain ilmaan. Vähäisiä määriä vettä saattaa kulkeutua myös maaperään.

Louhinnan jälkeen pohja on jonkin verran rikkonainen ja johtaa hyvin vettä, joten osa pintavesistä painuu syvemmälle kallioperään. Alueen mahdolliset kuivatusvedet laskevat luontaisesti pohjoispuolen laskuojaan. Kuivatustarve on tämänhetkisen näkemyksen mukaan pieni.

Alueen pintavedet johdetaan rakennettavaan selkeytysaltaaseen, josta vedet johdetaan ojaan. Mahdollisesti altaan pohjalle kertynyt liete kuljetetaan alueelta pois asianmukaiseen vastaanottoaikaan.

Yhteenveto

Hakijan käsityksen mukaan laitos ei tule aiheuttamaan merkittävää haittaa ihmisen terveydelle eikä alenna ympäristön yleistä viihtyvyyttä eikä sillä tule olemaan merkittäviä kielteisiä vaikutuksia luontoon. Toiminta ei aiheuta häiriintyvissä kohteissa kohtuutonta haittaa.

10 TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILUSUUNNITELMA

Toimipisteellä pidetään NCC Roads Oy:n toimintajärjestelmän mukaista työmaapäiväkirjaa, josta käy ilmi sää, työvoima, koneet, muu kalusto, töiden kulku (aloitukset,

keskeytykset, muutokset, tuotantomäärät yms), muistutukset ja huomautukset, tarkastukset, korjausmääräykset ja tehdyt korjaukset. Myös häiriöistä tehdään merkintä käyttöpäiväkirjaan.

Lupahakemuksen liitteenä on 30.11.2007 saapunut ilmanlaadun tarkkailuohjelmaehdotus.

Lupahakemuksen liitteenä on 30.11.2007 saapunut pinta- ja pohjavesien tarkkailuohjelmaehdotus. Ehdotuksen mukaan jatkuvaan tarkkailuun otetaan yksi rengas- ja yksi kallioporakaivo. Tarkkailuohjelmaehdotuksen mukaan pintavesinäytteet otetaan rakennettavasta laskeutusaltaasta tai ojasta, jonne alueen pintavedet tullaan johtamaan. Ennen toiminnan aloittamista on suositeltavaa ottaa vesinäytteet. Jälkihoitosuunnitelman mukaan pohjaveden tilaa seurataan maisemointitoimien lopettamisen jälkeen vähintään 3 vuotta kahdesta lähimmästä talousvesikaivosta.

11 LISÄASIAKIRJA I - LEPAKKOSELVITYS (Y. SIIVOLA)

Lepakkokartoittaja Yrjö Siivola on 13.12.2007 toimittanut Hyvinkään kaupungin ympäristöpalvelulle selvityksen "Hyvinkään Ohkolan (Kaukasten) louhoshankkeen lähiympäristön lepakot". Selvityksen sisältö on pääkohdittain seuraava:

NCC Roads Oy:n Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy:llä teettämien luontoselvitysten mukaan suunnitellulla louhosalueella tai sen ympäristössä ei esiinny lepakkoita. Kesällä 2007 tehdyn kartoituksen tarkoituksena oli tarkistaa näiden tietojen paikkansapitävyys. Kartoitus tehtiin täysin puolueettomasti. Lepakkokartoituksessa etsittiin lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, kulkureittejä sekä tärkeitä ruokailualueita. Lepakkoita kartoitettiin kesällä 2007 Hyvinkään Ohkolassa (Kaukas) viidesti. Kartoitukseen ei kuulunut talvihorrostavien lepakoiden etsintää.

Kartoitusalueen pohjoisin nurkka oli lähellä Hyvinkään Kaukasten koulua, itäisin nurkka Mäntsälän Kivistönkulmalla ja eteläisin noin 1,5 kilometriä vanutehtaalta etelään ollen jo hieman Tuusulan puolella. Öinen leppakokartoitus perustuu lepakoiden kaikuluotauksiin, joita tutkittiin ultraäänidetektorin avulla. Alueisiin tutustuttiin ensin päiväsaikaan. Tällöin pantiin merkille eri leppakolajeille soveliaat biotoopit sekä myös sään ja valaistuksen mahdollinen vaikutus lepakoiden esiintymiseen alueella.

Kartoituksen tuloksen perusteella leppakkoalueet arvotetaan kolmeen luokkaan: I, II ja III. Luokasta I on arvokkain. I-luokan alueen tila on erityisen hyvä leppakkojen kannalta ja se tulisi säilyttää nykyisellään. Luokan II alueella leppakkoita on paljon, mutta kolonian tarkkaa paikkaa ei yleensä tunneta tai alueella on joku rakennus ajoittain leppakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkana. Alueelta löydettiin hyvin leppakkoita. Tulosten pohjalta kartoitusalueelle rajattiin neljä tärkeää leppakkoaluetta. Välittömästi louhosalueen luoteispuolelle sijoittuu luokkaan I arvotettu alue ja louhosalueen kaakkoispuolelle luokkaan II arvotettu alue.

Kaikki NCC Roads Oy:n teettämät selvitykset osoittautuivat perättömiksi. Luontoselvitys oli tehty sellaiseen aikaan, jolloin lepakot jo pääosin talvihorrostavat esimerkiksi kallionkoloissa tai kellareissa. Uudenmaan ympäristökeskus oli pyytänyt NCC Roads Oy:tä tekemään leppakkoselvityksen alueella. NCC Roads Oy teetti vastineen Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy:llä. Vastine on kirjallisuuteen perustuva kertomus leppakoista ja siitä miksi niitä ei Kaukasten maa-ainesten ottoalueella voi esiintyä. Myös esitetty leppakotieto oli paljolti Suomen oloihin sopimatonta.

Tärkeät leppakkoalueet sijaitsevat aivan maa-ainesten ottoalueen vieressä. Alueen raivaus ja maansiirtotyöt kuivattavat lähiympäristöt leppakoille käyttökelvottomiksi sillä lepakot saalistavat hyönteisiä. Murskaamotoiminta aiheuttaa lisäksi ultraäänimeteliä. Lepakot ovat lisäksi valonarkoja ja maa-ainesten ottoalueen valaiseminen ja louhinta-

alueen totaalinen raivaus karkottaa lepakot alueelta. LSL 39 §:n mukaan rauhoitettujen eläinten yksilöiden tahallinen siirtäminen toiseen paikkaan on kiellettyä.

Myös louhosaluetta varten tarvittavien teiden rakentaminen saattaa tuhota lepakoiden ruokailualueita tai katkaista niille tärkeitä kulkureittejä. Murskaamotoiminnan aiheuttama pöly karkottaa lepakoiden saaliseläimiä. Lepakot talvihorrostavat maassamme pääosin maan alla eli kallion koloissa ja esimerkiksi kellareissa. Räjätystyöt vavisuttavat maa- ja kallioperää laajalta alueelta ja lepakot todennäköisesti heräilevät erityisesti alkutalvesta, kun niiden talvihorros ei ole vielä syvää. Tällöin ne todennäköisesti menettävät liiksi kehoonsa talven varalle varastoimaansa rasvaa ja menehtyvät talvella.

Kartoituksessa Kaukasten havaittiin olevan erittäin hiljaisen yöaikaan. Louheen kuljetus louhosalueelta Kaukasten kylän halki tulee merkittävästi vaikuttamaan myös Keravanjoen lähiympäristön tärkeän lepakkoalueen tilanteeseen mm. valon, pölyn, värinän ja melun muodossa. Mm. vesisiippojen koloniat sijaitsevat usein juuri siltojen alla, yleensä sillan rakosissa.

Ympäristöluvan mukaan louhosalueen pinta- ja pohjavedet virtaavat pääosin lännessä ja luoteessa oleviin ojiin. Lepakot saalistavat pääasiassa vedessä kuoriutuvia hyönteisiä ja käyvät aika ajoin myös naukkaamassa (lennosta) vettä paikallisista ojista. Louhoksen toiminta ei voi olla vaikuttamatta lepakoiden tilanteeseen myös tässä suhteessa. Lepakot saalistavat yleensä sellaisilla alueilla, jossa niillä on sopivia juomapaikkoja. Jos juomapaikat häviävät tai likaantuvat, poistuvat lepakotkin yleensä alueelta. Tämä on ruokailualueiden tuhoamista.

Louhoshanke tulisi toteutuessaan tuhoamaan tiukasti suojeltujen lepakkolajien elinympäristöjä erittäin pahasti.

12 LISÄASIAKIRJA II - LINNUSTOSELVITYS (APUS RY)

Keski- ja Pohjois-Uudenmaan lintuharrastajat Apus ry ja Kaukasten asukasyhdistys ry ovat 9.12.2009 toimittaneet Hyvinkään kaupungin ympäristöpalvelulle Hyvinkään Kaukasten linnustoselvityksen 2009 (Apus ry:n raportteja 2/2009). Tutkimusalueeseen kuuluivat Keravanjokivarsi ja Kaukasten kylän itäpuolinen laajahko metsäalue, josta osa ulottuu Mäntsälän kunnan puolelle. Linnustoselvityksen painopiste oli EU:n direktiivilajeissa ja uhanalaisluokituksessa huomioituissa lintulajeissa sekä muissa vähälukuisissa lintulajeissa. Kartoituslaskentojen tuloksia tulkittaessa hyödynnettiin myös kartoituslaskentojen ulkopuolelta ilmoitettuja havaintoja. Selvityksen sisältö on pääkohdittain seuraava:

Linnustoselvityksen aineistoon kertyi Kaukasten alueelta tietoja 67 lintulajista. Nämä lajit joko pesivät, pitivät pysyvää reviiriä tai käyttivät aluetta toistuvasti ruokailuun.

Keravanjokivarressa ja sen välittömässä lähiympäristössä todettiin linnustotutkimuksessa viiden EU:n lintudirektiivin liitteen 1 lajin reviirejä. Lajit ovat pyy, harmaapäätikka, palokärki, kangaskiuru ja pikkulepinkäinen. Uhanalaisluokituksessa huomioituja lajeja alueella oli yhteensä yhdeksän. Lajeista vaarantuneiksi (VU) on luokiteltu käki, käenpiika, pikkutikka ja tiltalti. Silmälläpidettäväksi (NT) jokikäytävän linnuista on luokiteltu tuulihaukka, harmaapäätikka, kangaskiuru, pensastasku, pikkulepinkäinen ja kottarainen. Kaukasten jokivarresta löytyi myös laajahko yhtenäinen alue, jossa havaittiin runsaasti merkkejä liito-oravasta.

Kaukasten kylän itäpuolisella metsäalueella tavattiin linnustotutkimuksessa yhteensä kuuden EU:n lintudirektiivin DI -lajin reviirit. Lajit ovat teeri, kurki, kehrääjä, harmaapäätikka, palokärki ja pohjantikka. Uhanalaisluokituksessa vaarantuneeksi huomioituja lajeja alueella oli yksi, tiltalti (8 reviiriä). Silmälläpidettäväksi määriteltyjä lajeja alueella oli viisi: teeri, käki, kehrääjä, harmaapäätikka ja pohjantikka.

Kaukasten kylän itäpuolisen metsäalueen metsänhoito on ollut lähimenneisyydessä laajoilla alueilla tehokasta. Metsien ikä on enimmäkseen nuorehko. Varttuneempia kuusimetsiä on paikoin, mm. Kuusirinteen talon koillispuolella ja Myllykallion ympäristössä. Alueen pesimälajistossa on tehokkaasta metsanhoidosta huolimatta edelleen myös vaateliasta ja huomionarvoista lajistoa, mm. varpushaukka pesi metsäalueen pohjoisosan korpijuotissa ja kehrääjäpari on asettunut Tapionkallion alueelle parin vuoden tauon jälkeen.

Kaukasten tutkimusalueen linnusto on erilaisten elinympäristölaikkujen johdosta monipuolinen ja runsas. Pesivien lintuparien tiheyttä neliökilometriä kohden ei tutkittu tässä tutkimuksessa. Jokivarren lehtometsissä paritiheys on kuitenkin korkea ja lajisto ansaitsisi perusteellisemman tutkimuksen. Tutkimusalueen pesimälajistossa on runsaasti vaateliaita ja vähälukuisia, sekä taantuvia lintulajeja.

Linnustotutkimuksen tulosten perusteella suosittelemme pidättäytymään voimakkaista maankäytön muutoksista linnustollisesti rikkaimmilla alueilla. Linnustollisesti rikas alue käsittää koko tutkitun jokivarren alueen, sekä Kaukasten kylän itäpuolisen metsäalueen kallioalueiden (Myllykallio, Tapionkallio) ympäristössä. Lisäksi korpijuotin alueella olevien pienialaisten soiden ympäristö olisi hyvä jättää voimakkaiden toimenpiteiden (mukaan lukien päätehakkuut) ulkopuolelle. Jokivarren eteläosassa olevan luonnonsuojelualueen laajentaminen turvaisi mm. liito-oravan ja vaateliaan lintulajiston elinympäristön.

13 LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

13.1 Lupahakemuksesta tiedottaminen

Lupahakemuksesta on ensimmäisen kerran kuulutettu Hyvinkään kaupungin ilmoitustaululla ja www-sivuilla 10.1–9.2.2007. Hakemuksen vireille tulosta on ilmoitettu Aamupostissa 10.1.2007 ja Kellokas-lehdessä 17.1.2007. Hakemuksen johdosta on kuultu asianosaisia ja pyydetty lausunnot.

Hakemusasiaan liittyvästä 13.12.2007 ympäristölautakunnalle toimitetusta lisäasiakirjasta ”Hyvinkään Ohkolan (Kaukasten) louhoshankkeen lähiympäristön lepakot” (Y.Siivonen) on kuulutettu Hyvinkään kaupungin ilmoitustaululla ja www-sivuilla 21.1–20.2.2008 sekä Aamupostissa 16.1.2008. Lisäasiakirjasta on kuultu asianosaisia ja pyydetty lausunnot.

Lupahakemuksesta on toisella käsittelykierroksella kuulutettu Hyvinkään kaupungin ilmoitustaululla ja www-sivuilla 25.3–25.4.2013. Hakemuksen vireille tulosta on ilmoitettu 22.3.2013 Aamupostissa. Hakemuksen kohteena olevaan tilaan rajoittuvien kiinteistöjen omistajia tai haltijoita sekä muita asianosaisia on kuultu erillistiedoksiantona ja hakemuksesta on pyydetty lausunnot.

13.2 Tarkastukset

Ympäristökeskuksen ympäristöpalvelu on marraskuussa 2006, vuoden 2013 aikana useita kertoja ja heinäkuussa 2016 tutustunut alueeseen todeten alueen senhetkisen tilanteen.

13.3 Kuulemistilaisuus

Lupahakemuksen johdosta järjestettiin kaikille avoin kuulemistilaisuus 23.1.2007 klo 18.00 Kaukasten juhlatalolla osoitteessa Jokipadontie 6. Tilaisuus oli tarkoitettu asianosaisille sekä niille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin asian ratkaisu saattaa vaikuttaa. Kuulemistilaisuudesta tiedotettiin kuulutuksen yhteydessä Aamupostissa 10.1.2007 ja Hyvinkään Kellokas-lehdessä 17.1.2007. Lisäksi kuulemistilaisuudesta ilmoitettiin erikseen Aamupostissa 19.1.2007.

Kuulemistilaisuudessa oli läsnä NCC Roads Oy:n edustaja, Hyvinkään kaupungin edustajia sekä lukuisa joukko osallistujia. Tilaisuudessa käsiteltiin hankkeeseen liittyvät lupaprosessit, kaavatilanne sekä hankkeen esittely. Yleisön puheenvuorot olivat yhteneväisiä kirjallisissa muistutuksissa ja mielipiteissä esille tulleiden seikkojen kanssa.

Tilaisuudessa kerrottiin mahdollisuudesta antaa kirjallisia muistutuksia ja mielipiteitä maa-ainesten ottamislupahakemuksesta kuulemisaikana sekä otettiin niitä vastaan lupaviranomaiselle.

13.4 Lausunnot

Hakemuksen johdosta ensimmäisen lausuntopyyntökierron ja lisäasiakirjan I käsittelyn yhteydessä jätetyt lausunnot on otettu huomioon asian toisella käsittelykierroksella.

Hakemuksen johdosta on toisella lausuntopyyntökierroksella pyydetty lausunnot Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen Y-vastuualueelta, Hyvinkään kaupungin kaavoitukselta, Uudenmaan liitolta sekä Mäntsälän ja Tuusulan kunnilta. Lausuntopyyntöön on hakemusasiakirjojen lisäksi liitetty asiassa muiden kuin hakijan toimesta tehdyt lepakko- ja linnustoselvitykset.

Asiasta pyydettiin ensimmäisen lausuntopyynnön yhteydessä lausunto edellä mainittujen tahojen lisäksi Etelä-Suomen lääninhallitukselta. Tässä pyynnössä pyydettiin lausuntoa siitä, aiheuttaako hakemuksen kohteena oleva kalliokiviaineksen louhinta maa-aineslain 3 §:n 4 momentin tarkoittamaa vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa Koti-Huuna Oy:n kahdelle Kaukasten kylässä sijaitsevalle mielenterveyskuntoutujien palvelukodille.

Lisäasiakirjasta I (Lepakkoselvitys) pyydettiin lausunnot lupaviranomaisen toimesta Uudenmaan ympäristökeskukselta, Hyvinkään kaupungin kaavoitukselta, Mäntsälän kunnalta ja Tuusulan kunnalta.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus toteaa hakemusasiasta, että on antanut lausuntonsa asiassa 13.12.2006 Dnro UUS-2006-Y-492-179 ja 22.2.2008 Dnro UUS-2006-Y-492-23. Kaukasten linnustoselvityksestä Uudenmaan ELY-keskus toteaa lausunnossaan 5.6.2013 Dnro UUDELY/489/07.01/2011, että hakemuksen kohteena oleva hanke ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kohdistu tutkitulla alueella linnuston kannalta arvokkaimmalle alueelle. Lausunnossa Dnro UUS-2006-Y-492-179 todetaan seuraavaa:

NCC Roads Oy on 30.11.2006 päivätyllä saatekirjeellä muuttanut 30.5.2006 päivätyä suunnitelmaa. Alkuperäiseen suunnitelmaan tehty muutos ei edellytä luontoselvityksen täydentämistä. Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan hanke ei aiheuta MAL:n 3 §:n 1 momentin 1–3 kohdissa tarkoitettuja vaikutuksia.

Vaikutukset pohjaveteen ja vedenhankintaan:

Suunniteltu ottamisalue ei sijaitse tärkeällä pohjavesialueella. Ympäristökeskus pitää nyt suunnitellun toiminnan talousveden hankinnalle aiheuttamia haitallisia vaikutuksia epätodennäköisinä. Kantaa voidaan perustella etäisyyksillä ja maasto-olosuhteilla. Näin ollen hanke ei edellytä vesilain mukaista lupaa VL 1:18 §:n perusteella.

Hakemukseen on liitetty valtioneuvoston 24.11.2005 antaman asetuksen maa-ainesten ottamisesta edellyttämä esitys toiminnan tarkkailuksi. Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan tarkkailua koskevat määräykset tulee antaa maa-aineslain mukaisessa luvassa niiltä osin kuin tämä lupa sellaisia toimia edellyttää. Päästöjen osalta tarvittavia tarkkailutoimia tultaneen täsmentämään toiminnan edellyttämässä ympäristölupamenettelyssä.

Hankkeen vaikutuspiirissä ei suojeluarvoin liittyen ole tarpeen suorittaa tarkkailua. Talousveden hankintaan liittyvien järjestelyjen vuoksi tarkkailua tarvitaan. Tämä tarkkailu on ulotettava myös

talousveden laatuun. Kaivoissa suoritettava tarkkailu on riittävää eikä kaikkien kaivojen tarkkailu ole välttämätöntä. Kohteita on kuitenkin oltava riittävästi kaikissa niissä suunnissa, joissa kiinteistökohtaisia kaivoja on käytössä. Tarkkailtavaksi on myös valittava sellaiset mahdollisimman edustavat kohteet, joihin vaikutuksen ovat todennäköisimpiä, tällöin etäisyys toiminta-alueeseen on yksi huomioitava tekijä. Tarkkailua on muutettava välittömästi jos toiminnan aiheuttamia talousvedenhankintaan kohdistuvia muutoksia vastoin odotuksia kuitenkin aiheutetaan, jolloin tilanteesta on välittömästi toimitettava tieto ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Myös pintavesiin kohdistuva tarkkailu on tarpeen ja sen tulee kohdistua niihin pintavesiin, joihin vesiä toiminta-alueelta johdetaan. Tärkeää on, että tarkkailulla saadaan oikea kuva toiminnan pintavesivaikutuksista, jolloin toimenpiteet on osattava kohdistaa oikeisiin ja nimenomaan sellaisiin ajankohtiin, jolloin vettä tosiasialisesti poistuu alueelta. Pintavesitarkkailun osalta on huomiota kiinnitettävä sekä vesimäärien mittaamiseen että poisjohdettavaan vedenlaatuun. Pintavesien käsittelyn osoittautuessa tarpeelliseksi, on huomiota kiinnitettävä ainakin kiintoaineisiin, tyyppiyhdisteisiin ja öljyhiilivetyihin.

Tarkkailun aloittamista ei tule sitoa toiminnan aloittamiseen, vaan esim. luvan voimaan tuloon. Tarkkailun tulee olla luvan mukaisella tavalla käynnissä ennen kuin ottamistoiminta käynnistyy. Luvassa tulee määrätä myös tarkkailutuloksista tiedottamisesta.

Pintavesiä tulee käyttää mahdollisimman tehokkaasti alueella hyödyksi esim. pölynsidonnassa, jolloin alueelta poisjohdettavat vesimäärät jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Vedenkäsittelylaitteita on hoidettava siten, että ne pysyvät toimintakunnossa ja altaiden pohjalle kertyneiden lietteiden käsittelyn on oltava asianmukaista. Poistovesien mukana alueelta ei saa poistua ympäristölle vahingollisia aineita. Tarvittaessa veden käsittelyä on tehostettava esim. öljynerottimin.

Mahdolliset öljy- ja polttoainevahingot on siistittävä koko alueella välittömästi poistamalla likaantunut maa ja kuljettamalla se pohjavesialueen ulko-puolelle. Siistimisvelvoite on asetettava koskemaan kaikenlaisia ja -kokoisia vuotoja ja "läikkymisiä". Kaluston, jota ottamisalueella käytetään, on oltava hyväkuntoista ja tämä tulee määrätä koskemaan myös kuljetuskalustoa.

Lausunto Lepakkoselvityksestä (22.2.2008 Dnro UUS-2006-Y-492-23):

Taustaa

Lepakkokartoittaja Yrjö Siivonen on 26.6.2003 havainnut Hyvinkään Ohkolassa aivan suunnitellun kivenlouhinta-alueen tuntumassa sijaitsevan entisen koulun vintillä merkittävän lepakoiden lisääntymiskolonian. Yrjö Siivosen mukaan eräässä toisessakin lähistön rakennuksessa on lepakkokolonia. Alueella esiintyy 4-5 eri lepakkolajia.

NCC Roads Oy on 26.3.2007 Uudenmaan ympäristökeskuksen selvityspyynnöstä täydentänyt ympäristölupahakemusta lepakkoselvityksellä. Suunnittelualueiden metsikkökuvioiden tiedot on esitetty karttaliitteissä. Selvityksen mukaan Hyvinkään Ohkolassa suunnittelualueen metsät ovat pääasiassa karuja männiköitä. Puusto on nuorta kasvatusmännikköä eikä alueen voida katsoa olevan lepakoiden lisääntymisen, levähtämisen tai ravinnon hankinnan kannalta tärkeä.

Uudenmaan ympäristökeskus katsoi 19.11.2007 antamassaan ympäristöluvassa, että esitetty lepakkoselvitys on riittävä. Selvityksen mukaan suunnittelualue ei ole liito-oravien tai lepakoiden lisääntymisen, levähtämisen tai ravinnonhankinnan kannalta tärkeä. Jos Ohkolassa on merkittävä lepakkokolonia, on se joka tapauksessa suojeltu luonnonsuojelulain 49 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Yrjö Siivonen on kesällä 2007 tehnyt alueella nyt puheena olevan lepakkokartoituksen.

Ramboll Finland Oy on 6.2.2008 antanut vastineen edellä mainittuun selvitykseen. Vastineessa todetaan mm., että selvityksen kartassa louhosalue on piirretty liian suureksi ja että lepakoiden ruokailuun käyttämä osa Tapionkallion alueesta ei ole päällekkäinen louhosalueen kanssa. Vastineen mukaan ei ole osoitettu että louhosalue olisi lepakoiden elinympäristöä millään tavalla. Puurakenteisen sillan (Ali-Myllytie) alla on todettu olevan lepakkokolonia. Sillalla on painorajoitus eikä se sovellu maamassojen kuljetukseen. Louhosalueen aiheuttamia haittoja voidaan lieventää mm. töiden ajoituksella.

Ympäristökeskuksen kannanotto

Kaikki Suomessa tavattavat lepakkolajit kuuluvat luonnonsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettuihin EU-luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen on kielletty.

Ympäristökeskus toteaa, että lajist selvityksen pitää olla tieteellinen artikkeli, jossa selostetaan inventointimenetelmä, tehdyt inventoinnit ja niiden tulokset ja vertailu muihin inventointialueisiin. Hankkeesta, jonka vaikutuksia lajistoon selvitetään, pitää olla käytettävissä tarkat tiedot ja selvitykset hankkeen vuoksi ympäristössä tapahtuvista muutoksista. Vasta sitten voidaan arvioida vaikutuksia lajistoon käyttäen apuna kirjallisuusviitteitä vastaavista tilanteista ja tutkimuksista.

Ohkolan lepakkoselvityksen johtopäätökset perustuvat liikaa olettamuksiin ja väitteisiin ilman viittauksia muiden vastaavien selvitysten tuloksiin. Näyttö todellisista vaikutuksista lepakoihin jää puutteelliseksi. Selvityksen mukaan louhosalueelta ei tehty lepakkohavaintoja eikä sieltä myöskään löytynyt lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Selvityksessä käytetyn arvoluokituksen raja-arvot jäävät hämäriksi, olisi pitänyt mainita mihin luokitus perustuu. Jos arvoluokitus ei ole laajassa käytössä, niin eri alueiden ja eri tutkijoiden tuloksia on vaikea verrata.

EUROBATS-sopimuksen mukaan jäsenvaltion pitää pyrkiä suojelemaan lepakkojen ruokailualueita vahingolta ja häiriöiltä. Tämä ei aina tarkoita velvoitetta tiukkaan suojeluun vaan lepakoiden huomioimista, kun hankkeita ja maankäyttöä suunnitellaan ja mahdollisuuksien mukaan haetaan ratkaisuja, joissa vahinkoa ja häirintää ei aiheudu tai joissa se ei olisi merkittävää. Selvillä olovelvollisuus koskee hankkeesta vastaavaa, eli suunnitelmien pohjalla pitää olla riittävät selvitykset.

Väitteitä louhoksen aiheuttamasta lähiympäristön kuivumisesta, pölyn vaikutuksesta hyönteisten esiintymiseen, liikenteen haitoista ja murskaamotoiminnan aiheuttamasta ultraäänimielistä ei ole perusteltu. Mikäli tällaista tutkimustietoa on saatavissa, niin kirjallisuusviite tulee mainita. Viittaus luonnonsuojelulain 39 §:n lajien siirtämiskieltoon ei tässä kohta ole relevantti.

Uudenmaan ympäristökeskus katsoo, että tällä selvityksellä ei osoiteta sellaisia luontoarvoja, jotka olisivat esteenä luvan myöntämiselle.

Hyvinkään kaupungin kaavoitusyksikkö toteaa lausunnossaan 26.4.2013 seuraavaa:

"Louhoksen kuljetukset aiheuttaisivat Kaukasten kyläalueelle kohtuutonta haittaa, koska kyläalueen tiet ovat kapeita eikä niitä voida rakennusten läheisyyden vuoksi leventää. Hyvinkään kaupunki on pyrkinyt ohjaamaan maaseutualueiden rakentamista kehitettävänä pidettyihin kylätaajamiin. Tämän tavoitteen toteutuminen vaikeutuisi, jos kiviainekuljetukset sallittaisiin arvokkaana kulttuuriympäristönä pidetyn kylätaajaman läpi. Suositeltavampi reitti kuljetuksille olisi olemassa olevia metsäautoteitä hyödyntäen pohjoiseen valtatielle 25."---

"--- Koska kiviaineksen ottamiseen suunniteltua aluetta ei ole maakunta- tai yleiskaavassa osoitettu erityisesti maa-ainesten ottoon, ei lupaa maa-ainesten ottoon tule myöntää ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta."

---"Pintavesien johtamisen suhteen tulisi varautua virtaaman vaihteluiden tasaamiseen."--

Muut lausunnossa mainitut asiat sisältyvät kaavoituspäällikön 6.2.2007 (§ 4) antamaan lausuntoon:

Louhinta sijoittuu kaava-alueen reunalle Mäntsälän kaupungin rajalle. Suunnitelman mukaan liikenne ohjataan (sr) alueelle, joka on alueen osa, jossa rakennettu ympäristönkuva säilytetään. Maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n perusteella kielletään rakentamasta tai suorittamasta muita toimenpiteitä sr alueella siten, että kulttuurihistorialliset tai rakennustaiteelliset arvot heikkenevät. Ottamisalueen liikenne tulee järjestää niin että siitä ei aiheudu haittaa rakennetulle ympäristönkuvalle. Liikennettä ei tule ohjata Kaukasten kylätaajaman kautta. Jos ottotoiminnasta aiheutuu haittaa sr-alueen kulttuurihistoriallisille tai rakennustaiteellisille arvoille ei lupaa tule

myöntää. Liikenteen haittojen arviointi on vaikeaa, koska yhteyttä yleisille teille ei ole hakemuksessa osoitettu.

Luontoselvitystä tulee täydentää ja havaintoja tulisi suorittaa pitemmältä ajanjaksolta. Lisäksi tulee selvittää onko kyseessä luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokas kallioalue.

Uudenmaan maakuntakaavassa alueelle on osoitettu ohjeellinen maakaasun runkoputken linjaus, joka sijoittuu samalle alueelle kuin suunniteltu ottotoiminta. Lupaa harkitessa tulee huomioida, ettei ottotoiminnasta aiheudu haittaa maakaasunrunkoputken rakentamiselle eikä käytölle.

Louhinnalla on vaikutuksia myös alueen pintavesiin ja valuntaan. Pintavesien johtamisesta tulisi olla tarkempi selvitys. Louhokselta tulevat vedet tulee selkeyttää koko louhinnan ajan ennen johtamista vesistöön. Lupaehdoissa tulisi huomioida myös valumavesien tarkkailun järjestämistä. Vaihemaakuntakaavan luonnoksessa alue ei sijoitu ottotoimintaan soveltuvalla alueella.

Lepakkoselvityksen osalta Hyvinkään kaupungin kaavoitus ilmoitti suullisesti 11.1.2008, että tarvetta lisälausunnon antamiselle ei ole.

Tuusulan ympäristö- ja rakennuslautakunta toteaa lausunnossaan 17.4.2007 § 49 seuraavaa:

Tilalle Tapiola (106-407-24-40) ei ole osoitettu varsinaista maa-ainesten ottotoimintaa Hyvinkään Puro - Ridasjärvi oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa eikä vireillä olevassa Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavaluonnoksessa.

Kiviaineshuoltoa, ekologisesti tärkeitä metsäalueista sekä yhdyskuntateknisiä palveluita käsittävän vaihemaakuntakaavaluonnoksen selvitysaineistossa alue kuuluu laajaan yhtenäiseen metsäalueeseen. Seudullisesti tarkasteltuna kyseessä ei siten ole maakunnan kiviainestuotannon kannalta merkittävästä kiviainesesiintymästä, jonka mahdollinen hyödyntäminen olisi ennakoitu maankäytön suunnittelussa.

Maa-aineslupan myöntämisedellytyksiä harkittaessa tulee alueen kaavoitustilanteen ohella ottaa huomioon korkeimman hallinto-oikeuden 3.6.2004 antama ratkaisu (taltio 1334). Sen mukaan sillä, että osayleiskaavassa ei ollut maa-ainesten ottoa rajoittavia määräyksiä, ei seurannut, että maa-ainesten otto maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (MU), jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja, olisi kaavan mukaista. Kaavassa oli kyseisessä tapauksessa nimenomaisesti osoitettu alueita maa-ainesten ottoalueiksi omalla kaavamerkinnällään (EO), mikä osoitti, että aluetarkastelu oli tehty maa-ainesten ottoa varten ja kaava laadittu sitä ohjaamaan.

Luparatkaisussa tulee maa-aineslain 3.2 §:n mukaisesti varmistaa, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa osoitetun käyttötarkoituksen lisäksi tulee ottaa huomioon myös vaihemaakuntakaavaluonnoksen tausta-aineisto sekä muu tosiasia-aineisto. Suunniteltu ottamisalue kuuluu Hyvinkään kaupungin kartoittamiin hiljaisiin alueisiin ja yhtenäiseen laajempaan metsäalueeseen. Kallioulouhinnan merkitystä maisemakuvaan arvioitaessa tulee ympäristöministeriön ohjeen (Maa-ainesten ottaminen ja ottamisalueiden jälkihoito; Ympäristöopas 85, Helsinki 2001) mukaisesti lisäksi ottaa huomioon alueen asukkaiden yleinen mielipide.

Lupahakemuksesta sekä sen käsittelyyn liittyvistä asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan toiminnan järjestämistä koskevat selvitykset ja suunnitelmat ovat keskeisiltä osiltaan puutteelliset. Esimerkiksi aluetta koskeva luontoselvitys ja arviot toiminnan vaikutuksista luonnonolosuhteisiin pohjautuvat ilmeisesti vanhentuneeseen ottosuunnitelmaan. Hakemuksen perusteella ei siten voida arvioida, täyttyvätkö maa-aineslain 3.4 §:ssä säädetyt edellytykset.

Edellä esitettyyn viitaten Tuusulan ympäristö- ja rakennuslautakunta ei puolla NCC Roads Oy:n maa-aineslupahakemusta.

Jos lupa kalliokiviaineksen louhimiseen kuitenkin myönnetään, tulee lupahakemuksen jatkokäsittelyssä ottaa huomioon Tuusulan ympäristö- ja rakennuslautakunnan 6.3.2007 § 30 päätösehdotuksessa esitetyt näkökohdat sekä alueen asukkaiden muistutuksissaan esittämät oikeutetut vaatimukset toiminnasta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi.

Lepakkoselvityksen osalta Tuusulan kunnan ympäristöpäällikkö ilmoitti puhelimitse 6.2.2008, että Tuusula ei anna lausuntoa asiasta.

Mäntsälän ympäristölautakunta toteaa lausunnossaan 1.3.2007 § 45 seuraavaa:

Ympäristölautakunta katsoo, että lupaharkinnassa tulee erityisesti kiinnittää huomiota siihen voidaanko toiminta, hankkeen laajuudesta ja esitetyistä suojaustoimenpiteistä huolimatta, järjestää paikalle siten, että toiminnasta ei aiheutuisi asutukselle tai ympäristölle maa-aineslain 3§:n 2 momentissa tarkoitettua vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Hakemuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuu edelleen merkittäviä ympäristövaikutuksia Mäntsälän kunnan alueelle. Ottoalue sijaitsee aivan kunnan rajan tutumassa ja lähimmät asutut kiinteistöt Mäntsälän puolella ovat noin 300 metrin etäisyydellä ottoalueesta. Hyvin lähellä ottoaluetta asuu 7 henkilöä ja noin 500 metrin etäisyydellä ottoalueen rajasta on lisäksi kuusi asuinrakennusta, joissa on yhteensä 10 vakituista asukasta.

Ympäristölautakunta katsoo, että erityistä huomiota on kiinnitettävä alueen hiljaiseen äänimaisemaan aiheutuvaan muutokseen. Mäntsälän kunnan meluntorjuntaohjelmassa ottoalueen läheinen alue on luokiteltu maaseutumaiseksi hiljaiseksi alueeksi, jonka äänimaisemassa luonnonäänet ovat vallitsevia ja ihmisen toiminnasta aiheutuvat äänet ovat vaimeita tai ajoittaisia. Vaikka toiminnasta aiheutuvaa melutasoa voitaisiinkin meluestein ja rakenteellisin ratkaisuin rajoittaa siten, etteivät melun ohjearvot ylittyisi, aiheuttaa äänimaiseman voimakas muuttuminen merkittävää haittaa naapurustolle. Uudenmaan alueella poikkeuksellisen hiljainen ympäristö menetetään, jos ottotoiminnalle myönnetään lupa. Näin lähelle asuinrakennuksia sijoittuvasta loughinnasta aiheutuva tärinä muodostaa myös selvän haitan lähikiinteistöjen asukkaille.

Mikäli lupa kuitenkin päätetään myöntää, on lupaviranomaisen kiinnitettävä erityistä huomiota toimenpiteisiin, jolla asutukselle aiheutuva vaaraa ja haittaa voidaan tehokkaasti vähentää. Ympäristölautakunta edellyttää, että ainakin seuraavista asioista on annettava lupamääräyksiä.

- Murskaamon toiminta-aikaa tulee rajoittaa eikä toimintaa tule sallia ennen kello 7.00.
- Ottoalueen pintamaat on edellytettävä kasattavaksi siten, että niistä muodostuu yhtenäinen meluvalli asutuksen suuntaan.
- Melun leviämistä tulee edellyttää seurattavaksi säännöllisin melumittauksin.
- Pölyn torjuntaa varten on kastelun lisäksi murskaimen seulastot suojattava peittein tai koteloinnein.
- Pölyn leviämistä tulee seurata mittauksin.
- Tärinälle on asetettava raja-arvot, jotka ottavat huomioon myös ihmisten kokeman tärinän häiritsevyyden.
- Toiminnasta aiheutuvaa tärinää tulee seurata mittauksin.
- Pohjaveden laatua tulee seurata kaikista lähimmistä talousvesikaivoista.

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan ei lupaa toiminnan aloittamiselle ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa voida myöntää. Aloitustuluvan myöntäminen tekisi mahdollisen muutoksenhaun asiassa hyödyttömäksi eikä toiminnanharjoittajan esittämiä perusteita voida pitää riittävinä tilanteessa, jossa on kyse aivan uuden maa-ainesten ottoalueen käynnistämisestä.

Lepakkoselvityksen osalta Mäntsälän ympäristölautakunta toteaa lausunnossaan 7.2.2008 § 39 seuraavaa:

Mäntsälän Ohkolan kylässä ei ole tehty lepakkoselvityksiä, joiden perusteella voitaisiin arvioida lepakkojen esiintyvyyttä alueella. Mäntsälän ympäristölautakunta katsoo, että luonnonsuojelulakia valvovana viranomaisena Uudenmaan ympäristökeskus on oikea taho ottamaan kantaa selvityksen vaikutukseen maa-ainesten ottoluvan myöntämisen edellytyksiin. Muilta osin lautakunta viittaa aiemmin lausumaansa.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta (Tuusulan ja Mäntsälän kuntien yhteinen ympäristönsuojeluviranomainen) toteaa kuntien aiempien lausuntojen lisäksi lausunnossaan KU-YK § 59/14.5.2013 seuraavaa:

Hakemuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuu merkittäviä ympäristövaikutuksia Mäntsälän kunnan alueelle. Uusimpien melun laskentakuvien (22.10.2007) perusteella melutilanteen Mäntsälässä on arvioitu jopa pahentuneen edellisistä arvioista.

Hakemuksen perusteella arvioituna hankkeella ei ole välittömiä ympäristövaikutuksia Tuusulan kunnan puolella. Lähin asutus sijaitsee ottoalueelta lounaaseen, jonne melun leviäminen on vähäisempää kuin pohjoiseen ja koilliseen. Ottoalueelta lounaaseen johtaa kuitenkin Keravanjoen kanjoniin yhtyvä maastopainanne, jota pitkin louhinnan aiheuttamat melupiikit voivat edetä Keravanjokikanjonin lehdon Natura-alueelle saakka. Luparatkaisussa tulee asutuksen sijainnin lisäksi ottaa huomioon kyseinen Natura-alue ja ottoalueeseen rajoittuvat laajat, luonnonrauhaa tarjoavat metsäalueet. Päätöksessä tulee antaa tarvittavat meluntorjuntamääräykset esim. rajoittamalla impulssimaista melua aiheuttavat räjäytykset ja rikotus varsinaista vuorokautista toiminta-aikaa suppeammalle ajalle.

Tuusulan Seudun vesilaitos kuntayhtymän Santakosken pohjavedenottoamo sijaitsee noin 2 kilometriä suunnitellusta ottoalueesta lounaaseen Keravanjoen varressa. Tulva-aikana rantaimetyminen vedenottokaivoihin on mahdollista. Poikkeustilanteisiin varautumisen vuoksi tulee pohjaveden tarkkailun lisäksi edellyttää myös louhinta-alueelta pois johdettavien pintavesien tarkkailua. Pintavedet tulee edellyttää johdettavaksi purkuojaan erillisen selkeytysaltaan kautta. Pintaveden tarkkailua tulee tehdä ennen ottotoiminnan alkamista kertaluonteisesti, toiminta-aikana kahdesti vuodessa ylivirtaamakautena (huhti-toukokuussa ja syys-lokakuussa) sekä toiminnan päättymisen jälkeen kertaluonteisesti. Pintaveden tarkkailu-ohjelmaan tulee sisällyttää seuraavat muuttujat: sameus, kiintoaine, pH, typpiyhdisteet (nitraatti, nitriitti ja ammonium), sähkönjohtavuus, kloridi, CODM ja mineraaliöljyt.

Ottoalueen maisemointiin ei saa käyttää ulkopuolisia maa-aineksia, jotka voivat sisältää maaperän pilaantumista aiheuttavia epäpuhtauksia. Mikäli ulkopuoliset maa-aineksia käytetään, niiden tulee olla valvontaviranomaisen erikseen hyväksymiä.

Maa-aineslupan voimassaoloajasta ympäristölautakunta huomauttaa, että sen näkemyksen mukaan hankkeesta ei ole esitetty sellaisia erityisiä syitä, joiden perusteella hakemus 15 vuoden ottoajasta voitaisiin hyväksyä. Maa-aineslupa myönnetään pääsääntöisesti enintään kymmenen vuoden määräajaksi, ja erityisistä syistä lupa voidaan myöntää pitemmäksi ajaksi. Lupahakemuksessa otettavaksi esitetty kiviainesmäärä sekä vuotuinen louhintavalmius huomioon ottaen mahdollinen maa-aineslupa tulisi myöntää selkeästi kymmenen vuoden enimmäisaikaa lyhyemmäksi. Samalla ympäristöhäiriöiden kokonaiskestoja voidaan lyhentää.

Uudenmaan liitto toteaa lausunnossaan 21.5.2007 Dnro 86/2007 seuraavaa:

Suunnitellulla ottoalueella on voimassa 8.11.2006 ympäristöministeriön vahvistama Uudenmaan maakuntakaava. Päätöksessään ministeriö määräsi maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman ja vahvisti voimassa olleiden seutukaavojen ja kumoamisen. Alueella on voimassa Palopuron-Ridasjärven osayleiskaava.

Ottoalue on maakuntakaavassa ns. valkoista aluetta, jolle ei ole osoitettu aluevarauksia. Maakuntakaavaan merkitty maakaasun runkoputken linjaus on ohjeellinen ja linjauksen tarkka sijoittaminen tapahtuu yksityiskohtaisemmassa hankesuunnitelmassa. Suunnittelun yhteydessä on mahdollista ottaa huomioon nykyinen ja suunniteltu maankäyttö. Maakuntakaavassa ei ole osoitettu ottoalueen välittömään läheisyyteen luonto- tai muilta arvoiltaan herkkiä alueita. Länsipuolella sijaitseva Kaukasten taajama on merkitty maakuntakaavassa kyläalueeksi. Suunniteltu otto ei ole vahvistetun maakuntakaavan vastaista eikä vaikeuta maakuntakaavan toteuttamista.

Valmisteilla on ensimmäinen vaihemaakuntakaava. Kaavaluonnoksessa esitettiin ominaisuusmerkinnällä alueita, joiden kiviainekset soveltuvat ottotoimintaan. Suunniteltu ottoalue on otettu kaavaluonnosta valmisteltaessa huomioon ja se sijoittuu kaavaluonnoksessa osoitetun laajan kiviainekseltaan ottotoimintaan soveltuvan alueen lounaiskulmaan. Kaavaehdotuksen valmistelu on käynnissä ja tavoitteena on saada kaavaehdotus nähtäville kuluvan vuoden loppuun mennessä. Ehdotusta laadittaessa käydään läpi uudelleen suunnitteluperiaatteet ja kaikki aluerajaukset myös kiviaineksia koskevien merkintöjen osalta. Siinä yhteydessä arvioidaan myös lausunnolla olevan ottosuunnitelman maakunnallinen merkitys ja suhde vaihemaakuntakaavaehdotuksen sisältöön.

Suunniteltu ottotoiminta lisää liikennettä Kaukasten kylä lähialueilla. Liikenteen aiheuttamien ympäristövaikutusten vähentämiseen ja liikenneturvallisuuskysymyksiin on ottotoiminnan yhteydessä kiinnitettävä erityistä huomiota. Ottotoiminta ei saa heijastusvaikutuksillaan vaarantaa Kaukasten kylän kehittämisedellytyksiä eikä heikentää asukkaiden asumisviihtyvyyttä.

Etelä-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto toteaa lausunnossaan

19.4.2007 ESLH-2007-01717/Ym-11 seuraavaa:

Koti-Huuna Oy on jättänyt Hyvinkään ympäristölautakunnalle muistutuksen NCC Roads Oy:n maa-ainesten ottamislupahakemuksesta. Koti-Huuna Oy ylläpitää Kaukasten kylässä Etelä-Suomen lääninhallituksen myöntämällä toimiluvalla kahta mielenterveyskuntoutujien palvelukotia. Jokipadon palvelukodissa, osoite Jokipadontie 50, on asukaspaikkoja 17 ja henkilökuntaa viisi henkilöä. Metsolan palvelukodissa, osoite Kaukastentie 118, on 40 asukaspaikkaa ja henkilökuntaa 11 henkilöä. Koti-Huuna Oy katsoo, että louhoshanke vie toteutuessaan Jokipadon palvelukodilta kokonaan edellytykset toimilupa- toiminnasta aiheutuvan melun, tärinän, pölyn ja liikenneturvallisuuden johdosta. Myös Metsolan palvelukodin asukasturvallisuus vaarantuisi oleellisesti ja vaatisi huomattavia investointeja esim. liikenneturvallisuuteen. Koti-Huuna Oy vaatii maa-ainesten ottolupahakemuksen hylkäämistä asukkaiden turvallisuudelle ja heidän elinkeinolle aiheutuvan merkittävän haitan vuoksi. Luvan hylkäämistä puoltaa heidän mielestään se, että hakija ei ole kertonut mitä reittiä murske kuljetetaan pois. Vanuntien kautta kulkeva reitti kulkisi aivan Jokipadon pihapiirin tuntumassa, jolloin lääninhallituksen toimiluvan menetys olisi todennäköistä. Lisäksi he pyytävät katselmuksen pitämistä ennen luvan myöntämistä.

Ympäristöterveydenhuollon lausunto

Maa-ainesten ottamisesta, louhinnasta ja murskaustoiminnasta lähiasutukselle aiheutuvat ympäristöterveydelliset haitat muodostuvat yleisimmin toiminnan aiheuttamista melu- ja pölyhaitoista sekä mahdollisesti myös vaikutuksista lähialueen talousvesikaivojen veden laatuun. Varsinaisen toiminnan lisäksi melu- ja pölyhaittoja voi aiheutua myös toiminnan aiheuttamista kuljetuksista.

Terveydensuojelulain (763/94) 2 §:n mukaan elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Elinympäristöön vaikuttavaa toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy.

Terveydensuojelulain 26 §:n mukaan asunnon ja muun sisätilan sisäilman puhtauden, lämpötilan, kosteuden, melun, ilmanvaihdon, valon, säteilyn ja muiden vastaavien olosuhteiden tulee olla sellaiset, ettei niistä aiheudu asunnossa tai sisätilassa oleskeleville terveyshaittaa.

Sosiaali- ja terveysministeriön Asumisterveysohjeessa (STM:n opas 2003:1) on annettu ohjearvot asuntojen ja muiden oleskelutilojen fysikaalisille, kemiallisille ja mikrobiologisille tekijöille. Ohjeessa on annettu ohjearvot muun muassa sisätilojen melutasoille ja hiukkasille.

Terveydensuojelulain 17 §:n 1 momentin mukaan talousvetenä käytettävän veden on oltava terveydelle haitatonta ja muutenkin sanottuun tarkoitukseen soveltuvaa. Talousveden laatuvaatimuksista on säädetty sosiaali- ja terveysministeriön asetuksissa (461/2000 ja 401/2001).

Terveydensuojelulain 7 §:n mukaan kunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä huolehtii kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Lain 5 §:n mukaan lääninhallitus ohjaa ja valvoo terveydensuojelua läänin alueella.

Lausunnoilla oleviin asiakirjoihin sisältyy NCC Roads Oy:n antama yleiskuvaus toiminnasta ja sen aiheuttamista päästöistä ja niiden torjuntatoimista. Yleiskuvauksessa esitetyt päästöt koskevat sekä maa-aineslupan mukaista toimintaa että ympäristöluvan mukaista toimintaa. Asiakirjoissa ei ole tietoa ottamisalueen läheisyydessä mahdollisesti sijaitsevista talousvesikaivoista, pohjavedenottoista ja niiden mahdollisista suojavaikotteista ja suoja-alueääräyksistä. Lääninhallitus katsoo, että maa-aineslupa- liittyvästä toiminnasta aiheutuvien päästöjen terveydellisen haittojen arviointi Koti-Huuna Oy:n palvelukotien osalta ei ole käytössä olevien asiakirjojen perusteella mahdollista. Arviointi on mahdollista vasta, kun on käytettävissä maa-ainesten ottamista koskevan valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 3 momentin 1 ja 2 kohdassa mainitut tiedot sekä päästötiedot maa-aineslupa- liittyvän toiminnan osalta.

Lääninhallitus katsoo, että maa-ainesten otosta Koti-Huuna Oy:n palvelukodeille mahdollisesti aiheutuvien terveyshaittojen arviointi on tarkoituksenmukaisinta tehdä kunnassa terveydensuojelua hoitavien viranomaisten toimesta, koska heillä on paikallinen asiantuntemus häiriintyvien kohteiden ja vaikutusalueen elinympäristön terveydellisistä olosuhteista. Tarvittaessa lääninhallitus voi ohjata kunnan terveydensuojelua haittojen arvioinnissa.

Sosiaalihuollon lausunto

Yksityisen sosiaalipalvelun valvonnan kannalta lääninhallituksen sosiaalihuollolla ei ole lisättävää ympäristöterveydenhuollon lausuntoon. KotiHuuna Oy:n palvelukodeissa asuminen rinnastetaan normaaliin asumiseen terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta.

13.5 Muistutukset

13.5.1 Ensimmäinen kuuleminen

Hakemuksen johdosta jätettiin ensimmäisellä kuulutuskierroksella 141 muistutusta. Lisäksi luvan hakijan suorittamassa naapureiden kuulemisessa jätettiin 6 huomautusta. Kaikissa jätetyissä muistutuksissa ja huomautuksissa suhtaudutaan kielteisesti lupahakemuksen kohteena olevaan hankkeeseen, Gasum Oy:n huomautusta lukuun ottamatta.

Muistutuksen jättäneitä yhdistyksiä, yrityksiä ja yhteisöjä oli 11 kappaletta. Kaukasten asukasyhdistyksen muistutuksessa oli 178 allekirjoitusta. Yksityishenkilöiden muistutuksissa ja naapurinkuulemisen huomautuksissa oli yhteensä 197 allekirjoittanutta. Alla on yhteenveto muistutuksissa esitetyistä ja niissä painottuneista seikoista ja näkökohdista, joilla saattaa olla vaikutusta asian ratkaisuun.

Hyvinkään Vihreät ry (9.2.2007) ja Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistys ry (9.2.2007) vaativat, että lupaa ei tule myöntää. Lupahakemukseen liitetyt selvitykset ovat puutteelliset, eikä niitä tule hyväksyä. Hyvinkään Vihreät ry:n ja Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistys ry:n perustelut ovat yhteneväiset ja pääkohdiltaan seuraavat:

Hankkeen hakemusasiakirjoista on hyvin vaikeata saada oikeata kuvaa. Koska suunniteltua ottoaluetta on siirretty hakuprosessin aikana, on osa hakemuksen liitteistä vanhan ottoalueen mukaisia, osa uuden. Tämä vaikeuttaa aineistoon tutustumista ja aiheuttaa ristiriitoja.

Meluselvitystä ei voi hyväksyä puutteellisesti tehtynä.

- Meluselvitykseen perehtyminen on vaikeaa, koska hakemuksessa on kahdenlaisia melu-mallinnuskäyriä.
- Meluselvitys on laskettu teoreettisen mallin mukaisesti eikä perustu paikallisiin olosuhteisiin.
- Liikenne louhintapaikalle tulisi alkamaan jo ennen klo kuutta. Uloslähtevä liikenne ja kauhakuormaajien kiviaineksen siirtoäänät ovat suurin melunlähde.
- Meluselvityksessä on keskitytty vain melutason mallinnukseen, eikä siinä arvioida mitenkään melun häiritsevyyttä hiljaisessa äänimaisemassa. Melumallintajat eivät ole selvittäneet, että kyseessä on hiljaiseksi alueeksi kartoitettu alue, ainakaan tällä ei ole ollut mitään merkitystä tehtyyn meluselvitykseen. Melututkimuksessa todetaan, että räjäytyksen kesto on alle sekunnin, samalla jätetään kuitenkin mainitsematta räjäytysten varoitusäänimerkki, ja joka on tarkoituksellisesti huomiota herättävä, ärsyttävä ja toistuva. Toistuessaan useita kertoja se voidaan kokea erittäin häiritseväksi meluksi lähitaloissa. Myöskään kuorma-autoliikenteen melua louhosalueen ulkopuolella ei ole arvioitu, vaikka suunniteltu tielinjaus kulkee pihan läpi ja kapeaa yksityistietä suoraan tiessä kiinni olevien talojen ikkunoiden ohi.
- Valtioneuvoston periaatepäätöksessä meluntorjunnasta (22.5.2006) todetaan, että tutkimusten mukaan 2-15 % kokee erittäin häiritsevästä melun jonka keskiäänitaso on 55 dB. Periaatepäätöksen mukaan melutason ohjearvojen soveltamiskäytännössä on ongelmia. Keskiäänitaso ei kaikissa tapauksissa kerro riittävästi melun haitallisuudesta, vaan melua tulisi tarkastella myös muita tunnuslukuja käyttäen. Joissain maissa (mm. Ruotsi ja Tanska) onkin ohjearvoja asetettu keskiäänitasojen ohella myös enimmäisäänitasolle. Kahteen eri tunnuslukuun perustuvat ohjearvot kuvaavat valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan melunhaittoja kattavammin kuin pelkkään keskiäänitasoon perustuvat.
- Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan 55 dB keskiäänitaso ei ole tavoitetaso, vaan tavoitteena tulisi olla ohjearvoja alemmat melutasot. Tapionkallion meluselvityksessä on toimittu juuri päinvastoin: 55 dB on asetettu tavoitetasoksi tietyssä pisteessä ja sen jälkeen on oletukset asetettu sen mukaiseksi, että melumallinnuksen keskiäänitaso on saatu juuri ja juuri samaksi kuin kyseinen suurin sallittu äänitaso.
- Äänimaiseman tärkeydestä ja melun haitallisuudesta: Valtioneuvoston periaatepäätöksessä meluntorjunnasta (22.5.2006) todetaan, että melu vaikuttaa monella tavalla kielteisesti ihmiseen. Melun taso ja luonne saattaa johtaa mm. kielteisiin tunteisiin tai vaikuttaa ajattelu- ja havaintotoimintoihin, kuten oivaltamiseen, oppimiseen, muistiin ja ongelmien ratkaisukykyyn. Melulla voi olla myös muita fyysisiä ja psyykkisiä vaikutuksia. Se voi aiheuttaa stressiä tai erilaisia

toimintahäiriöitä. Terveysvaikutusten lisäksi melu heikentää ympäristön laatua ja viihtyisyyttä monin tavoin. Vaikka meluherkkyys vaihtelee yksilöistä toiseen, väestötasolla melun haitalliset vaikutukset on kiistatta todettu. Lisäksi todetaan, että melutasoja koskevat ohjearvot eivät vielä sellaisenaan takaa laadullisesti hyvää ääniympäristöä, vaan tavoitteena tulisi olla ohjearvoja alemmat melutasot. Periaatepäätöksessä todetaan vielä, että tutkimustietoa melun haitallisista vaikutuksista tarvitaan lisää, että kansalaisilla, viranomaisilla ja eri toiminnanharjoittajilla olisi käytettävissä riittävästi tietoa melusta, sen torjumisesta ja vaikutuksista. Ympäristöministeriössä onkin valmisteilla meluntorjunnan tutkimusstrategia alan tutkimuksen edistämiseksi ja tason kohottamiseksi.

Lupahakemuksessa oleva luontoselvitys tulee hylätä puutteellisenä.

- Lupahakemukseen liitetty luontoselvitys on puutteellinen, eikä sitä tule hyväksyä. Koska suunniteltua louhosaluetta on siirretty hankkeen aikana, on käynyt niin, että luontokartoitus on tehty pääasiassa alueella, johon suunniteltu louhos ei hakijan viimeisimpien ottamissuunnitelmien mukaan ole tulossa, ja itse suunnitellun louhoksen alue on jäänyt pääosin kartoittamatta, kuten luontoselvityksen liitekartasta selviää.
- Luontoselvitykseen liittyvä ainoa maastokäynti on tehty lokakuussa, jolloin esimerkiksi alueen eläimistöä ei ole voinut saada oikealaista kuvaa. Jotta alueen eläin- ja kasvilajistosta, niin alueellisesti uhanalaisista kuin suojelluista lajeista voi saada edes vähäistä käsitystä, tulee selvityskäyntejä tehdä kaikkina vuodenaikoina, erityisesti keväällä ja kesällä useampana päivänä.
- Eläimistöä ei luontoselvityksessä ole kartoitettu. Alueella on lepakkokolonioita, joista on ilmoitettu Hyvinkään kaupungin ympäristöpäällikölle ja Uudenmaan ympäristökeskukseen. Lepakkoinventointia ei Hyvinkään alueella vielä ole tehty. Luontoselvitykseen liittyen tulisi Tapionkalliolla ja lähialueilla kartoittaa myös eläimistö (esim. linnut, perhoset, käärmeet ja sisiliskot)
- Uudenmaan vaihekaavaa varten on kartoitettu Uudenmaan suuret yhtenäiset metsä-alueet. Yhteensä näitä metsämantereita löytyi koko Uudeltamaalta 13. Tapionkallio on osa kartoitettua Ridasjärven-Hirvihaaran suurta yhtenäistä metsämannerta. Laajan metsäalueen säilyminen on tärkeää eläinten vaellusreittien kannalta. Tapionkallion lähialueella on tavattukin mm. suurpetoja. Mahdollinen louhos rikkoisi tätä metsäaluetta.
- Hyvinkään meluselvityksessä Tapionkallio ja sen lähialue on kartoitettu hiljaiseksi alueeksi, jolla ihmisen aiheuttamat häiriöäänät jäävät alle 30 dB. Mäntsälän meluntorjuntaohjelmassa 2006–2010 on myös Tapionkallion Mäntsälän puoleinen alue kartoitettu hiljaiseksi alueeksi, pääasiassa luonnonrauha-alueeksi, jolla ihmisen toiminnasta aiheutuvat äännet ovat satunnaisia ja vähäisiä, osin maaseutumaiseksi hiljaiseksi alueeksi. Kyseinen hiljainen alue jatkuu myös Tuusulan puolelle Keravanjoen kanjonin Natura-alueelle, mutta Tuusulassa ei hiljaisia alueita ole vielä kartoitettu. Meluselvitysten on määrä ohjata alueiden maankäytön suunnittelua sekä Hyvinkäällä, että Mäntsälässä. Mahdollinen louhos tarvelisi alueen hiljaisuuden.
- Tapionkallio sijaitsee kahden kunnan alueella sijaitsevalla ekologisesti tärkeällä laajalla yhtenäisellä metsäalueella. Louhinta-alue ja sinne tuleva liikenne katkaisisi metsämantereen ja rikkoisi luonnonrauhaa maaseutumaisella rauhallisella Kaukasten asuntoalueella asti.
- Alueen luokittelu suuren metsämantereen osaksi ja hiljaiseksi alueeksi tulee käsitellä ja arvottaa luontoselvityksessä.

Pinta- ja pohjavesiselvitys on riittämätön ja puutteellinen eikä sitä voi hyväksyä.

- Suunnitelmassa todetaan, että louhosalue ei ole pohjavesialuetta. Samalla jätetään kertomatta, että louhosalueen välittömässä läheisyydessä Kivistöntien toisella puolella on Ullamäen pohjavesialue, joka on suoraan yhteydessä Tuusulan vedenhankintaa varten tärkeään Santa-kosken pohjavesialueeseen. Nämä pohjavesialueet on käsiteltävä pohjavesiensuojelu-suunnitelmassa. Pohjavesien ehdottoman pilaamiskiellon vuoksi ei Tuusulan puolella myönnetä näille alueille edes rakennuslupia ja maa-aineslupahakemuksia on hylätty.
- Pintavesitarkkailussa on näytteitä otettu neljästä ojasta. Yksi näistä ojista on sellainen, josta todetaan, ettei se ole yhteydessä louhosalueeseen. Ullamäen pohjavesialueelle johtava oja on jätetty tutkimatta, vaikka Tapionkallion ruuhien kautta siitä on yhteys pohjavesialueelle. Suunnitelman mukaan tämä oja on ottamisalueen pohjaveden päävirtaussuunta.
- Lupahakemuksen maisemointisuunnitelmassa todetaan, että ottamisalueen pohja on ottamistoiminnan jälkeen rikkonainen ja johtaa hyvin vettä, jolloin osa pintavesistä painuu syvemmälle kallioperään. Tällöin päästöt lähikaivoihin ovat mahdollisia. Myös päästöt Kivistöntien eteläpuoliseen Ullamäen pohjavesialueeseen ovat mahdollisia. Pohjaveden pilaamiskiello on ehdoton.
- Ympäristönsuojelulain mukaan myös kallioperässä oleva vesi on pohjavettä. Vaikutuksia kalliopohjaveteen ei ole arvioitu.
- Kaivotutkimuksista useat paikalliset asukkaat ovat kertoneet, että heidän kaivoaan ei ole tutkittu. Tämä selviää myös kaivokorteista. Asukkaat ovat myös kertoneet, että heille ei ole

ilmoitettu kaivotutkimuksesta, ja että heidän kaivojaan on tutkittu ilman heidän lupaansa.

Ottamissuunnitelmaa ei tule hyväksyä. Ottamissuunnitelmassa ei selkeästi kerrota miten toimitaan. "Mahdollisuuksien mukaan" on liian epämääräistä hyväksyttäväksi. Tästä on hallinto-oikeuden ennakkopäätöksiä.

Maisemointisuunnitelma: Maisemointi on suoritettava siten, että alueen käyttö ihmisiltä ja eläimiltä ei esty. Tämä vaatii ottosuunnitelman kaltevuustasojen loiventamista niin, että turva-aitoja louhoksen reunoille ei tarvita. Aidat eivät kuulu metsäluontoon, vaan rikkovat maiseman.

Lupahakemuksen liite: Kaukaan louhosalueen kivenmurskaamo (louhinta ja louheen murskaus): Hakijan liitteessä Kaukaan louhosalueen kivenmurskaamo (liite louhinta ja louheen murskaus) todetaan kaikesta hyvin ympäripyöreästi mitä voidaan tehdä esimerkiksi pölyn leviämisen estämiseksi tai mitä aiemmissa tapauksissa on tehty, tai "mahdollisuuksien mukaan", "työt pyritään lopettamaan" "voidaan kastella" ym. Liitteessä tulee selkeästi kertoa miten toimitaan, ja toimia sen mukaan. Kyseinen liite ei ole toiminnan kuvaus, vaan menneiden toisintojen referointikokoelma ja kokoelma mahdollisuuksista miten voitaisiin toimia, mutta kuitenkin ei sitouduta mihinkään.

- Hakija on kehunut suunnitellulla ottoalueella olevan kiven laatua. Kuitenkin hakija toteaa liitteessä, että POSKI projektin loppuraportin mukaan alueella on rakentamiseen soveltuvia kiviaineksia ja laadultaan heikkoja kiviaineksia.

- Liitteessä todetaan, että alueelle johtavien teiden pölyämistä voidaan vähentää (jälleen ehdollinen sanamuoto) kastelemalla ja harjaamalla teitä. Alueelle johtavat tiet ovat sorateitä. On vaikea kuvitella soratien harjaamisen vähentävän pölyämistä.

- Vedensaannin todetaan olevan ongelmallista (...yleisellä tasolla) ja käytettävän kasteluveden määrän rajallisen. Siten tässäkin pölyntorjunnasta kertomisen jälkeen todetaan suunnilleen, että se ei taida oikein onnistuakaan.

- Pölyn leijumisesta ja partikkelikoosta tulee tehdä arviot. Pölyleijumat voivat pysyä ilmassa pitkään ja levitä laajalle, minkä vuoksi niillä voi olla hyvin haitallinen vaikutus ihmisiin ja luontoon.

Maa-aineslupahakemus ei täytä maa-aineslain 3 §:n mukaisia vaatimuksia luvan myöntämiselle. Kallion louhinta Tapionkalliolla aiheuttaisi:

1) kauniin maisemakuvan turmeltumista ja 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; Uudenmaan ympäristökeskuksen POSKI-projektiselvityksessä kallioalue, Tapionkallio ja Myllykallio on luokiteltu arvokkaaksi kallioalueeksi, joka tulee säilyttää. Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavan liitekartassa kallioalue on merkitty vihreällä = soveltumaton kiviainestuotantoon POSKI-projektin luokituksen mukaan, soveltuvuus kiviaineksen ottoon. Uudenmaan vaihekaavan selvityksessä Tapionkallio ympäristöineen on osa Ridasjärven-Hirvihaaran suurta yhtenäistä metsämannerta. Maa-aineksen ottoluvan myöntäminen vaarantaisi vaihemaakuntakaavan toteutumisen ja on tältäkin osin lainvastainen. Ottamistoiminnan seurauksena tämä arvokkaaksi luokiteltu kallioalue ja sen maisemakuva turmeltuu ja suuri yhtenäinen metsämanner pirstoutuu.

3) huomattavia ja laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa;

Mahdollinen louhos toisi melua laajalle hiljaiselle alueelle ja vaarantaisi pohjavesiä (ks. kohta pinta- ja pohjavesiselvitys).

Hyvinkään meluselvityksessä Tapionkallio ja sen lähialue on kartoitettu hiljaiseksi alueeksi, jolla ihmisen aiheuttamat häiriöäänet jäävät alle 30 dB. Mäntsälän meluntorjuntaohjelmassa 2006–2010 on myös Tapionkallion Mäntsälän puoleinen alue kartoitettu hiljaiseksi alueeksi, pääasiassa luonnonrauha-alueeksi, jolla ihmisen toiminnasta aiheutuvat äänet ovat satunnaisia ja vähäisiä, osin maaseutumaiseksi hiljaiseksi alueeksi. Kyseinen hiljainen alue jatkuu myös Tuusulan puolelle Keravanjoen kanjonin Natura-alueelle, mutta Tuusulassa ei hiljaisia alueita ole vielä kartoitettu. Meluselvitysten on määrä ohjata alueiden maankäytön suunnittelua sekä Hyvinkäällä, että Mäntsälässä. Mahdollinen louhos tarvelisi alueen hiljaisuuden ja aiheuttaisi täten maa-aineslain tarkoittamia huomattavia ja laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa, mitä ei voi hyväksyä.

Hiljaisuuden arvo tulee lähivuosina jatkuvasti kasvamaan. Aiemmin hiljaisuuden suojeluun ei ole ollut olemassa lainsäädännöllistä tukea, eikä hiljaisista alueista tutkimustietoa. Nyt tilanne on muuttunut ja hiljaisuuden suojeluun on herätty Euroopan Unionin ja Suomen tasolla. Hiljaisten alueiden säilyttämisestä on säädetty sekä EU:n, että Suomen lainsäädännössä.

EU:n Ympäristömeludirektiivi edellyttää hiljaisten alueiden säilyttämistä. Euroopan Unionin direktiivi ympäristömelun arvioinnista ja hallinnasta (ns. ympäristömeludirektiivi, 2002/49/EY) edellyttää Suomea selvittämään ja säilyttämään hiljaisia alueita. Direktiivin kansalliset säännökset sisältyvät ympäristönsuojelulain muutokseen (469/2004) ja valtioneuvoston asetukseen Euroopan yhteisön edellyttämistä meluselvityksistä ja meluntorjunnan toiminta-suunnitelmista (801/2004). Ympäristönsuojelulain muutoksen mukaan meluselvitykset, jotka sisältävät myös hiljaiset alueet, on tehtävä suurimmissa kaupungeissa. Melun aiheuttamat ongelmat tulee ennaltaehkäistä ja ottaa huomioon toimintaa suunniteltaessa.

Valtioneuvoston periaatepäätös meluntorjunnasta (22.5.2006) tähdentää, että melun aiheuttamien ongelmien ennaltaehkäisy ja olemassa olevien haittojen vähentäminen edellyttävät meluntorjunnan huomioon ottamista läpäisevästi melua aiheuttavaa toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa. Periaatepäätös edellyttää hiljaisten alueiden säilyttämistä. Periaatepäätöksen mukaan avainasemassa ovat ratkaisut, joita tehdään maankäytön ja liikenteen suunnittelussa. Maankäytön suunnittelussa on tärkeää, että kyetään turvaamaan erillisten hiljaisten alueiden turvaaminen.

Hyvinkää on ollut hiljaisten alueiden kartoituksessa Suomessa esimerkkinä muille ja myös Mäntsälä on kulkenut eturintamassa. Molemmissa kunnissa on tehty meluselvitykset, joissa on kartoitettu kuntien hiljaiset alueet. Näiden kartoitusten tulee ohjata kuntien maan käytön suunnittelua. Maankäytön ja lupakäytäntöjen tulee olla sellaisia joilla turvataan hiljaisten alueiden säilyminen tuleville sukupolville. Louhoslupan myöntäminen Tapionkalliolle tuhoaisi tämän hiljaisen alueen ja olisi ristiriidassa hiljaisten alueiden säilyttämistavoitteiden kanssa.

4) Vesilain mukainen lupa; tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Tehty pohjavesiselvitys on puutteellinen, eikä siinä ei ole lainkaan mainittu vieressä olevaa Ullamäen pohjaesialuetta, joka on suoraan yhteydessä Tuusulan vedenhankintaa varten tärkeään Santakosken pohjavesialueeseen. Pintavesisuunnitelmassa ei ole tarkkailtu mahdollisia kulkeumia tälle pohjavesialueelle.

- Naapurussuhteista annetun laissa on kohtia, joiden mukaan lupaa ei tulisi myöntää.
- Louhinta Tapionkalliolla olisi Hyvinkään kaupunginvaltuuston hyväksymien arvojen ja strategisten tavoitteiden vastaista.

Alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuva. Alueella olevan oikeusvaikutteisen Palopuron-Ridasjärven osayleiskaavan kaavaselosteessa todetaan mm. " Osayleiskaava laaditaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaan. Maa- ja metsätalouden toimintaedellytykset turvataan sekä säilytetään ...yhtenäiset, rakentamattomat metsäalueet nykyisessä käytössään... Alueen eheä luonne ja kauneus sekä kulttuurihistorialliset ja maisemalliset piirteet pyritään säilyttämään. Kaukasten tehdasmiljöö on merkitty alueiksi, joilla rakennettu ympäristökuva säilytetään.

Luonnonsuojelualueiksi on osoitettu valtioneuvoston hyväksymään Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet sekä seutukaavassa osoitettu Keravanjokeen liittyvä alue. Muut luonnonolosuhteiltaan arvokkaat alueet on osoitettu maa- ja metsätalousalueiksi, joille on määrätty eriasteisia toimenpiderajoituksia. Pohjavesialueiden ja muiden arkojen alueiden suojelemiseksi on annettu tarpeellisia määräyksiä."

Louhos estäisi kaavan toteutumista seuraavista syistä:

- 1) Kaukasten tehdasmiljöö; Kaukasten tehdasmiljöötä on kunnostettu Uudenmaan TE- ja ympäristökeskuksen toimesta, ruoppaamalla patoallas ja kunnostamalla koskia sekä rakentamalla kalatie, jotta vaelluskalojen nousu yläjuoksulle onnistuisi. Kylän ja tehdasalueen läpi kulkeva kuorma-autoliikenne estäisi kaavan mukaisen alueen eheän luonteen ja kauneuden sekä kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten piirteiden säilyttämisen.
- 2) Yhtenäisten rakentamattomien metsäalueiden säilyttäminen nykyisessä käytössään; louhos pirstoisi yhtenäisen metsäalueen ja estäisi sen säilyttämisen nykyisessä käytössä

Ottamispaikat on sijoitettava ja aineiden ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-

ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Suunnitellun ottamispaikan etäisyys lähimpään taloon on hakuprosessin aikana nostettu 230 metristä 300 metriin. Ilmeisesti sen vuoksi, että ympäristöministeriön ympäristöoppaassa nro 85 Maa-ainesten ottaminen ja ottamisalueiden jälkihoito (2001) todetaan, että tehdyt tutkimukset ja vakiintunut käytäntö on osoittanut tarkoituksenmukaiseksi suojaetäisyydeksi kalliokiven ottamisalueilla vähintään 300–600 metriä asuttuun rakennukseen. Kyseessä on siis vähimmäisetäisyys. Saman julkaisun ohjekuvassa on vähimmäisetäisyydeksi kalliokiven ottamisalueelta asetettu 600 metriä. Hakijan logiikan mukaan 300 metriä on suositusarvo (kuten laskennallinen 55 dB). Kyseisessä tapauksessa 300 metriä on aivan liian vähän. Lähimmät talot on perustettu suoraan saman kallion päälle kuin räjäytettävä kallio, ja äänitaso lähitaloissa muodostuu liian korkeaksi.

Louhosten lähellä asuvien mukaan liikenteestä aiheutuvat suurimmat vaarat ja haitat lähistön asukkaille. Erityisesti tässä tapauksessa, kun tieyhteys on tarkoitus järjestää kapeita yksityisteitä pitkin kylän, jopa pihan, läpi, ei hanketta voida toteuttaa ilman, että siitä aiheutuisi tässä tarkoitettua vaaraa tai kohtuullisin kustannuksia vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-aineslupaa Tapionkallion louhoshankkeelle ei voida myöntää seuraavin lainsäädännöllisin perustein; Tieyhteys ja naapuruussuhdelaki.

Kyseiseltä louhospaikalta ei ole tieyhteyttä yleiselle tielle.

Hakemuksessa todetaan ohimennen, että kalusto viedään louhosalueelle Kivistöntien kautta. Liitteessä Kaukaan louhosalueen kivenmurskaamo (liite louhinta ja louheen murskaus), hakija ilmoittaa, että koko ensimmäisen toimintavuoden ajan työkalusto-, murskat- yms. liikenne hoidetaan alueelle johtavaa yksityistietä pitkin. Ilmeisesti tämä tarkoittaa Kivistön yksityistietä ja sieltä olevaa yhteyttä suunnitellulle ottamisalueelle. Kivistön yksityistien tiekunta on kuitenkin kieltänyt tiensä käytön suunnitellulta louhosliikenteeltä. Myös maanomistaja, jonka tilan kautta kulkuyhteys suunnitellulle louhosalueelle Kivistöntieltä johtaa, on kieltänyt tiensä käytön louhosajolta. Tieyhteys on tehty vain metsätalouskäyttöön.

Hakija on esittänyt varsinaisen myyntiliikenneyhteyden tekemistä Vanuntien kautta. Vanuntien tiekunta on kuitenkin myös kieltänyt tiensä käytön mahdolliselta louhosajolta. Tien kunto ei kestä raskasta liikennettä ja turvallisuutta tiellä on mahdoton varmistaa. Suunniteltu täysperävaunullisten kuorma-autojen reitti kulkisi Savelan tilan pihan lävitse, talon ja navetan välistä, mikä on aivan kohtuutonta ja naapuruussuhdelain 17 §:n ja 18 §:n vastaista.

Naapuruussuhdelain 17 §:n mukaan naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle ei saa aiheutua toiminnasta kohtuutonta rasitusta. Kohtuuttomaksi rasitukseksi on katsottu myös jatkuva kuorma-autoliikenne, joka ei tapahdu yleisellä tiellä.

Täten myös täysperävaunullisten kuorma-autojen kulkeminen Vanuntien kautta on naapuruussuhdelain 17 §:n ja 18 §:n vastaista. Kuulemistilaisuudessa hakija ilmoitti, että laskennallinen ajotiheys olisi 2 autoa tunnissa. Hakemuksen liitteessä Kaukaan louhosalueen kivenmurskaamo (liite louhinta ja louheen murskaus) on hakija kuitenkin arvioinut päivittäiseksi ajoneuvomääräksi 30 ajoneuvoa ja kesäaikaan (touko-kesäkuu, elo-syyskuu) kaksinkertaisen määrän, eli 60. Tämä tekee kesällä 6 ajoneuvoa tunnissa ja koska ajoneuvot kulkisivat molempiin suuntiin, tarkoittaisi tämä 12 ajoneuvoa tunnissa, eli ajoneuvon kulkemista 5 minuutin välein. Koska kuljetukset eivät tapahdu tasaisin väliajoin, tulisi esimerkiksi aamuisin tiellä olemaan ruuhkaa, eikä vaaratilanteita voisi välttää, koska Vanuntien tiellä eivät kuorma-autot mahdu sivuuttamaan toisiaan. Ruuhkaisin kuljetusaika sijoittuisi kesään, jolloin koululaiset lomailevat. Myös aikuisten lomat osuvat tälle ajalle. Täten hakijan kuulemistilaisuudessa esittämä väite, että ihmiset ovat töissä kuljetusten aikaan, ei myöskään pidä paikkaansa.

Vanuntien varrella on myös HCN huunan mielenterveyskuntoutettavien palvelukoti. HCN huuna on ilmoittanut, että heidän toimintansa estyy, ja hakija menettää toimilupansa alueella, jos Vanuntien tiellä sallitaan hakijan esittämä kuorma-autoliikenne. Kaikki edellä kerrottu aiheuttaa naapuruussuhdelain 17 §:n ja 18 §:n mukaista kohtuutonta rasitusta, eikä lupaa tällaiselle toiminnalle voida myöntää.

Kaukasten asukasyhdistys ry (23.1.2007, 9.2.2007, 9.2.2007) (myöhemmin asukasyhdistys) vaatii, että maa-aineslupahakemusta ei oteta käsiteltäväksi.

Toissijaisesti asukasyhdistys vaatii, että hakemus hylätään. Asukasyhdistyksen perustelut ovat osin yhteneväiset yllä esitettyjen Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistyksen ja Hyvinkään Vihreiden perustelujen kanssa. Perustelujen pääkohdat niiltä osin, kuin niitä ei ole yllä olevassa tekstissä esitetty, ovat seuraavat:

Hakemuksesta:

NCC Roads Oy:n hakemus on niin puutteellinen, sekava ja ristiriitainen, että sitä ei tule ottaa käsiteltäväksi.

Ottamislupahakemus on jätetty kaupungille kesällä 2006. NCC Roads Oy on muuttanut ottamispaikkaa viimeksi marraskuussa 2006. Maa-aineslain 5 § 2 momentin mukaan suunnitelmaa laadittaessa on aina selvitettävä muun muassa tarvittavassa laajuudessa vallitsevat luonnonolosuhteet sekä hankkeen vaikutukset ympäristöön ja luonnonolosuhteisiin. Hakija ei ole tehnyt riittäviä selvityksiä. Lisäksi NCC Roads Oy on siirtänyt ottamispaikkaa jo kaksi kertaa alkuperäisestä. Hakemuksen liitteinä olevia selvityksiä ei ole kuitenkaan päivitetty vastaamaan nykytilannetta. Esimerkiksi luontoselvitys on tehty jo lokakuussa 2005. Tuolloin ottamispaikka on sijainnut täysin eri paikassa kuin nyt voimassaolevassa hakemuksessa. Luontoselvitysalue sivuaa vain osaksi hakemuksen kohteena olevaa louhosaluetta. Varsinaisen louhosalueen ympäristöä ei ole tutkittu pohjoispuolelta lainkaan. Sama ristiriita vaikeuttaa asian selvittämistä muutenkin. Esimerkiksi hakemuksen liitteinä olevat piirrokset ja kuvat koskevat pääasiassa aikaisempia ottamisalueita. Myös melututkimus perustuu väärin lähtötietoihin, koska sen tekemisen jälkeen ottamispaikkaa ja -suunnitelmaa on muutettu. Toisaalta esimerkiksi asukkaiden kannalta merkittäviä värinää aiheuttavia haittoja ei ole tutkittu lainkaan. Hakemus liitteineen on muutenkin puutteellinen ja sekava. Maa-aineslain 6 § 1 momentin mukaan luvan myöntämisen yleisedellytys on, että luvan hakija on laatinut ja esittänyt asianmukaisen ottamissuunnitelman. Tämä edellytys ei täyty.

Asiassa on meneteltävä niin, että asia palautetaan hakijalle uudelleen valmisteltavaksi ja asia otetaan uudelleen käsiteltäväksi, jos yhtiö toimittaa ajan tasalla olevan ja asianmukaisen hakemuksen kaupungille. Paikallisten asukkaiden oikeusturva edellyttää, että heillä on mahdollisuus ilmaista kantansa hakemuksen johdosta. Asukkaiden oikeusturva vaarantuu, jos hakemus on niin sekava ja puutteellinen, että siihen on vaikea perehtyä. Tarkoituksenmukaista ei myöskään ole se, että hakija siirtää selvitystyötä lupaviranomaisen hoidettavaksi. Hakija pyrkii siihen, että sen ei tarvitsisi toimittaa lisäselvityksiä kuin lupaviranomaisen nimenomaisesti pyytämistä asioista. Muut asiat jäisivät selvittämättä. Hakemusta laadittaessa on tehty niin karkeita laiminlyöntejä, että hakemuksen palauttaminen uuteen valmisteluun on järkevintä kaikkien osapuolten kannalta.

Jos asiassa päädytään siihen, että hakijalle tarjotaan tilaisuus täydentää hakemustaan asianmukaiseksi, on kaikkia muistutuksen tekoon oikeutettuja kuultava kuulemisperiaatteen mukaisesti uudestaan. Tämänkin vuoksi olisi selkeintä palauttaa asia hakijalle uuden hakemuksen tekemistä varten. Asukasyhdistys haluaa ehdottomasti lausua mahdollisesta uudesta hakemuksesta tai lisäselvityksestä. Tilanne ei saa missään tapauksessa olla sellainen, että kuntalaisten ja muiden asianosaisten mahdollisuus ilmaista mielipiteensä mahdollisesti täydennetyistä selvityksistä vaarantuu.

Siinä tapauksessa, että asia otetaan käsiteltäväksi, asukasyhdistys vaatii, että hakemus hylätään. Perustelut:

Kauniin maisemakuvan turmeltuminen

Maa-aineslain 3 § 1 momentin 1 kohdan mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista. Maa-aineslaissa ei tarkemmin määritellä mitä kauniilla maisemakuvalla tarkoitetaan. Euroopan Unionin vuonna 2000 vahvistaman maisemayleissopimuksen 1 artiklan mukaan maisema tarkoittaa aluetta sellaisena kuin ihmiset sen mieltävät ja jonka ominaisuudet johtuvat luonnon ja/tai ihmisen toiminnasta ja vuorovaikutuksesta. Määritelmän mukaisesti maisema voidaan aistia paitsi visuaalisesti niin myös haju- tai kuuloaistin avulla. Maisemakuva on käsitteenä maisemaa laajempi. Kauniiseen maisemakuvaan sisältyy muun muassa alueen äänimaisema.

Asukasyhdistys katsoo, että hakemuksen mukainen maa-ainesten ottaminen aiheuttaisi laissa tarkoitetun kauniin maisemakuvan turmeltumista. Koko lähialueen luonne muuttuisi kauniista ja rauhallisesta maalaismaisemasta rauhattomaksi, meluisaksi ja likaiseksi työmaa-alueeksi. Maisemakuvan muutos olisi totaalinen.

Maa-aineshakemus on maa-ainelain 3 § 1 momentin 1 kohdan vastainen, koska ottamistoiminnan seurauksena arvokkaaksi luokiteltu kallioalue ja koko alueen maisemakuva turmeltuisi sekä laaja ja yhtenäinen metsäalue pirstoutuisi.

Hyvinkään ja Mäntsälän kuntien tekemät hiljaisten alueiden selvitykset ja meluntorjuntaohjelmat jäisivät hyödyttömiksi, jos alueelle tulisi kivenottoalue. Ei voi olla oikein, että yksittäisen kiviainestuottajan liiketaloudellinen eduntavoittelu tuhoaisi kertaheitolla kauniin ja hiljaisen alueen ja samalla kuntien suunnitelmat hiljaisten alueiden säilyttämiseksi. Hiljainen alue täyttää sellaisenaan maa-ainelain 3 § 1 momentin 1 kohdan tarkoittaman kauniin maisemakuvan tunnusmerkistön. Kun suunniteltu louhoshanke turmelisi lain tarkoittaman kauniin maisemakuvan, ei lupaa kiviainesten louhintaan voida myöntää.

Luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutuminen Maa-ainelain 3 § 1 momentin 2 kohdan mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista. Luonnon merkittävät kauneusarvot eroavat kauniista maisemakuvasta lähinnä maisemamittakaavan osalta. Luonnon merkittävät kauneusarvot korostuvat lähimaisemassa.

Kuten edellä on todettu, ovat hakijan tekemät luontoselvitykset puutteelliset. Jo tämän seikan perusteella hakemus pitäisi palauttaa hakijalle uuteen valmisteluun.

Louhoshanke sijoittuu alueelle, joka on merkitty POSKI-projektin suunnitelmissa arvokkaaksi kallioalueeksi kauneutensa ja maakunnallisestikin merkittävän luonnontieteellisen arvonsa perusteella. Sen vuoksi hakemuksen kohteena oleva louhosalue on todettu Uudenmaan 1. vaihekaavaluonnoksen maa-ainesten ottoon soveltumattomaksi alueeksi. Kallioalue on suojeltava louhinnalta kauneusarvojensa ja erikoisten luonnonesiintymiensä tuhoutumisen estämiseksi. Alueella on siis todettu olevan merkitystä paitsi paikallisesti niin myös maakunnallisesti. Asukasyhdistys katsoo, että hakemuksen mukainen maa-ainesten ottaminen aiheuttaisi laissa tarkoitettujen luonnon merkittävien kauneusarvojen ja erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista. Sen vuoksi lupahakemus on hylättävä myös maa-ainelain 3 § 1 momentin 2 kohdan perusteella.

Huomattavat tai laajalle ulottuvat vahingolliset muutokset luonnonolosuhteissa: Maa-ainelain 3 § 1 momentin 3 kohdan mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Kuten edellä on todettu, louhos sijoittuisi kartoitetulle hiljaiselle alueelle, joka on osa laajaa yhtenäistä metsäaluetta. Etelä-Suomen mittakaavassa harvinainen ja arvokas rakentamattomana säilynyt erämaa-alue rikkoontuisi ja häiriintyisi. Sen vuoksi asukasyhdistys katsoo, että hakemuksen mukainen maa-ainesten ottaminen aiheuttaisi myös laissa tarkoitettuja huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Vahingot alueen ekologiselle verkostolle olisivat korvaamattomat. Oikeuskirjallisuudessa esimerkkinä lainkohdan tarkoittamista haitallisista muutoksista luonnonolosuhteissa on mainittu muun muassa pien- ja paikallisilmaston muutokset, eläinten vaellusreittien katkeaminen ja melun ja pölyn laskeuman ekologiset vaikutukset. Suunnitellusta maa-ainesten otosta aiheutuisi kuvatus kaltaisia haitallisia ekologisia vaikutuksia. Muun muassa eläinten ikaikaaiset vaellusreitit katkeaisivat. Uudenmaan alue on jo valmiiksi niin pirstoutunut, että yhdenkään ekologisen verkoston vahingoittaminen ei ole enää hyväksyttävää tai maa-ainelain 3 § 1 a momentissa mainitun kestävän kehityksen periaatteen mukaista.

Pohjavesien pilaantuminen

Maa-ainelain 3 § 1 momentin 4 kohdan mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Asukasyhdistys katsoo, että suunnitelmassa ei ole esitetty asianmukaista pohjavesitutkimusta.

Hakija ei ole selvittänyt millään tavalla pohjavesien kulkusuuntaa alueella. Pölyn sidontaan käytettävien vesien määrä ja poisjohtaminen on esitetty ylimalkaisesti. Tältäkin osin tarvitaan lisäselvitystä. Suurten louhemäärien vuoksi myös pölynsidontaan tarvittavat vesimäärät ovat suuria. Näiden vesien kulkeutuminen ja vaikutukset ympäristölle on ehdottomasti selvitettävä.

Kaavan toteutumisen vaikeutuminen

Maa-ainelain 3 § 2 momentin mukaan alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei

ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunkitai maisemakuvaa.

Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että arvioinnissa voi ottaa huomioon kaavamääräysten lisäksi maisemakuvan turmeltumisen osalta samoja seikkoja kuin 1 momentissa. Ottamisalue sijoittuu hiljaiselle ja laajalle yhtenäiselle metsäalueelle, jolla on voimassa Palopuron-Ridasjärven oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Sen kaavaselostuksessa on todettu, että osayleiskaava laaditaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaan. Maa- ja metsätalouden toimintaedellytykset turvataan sekä säilytetään hyvät pellot ja yhtenäiset, rakentamattomat metsäalueet nykyisessä käytössään. Alueen eheä luonne ja kauneus sekä kulttuurihistorialliset ja maisemalliset piirteet pyritään säilyttämään. Kaukasten tehdasmiljöö on merkitty alueeksi, jolla rakennettu ympäristökuva säilytetään. Hakemuksen kohteena oleva louhosalue ympäristöineen on kaavoitettu yleiskaavassa maa- ja metsätalousalueeksi.

Siitä seikasta, että osayleiskaavassa ei ole maa-ainesten ottoa rajoittavia määräyksiä, ei seuraa, että maa-ainesten otto alueella olisi kaavan mukaista. Kaavassa oli nimenomaisesti osoitettu alueita maa-ainesten ottoalueiksi omalla kaavamerkinnällään (EO). Kun otetaan huomioon, että maa-ainelain mukaista lupaa on haettu 15 vuodeksi, jona aikana aluetta ei olisi mahdollista käyttää osayleiskaavan mukaisiin tarkoituksiin, alueen maisemalliset arvot ja siihen liittyvä virkistyskäyttöarvo sekä se, että maa-ainesten ottamiseen osoitetut alueet on merkitty osayleiskaavaan erillisellä kaavamerkinnällä, lupahakemuksen mukainen kiviaineksenottohanke vaikeuttaa alueen käyttämistä oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. Koska hanke on maa-ainelain 3 §:n 2 momentin vastainen, ottamislupaa ei voida myöntää.

NCC Roads Oy:n hanke on myös Uudenmaan vaihemaakuntakaavaluonnoksen vastainen. Kaavaluonnoksessa on pyritty kartoittamaan kiviainestenottoon soveltuvia alueita. Arvioinnissa on otettu huomioon mm. asutus, pohjavesitilanne ja arvokkaat luontoalueet. Lupahakemuksen kohteena olevaa aluetta ei ole luokiteltu tällaiseksi soveliaaksi ottoalueeksi.

Asukasyhdistyksen mielestä kaavoituksen vastaisia lupahakemuksia ei pidä hyväksyä ainakaan ennen kuin kaavatilanne on selvä. Asukkaiden oikeusturva edellyttää, että uusia louhoksia ei perusteta vaihekaavan luonnoksessa osoitettujen alueiden ulkopuolelle. Kaavoituksella ei ole merkitystä, jos niistä tavoitteista, jotka kaavaa laadittaessa asetetaan, ei pidetä kiinni. Vaihekaavan valmistelussa tehdyissä selvityksissä alue on inventoitu arvokkaaksi kallioalueeksi, eikä se senkään vuoksi sovellu ottotoimintaan. Vaihekaava on vasta luonnosvaiheessa. Joka tapauksessa asiassa on otettava huomioon se, että kaupungin pitää saattaa kaavoituksensa vastaamaan hyväksyttyä vaihekaavaa. Sen vuoksi asiassa on varauduttava siihen, että yleiskaavaan on lisättävä vaihekaavaluonnoksen mukaiset merkinnät maanainestenottoalueista. Asukkaiden kannalta olisi kohtuutonta, että maa-ainestenottoa voisi harjoittaa muuallakin kuin kaavassa varatuilla alueilla. Sen vuoksi kaupungin on nyt pidettävä kiinni siitä, että voimassa olevaa yleiskaavaa noudatetaan. Yleiskaava-alueita koskevat maankäyttöratkaisut täytyy tehdä kaupungin elimissä eikä kiviainestuottajien toimesta. Hakemus on hylättävä maa-ainelain 3 § 2 momentin perusteella, koska se vaikeuttaa alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Oikeuskäytännön osalta viitataan esim. ennakkotapauksiin KHO 3.6.2004/1334 ja KHO 1996 A 18.

Ottamispaikasta ja -tavasta

Kuten edellä on todettu, hakemus on selvityksineen sekava, ristiriitainen ja puutteellinen. Asiakirjoista ei saa selkeää kuvaa ottamispaikasta ja -tavasta. Asianmukaisen selvityksen esittäminen on hakijan vastuulla. Kuten edellä on todettu, kuulemisperiaate ei saa vaarantua hakijan menettelyn johdosta. Maa-ainelain 3 § 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aineseesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Ottamisluvan hylkääminen tämän lainkohdan perusteella on tavallista (esim. KHO 31.12.1998, taltio 3051). Maa-ainelain 3 § 4 nojalla huomioon voidaan ottaa myös sellainen haitta, joka jää 3 § 1 momentin ulkopuolelle. Lainkohtaa sovellettaessa on käytännössä otettava huomioon naapuruussuhdelaki 17 §:ssä säädetty imissiokiello.

Naapuruussuhdelain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa

hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsytystä ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista. Naapuruussuhdelain periaatteena on se, että alueella aikaisemmin asunut ei ole velvollinen sietämään naapurin myöhemmin aloittamaa ja aiheuttamaa haittaa tai häiriötä.

Oikeuskäytännössä on todettu, että kivilouhimo voi aiheuttaa naapuruussuhdelain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta haittaa tai häiriötä. Häiriö tai haitta voi aiheutua esimerkiksi melusta, pölystä, tärinästä tai muusta vastaavasta vaikutuksesta. Maa-aineslupaa ei voida myöntää, jos toiminnasta arvioidaan aiheutuvan naapuruussuhdelaissa tarkoitettua kohtuutonta räsytystä.

Maa-aineslaki ja naapuruussuhdelaki ovat keskenään samantasoisia säädöksiä. Maa- aineslain 1 § 2 momentin mukaan aineiden ottamisessa on tämän lain lisäksi noudatettava, mitä muualla laissa säädetään. Lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään. Luonnollisestikin lupa-asiaa ratkaistaessa on otettava tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä laadittujen lakien lisäksi lakihierarkiassa näiden yläpuolelle sijoittuvaa perustuslakia. Perustuslain 15 §:n mukaan jokaisen omaisuus on turvattu. Perustuslain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.

Selvää on, että maa-aineslupahakemus on hylättävä, jos louhostoiminnasta aiheutuu naapuruussuhdelain kieltämä vaikutus. Ilmeisesti maa-aineslain sanamuodosta johtuen on esitetty käsityksiä, joiden mukaan lupa olisi myönnettävä jos luvan myöntämiselle ei ole lain 3 § 1 momentissa tarkoitettuja esteitä. Käsitys on virheellinen, lain tarkoituksen vastainen ja järjetön. Maa-aineslain 3 § 4 momentin nojalla voi ottaa lupaharkinnassa huomioon kaikki seikat, joilla yleisen elämäkokemuksen perusteella on merkitystä arvioitaessa luonnolle ja ihmisille hankkeesta aiheutuvia vaikutuksia ja haittoja.

Naapuruussuhdelain 17 §:n 2 momentin mukaan arvioitaessa räsytysten kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, räsytysten muu tavanomaisuus, räsytysten voimakkuus ja kesto, räsytysten syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat. Paikallisena olosuhteena tulee ottaa huomioon muun muassa alueen hiljaisuus. Tällaisella alueella ei asukkaan voida edellyttää sietävän naapurinsa aiheuttamaa meteliä senkään vertaa kuin normaaliolosuhteissa. Selvää on, että louhoshankkeesta aiheutuva räsytys olisi voimakasta ja pitkäkestoista.

Suunnitelman mukaista ottamista ottaen huomioon hankkeen laajuus ja hakijan esittämät suojaustoimenpiteet, ei ole mahdollista järjestää paikalla siten, että toiminnan harjoittamisesta ei aiheutuisi asutukselle tai ympäristölle maa-aineslain 3 §:n 4 momentissa tarkoitettua vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon myös maa-aineslain 6 §:n säännökset, edellytyksiä haetun maa-ainesluvan myöntämiselle ei ole.

Suunnitellun ottamispaikan etäisyys lähimpään asuntoon on 300 metriä. Ympäristöministeriön julkaisussa Maa-ainesten ottaminen ja ottamisalueiden jälkihoito (2001) todetaan, että kalliokiven ottamisalueilla etäisyyden on oltava vähintään 300–600 metriä. Kyseessä on siis vähimmäisetäisyys. Kussakin tapauksessa vaadittava etäisyys on arvioitava tapauskohtaisesti. Nyt käsiteltävässä tapauksessa 300 metriä ei riitä.

Lähimmät talot on perustettu suoraan saman kallion päälle kuin räjäytettävä kallio. Selvää on, että louhoksesta aiheutuva tärinä yksinään olisi kohtuuton haitta lähimmille asukkaille ja uhka rakennuksille. Hakemuksessa ei ole mitenkään selvitetty hankkeesta aiheutuvia tärinävaikutuksia. Tärinästä saattaa kuitenkin aiheutua suuria vahinkoja ja yleensä tärinän voimakkuutta seurataan rakennuksiin sijoitettavilla mittareilla.

Etäisyyden lähimpiin taloihin pitäisi olla selvästi pidempi. Paikalliset olosuhteet huomioon ottaen etäisyyden pitäisi olla vähintään ympäristöministeriön ohjeen mukainen 600 metriä. Ei ole olemassa mitään syytä, minkä vuoksi pitäisi hyväksyä 300 metrin päässä lähimmästä asuinrakennuksesta sijaitseva louhos. Vertailun vuoksi on todettava, että POSKI–selvityksissä on lähdetty siitä, että lähempänä kuin 500 metriä asutuksesta sijaitsevia alueita ei ole pidetty maa-ainesten ottoon soveltuvina alueina. Näin siitä huolimatta, että POSKI–selvitykset on tehty kiviainestuottajien intressissä. Tämän vuoksi lupaharkinnassa täytyisi lähteä siitä, että ainakaan 500 metriä lähemmäksi asutusta ei voida ottolupia missään tapauksessa myöntää. Terveen järjen mukaan olisi kuitenkin parempi puhua kilometreistä kuin sadoista metreistä.

Lupaviranomainen voi käyttää riittävää etäisyyttä arvioidessaan vapaata harkintavaltaansa. Laissa ei ole määrätty mitään metrimäärää riittävälle etäisyydelle. Kokemuksen mukaan kivilouhoksesta aiheutuu haittaa ja häiriötä kilometrien päähän. Maanmittauslaitoksen julkistaman tutkimuksen mukaan kivilouhos aiheuttaa kiinteistöjen arvon huomattavaa alenemista parin kilometrin säteellä ottoalueesta.

Tämä seikka huomioon ottaen lupaharkinnassa tulee ottaa huomioon myös perustuslaissa säädetty omaisuudensuoja.

Edellä mainituin perustein lupahakemus on hylättävä myös maa-aineslain 3 § 4 mom. perusteella.

Tieyhteyden puuttumisesta

Kyseiseltä louhospaikalta ei ole kiviaineksen kuljetukseen soveltuvaa tieyhteyttä yleiselle tielle. Hakija on esittänyt tien tekemistä Vanuntien kautta. Vanuntien tiekunta on kieltänyt tiensä käytön mahdolliselta louhosajolta. Tien kunto ei kestä raskasta liikennettä ja turvallisuus tiellä on mahdoton varmistaa. Suunniteltu täysperävaunullisten kuorma-autojen reitti kulkisi Kaukaan-Savelan tilan (Rno 24–23) pihan lävitse, talon ja navetan välistä, mikä on aivan kohtuutonta ja naapuruussuhdelain 17 §:n vastaista.

Kaukaan-Savelan tilan omistaja ei hyväksy tien rakentamista eikä neljä metriä leveää rasi- tai tieoikeus muutenkaan ole riittävä kiviainesten kuljettamiseen. Oikeuskäytännössä naapuruussuhdelain 17 §:n mukaiseksi kohtuuttomaksi rasitukseksi on katsottu myös jatkuva kuorma-autoliikenne, joka ei tapahdu yleisellä tiellä.

Kaikki edellä kerrottu aiheuttaa naapuruussuhdelain 17 §:n mukaista kohtuutonta rasitusta, eikä lupaa tällaiselle toiminnalle voida myöntää.

Hakijan ilmoittamat liikennemäärät eivät ole uskottavia. Ilmoitetut vuosittaiset ottomäärät määrät vaihtelevat hakemuksen eri osissa ja ovat lisäksi ristiriidassa hakemuksessa ilmoitetun kokonaisottomäärän kanssa. Todellisia liikennemääriä on vaikea ennustaa. Kun hakija ei ole pystynyt esittämään selvitystä tieyhteydestä, eikä kuljetuksia muutenkaan pystyttäisi suorittamaan vaarantamatta vakavasti asukkaiden liikenneturvallisuutta, hakemus on hylättävä maa-aineslain 3 § 4 momentin perusteella.

Luontoselvityksestä

Kuten edellä on todettu, lupahakemukseen liitetty luontoselvitys on puutteellinen, eikä sitä tule hyväksyä. Luontoselvityksessä ei ole kiinnitetty huomiota läheiseen Natura-alueeseen. Viimeaikaisessa oikeuskäytännössä on korostettu luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen arvioinnin tärkeyttä (esim. KHO 10.1.2007 taltio 17). Lähialueella on tavattu esimerkiksi susia, karhuja ja ilveksiä sekä monia lintudirektiivin piirissä olevia lintulajeja. Mahdollinen louhos rikkoisi yhtenäistä metsäaluetta ja ekologista verkostoa. Hakijan teettämä luontoselvitys on malliesimerkki siitä, minkä tasoisia ja kuinka epäluotettavia kiviainestuottajien yhteistyökumppaneiltaan ostamat ”tutkimukset” ovat. Lupaviranomaisten on syytä kiinnittää huomiota toimijoiden sidonnaisuuksiin arvioidessaan selvitysten luotettavuutta.

Ottamissuunnitelmasta

Kuten edellä on todettu, ottamissuunnitelma liitteineen ei vastaa asukasyhdistyksen käsitystä maa-aineslain 6 § 1 momentissa edellytetystä asianmukaisesta ottamissuunnitelmasta. Suunnitelma on paitsi sekava, ristiriitainen ja puutteellinen myös epätasallinen. Ottamissuunnitelmaa ei voi missään tapauksessa hyväksyä esitetyssä muodossa. Suunnitelmassa tulee selkeästi kertoa miten tulnaisiin toimimaan, jos lupa myönnettäisiin. Suunnitelmassa ei voi olla mitään ehdollisia sanamuotoja.

Täytöntöönpanohakemus

Siinä tapauksessa, että hakijalle myönnettäisiin lupa maa- aineiden ottoon, asukasyhdistys vastustaa ehdottomasti sitä, että hakijan annettaisiin aloittaa ottotoiminta muutoksenhausta huolimatta. Jos louhinta aloitettaisiin, aiheutuisi siitä heti korvaamattomia vahinkoja luonnolle, asukkaille ja ympäristölle. Muutoshakemukset kävisivät osittain hyödyttömiksi. Hakijan ehdottama vakuus on ehdottomasti liian pieni. Sillä ei pystyisi korvaamaan kuin murto-osan nopeasti aiheutuvasta vahingosta.

Kaukasten yksityistien hoitokunta (23.1.2007, 6.2.2007) ja Vanun tiehoitokunta (17.1.2007, 9.2.2007) ovat uudistaneet yksityisteiden käyttökiellon maa-ainestoimintaan sekä esittäneet perusteluja kiellolle.

Kaukas Kiinteistöt Oy (23.1.2007, 9.2.2007) huomauttaa, että alueelle on kaavoitettu omakotitaloja. Louhoshanke tulisi alentamaan kaikkien kiinteistöjen arvoa ja alueen arvostusta, joka on perustunut nimenomaan alueen rauhallisuuteen ja luontoarvoihin.

Fastin tallin (8.2.2007) hevosten laitumet ovat Kivistöntien varressa. Lähialueella sijaitsee useita hevostalleja. Hevonen säikkyä melua, pölyä ja liikennettä.

Koti-Huuna Oy (8.2.2007) ylläpitää Kaukasten kylässä kahta mielenterveyskuntoutujien palvelukotia. Jokipadon palvelukodissa (Jokipadontie 50) on asukaspaikkoja 17 ja Metsolan palvelukodissa (Kaukastentie 118) 40 asukaspaikkaa. Koti-Huuna Oy:n mielestä louhoshanke veisi Jokipadon palvelukodilta kokonaan edellytykset yksityisen sosiaalipalvelulain mukaiseen toimilupaun (melu, tärinä, pöly sekä liikenneturvallisuus). Metsolan palvelukodin asukasturvallisuus vaarantuisi oleellisesti ja vaatisi huomattavia parannuksia liikenneturvallisuuteen. Koti-Huuna Oy vaatii lupahakemuksen hylkäämistä asukkaiden turvallisuudelle ja yrityksen elinkeinolle aiheutuvan merkittävän haitan johdosta. Jos ympäristölautakunta harkitsee maa-ainesluvan myöntämistä, on ennen luvan myöntämistä pidettävä katselmus hankkeen Koti-Huuna Oy:n toiminnalle aiheuttavien haittojen arvioimiseksi.

As Oy Kaukasten Koulukallio (6.2.2007) on vanha arvokiinteistö, joka sijaitsee saman kallioalueen päällä kuin mihin maa-ainesten ottamishakemus kohdistuu. Talon perustukset järkkäisivät. Kaukasten vanha koulu liittyy kiinteästi alueen kulttuuri- maisemaan ja sitä on kunnostettu. Laadukasta porakaivovettä on aiemmin käytetty myyntitarkoituksiin.

Uudenkylän koulun vanhempainyhdistyksen hallitus (9.2.2007) huomauttaa, että alustava reitti rekkaliikenteelle kulkee aivan Uudenkylän ala-asteen vierestä. Rekkaliikenne aiheuttaisi vaaratilanteita koululaisille. Koulumatkan varrella ei ole kaikilla pyörätietä, vaan koululaiset kulkevat koulumatkaansa välillä kapeilla, mutkaisilla ja mäkisillä teillä sekä olemattomilla tienpientareilla.

Gasum Oy (9.2.2007) huomauttaa, että alueen läpi kulkee vahvistetussa maakuntakaavassa oleva Hirvihaara-Virkkala maakaasuputkivaraus. Gasum Oy pyytää huomioimaan edellä mainitun maakaasuputken reittivarauksen lupaa harkittaessa.

Yksityishenkilöiden muistutuksissa ja mielipiteissä vastustetaan hanketta ja niissä korostetaan samoja seikkoja kuin yhdistysten, yritysten ja yhteisöjen mielipiteissä. Alla on esitetty yksityishenkilöiden muistutuksissa painottuneita seikkoja.

Hanke on useiden kaavojen ja lainkohtien vastainen

- maa-aineslaki, erityisesti 1 §, 3 §
- perustuslaki, erityisesti 6 §, 15 § ja 20 §
- naapuruussuhdelaki, erityisesti 17 §
- luonnonsuojelulaki, erityisesti 65 §
- ympäristönsuojelulaki, erityisesti 1 §, 8 §, 42 §
- maankäyttö- ja rakennuslaki, erityisesti 1 §
- tiukennettu pohjavesidirektiivi (Euroopan parlamentti ja Euroopan komissio 13.12.2006)
- vesilaki
- ympäristövahinkolaki
- Palopuron-Ridasjärven osayleiskaava
- Uudenmaan vaihekaavaluonnos

Hanke aiheuttaisi kohtuutonta rasitusta paikalliselle asutukselle ja ympäristölle

- Asutukseen on lyhyt etäisyys ja negatiivisia vaikutuksia.
- Elämänlaatu heikkenee.
- Asukkaiden hyvinvointi vaarantuu.
- Turvallisuuden vaarantuu ja turvattomuus lisääntyy.
- Ympäristö rasittuu.
- Hanke on kestävä kehityksen vastainen.
- Luonnontilainen alue pilaantuu ja luonnonrauha häviää.
- Hiljaisuus ja rauhallisuus menetetään.
- Syntyy mielenterveyshaittoja ja asukkaiden työkyky alentuu.
- Hankkeella on kielteisiä vaikutuksia alueen luontoarvoihin, maankäyttöön, metsätalouteen, liikenneturvallisuuteen, asukkaiden viihtyvyyteen, sosiaalisiin suhteisiin ja koko kyläyhteisöön.
- Puhdas hengitysilma menetetään.
- Astmaatikkojen ja allergikkojen elämä vaikeutuu pölyhaitan vuoksi.
- Melusaaste aiheuttaa kuulovaurioiden lisäksi stressiä, uupumusta sekä oppimis- ja nukahtamisvaikeuksia.
- Ei saa nukkua rauhassa aamuisin, koska liikenne alkaa ennen klo 6:ttä.
- Kotona työskentely vaarantuu, koska työ vaatii keskittymisrauhaa ja hiljaisuutta.
- Ympäristössä on pieniä lapsia.
- Alueen lapsille täytyy järjestää koulukyyti.
- Elinkeinonharjoittaminen vaarantuu (matkailuelinkeino ja hevostilat).
- Maisemakuva turmeltuu.
- Asumismukavuus heikentyy.
- Hakemuksessa esitetyt toiminta-ajat ovat kohtuuttomat.
- Hanke aiheuttaa melua, pölyä, tärinää, saasteita, hajua ja likaa, niin itse hankkeesta kuin kuljetusliikenteestäkin.
- Vahinkoa tai haittaa omaisuudelle tai sen käytölle: rakennukset ja rakenteet eivät kestä räjäytyksiä, autot naarmuuntuvat ja ruostuvat, pihat pölyntyvät ja kaivot kuivuvat.
- Kiinteistön arvonalennus on huomattava.
- Kiinteistöjen tulevat käyttömahdollisuudet heikentyvät (ei voi rakentaa uusia taloja).
- Taloja on rakennettu saman kallion päälle kuin jota aiotaan louhia, josta seuraa rakennusten ja rakenteiden vaurioitumisvaara.
- Miten vanhat ja arvokkaat rakennukset kestävät räjäytyksiä?
- Kuka korvaa rikkoutuneet rakennukset ja pilaantuneet kaivot?
- Tulemme hakemaan korvauksia louhos-/kaivostoiminnan haitoista ja kiinteistöjen arvon alenemisesta.
- Aiheutuu vahinkoja metsälle ja metsätaloudelle.
- Lähialueella on jo liikaa soranottoa.
- Virkistysmahdollisuudet pirstoutuvat.
- Metsästäys- ja marjastusalueet tulevat rikkonaisemmiksi.
- Marjat ja sienet pilaantuvat.
- Puutarhassa ei voi viljellä mitään avomaatuotteita pölyhaitan vuoksi.
- Louhoshanke saattaa laajentua ja jatkua ensimmäisen lupakauden jälkeen.
- Räjähdykset haittaisivat alueen ainoa uimarannan käyttöä, joka sijaitsee Keravanjärvellä.
- Alueelle on muuttanut viime vuosina paljon lapsiperheitä rauhallisen ja luonnonläheisen asuin ympäristön takia.
- Kaukasten kylämiljöön ja rauhallisen maaseutumaisen alue pilaantuu ja vireä kylä taantuu.
- Kuljetusliikenne aiheuttaisi suurta vaaraa asukkaille ja tieyhteyttä ei ole
- Louhosalueelta ei ole mitään järkevää ja turvallista kuljetusreittiä Kaukasten kylän kautta.
- Yksityisteiden käyttö on kielletty.

- Liikenneturvallisuus vaarantuu merkittävästi ja jatkuvasti.
 - Liikenne aiheuttaa merkittäviä ja todellisia onnettomuusriskejä.
 - Tieyhteys on mahdoton toteuttaa paikalliset olosuhteet huomioon ottaen.
 - Alueen tiet ovat mutkaisia, kapeita ja mäkisiä.
 - Teiden kantavuus ja kunto eivät riitä raskaille ajoneuvoille.
 - Paikallinen tiestö tuhoutuu.
 - Tiestöä ei ole suunniteltu jatkuvaan raskaan liikenteen käyttöön.
 - Lisääntyvä liikenne aiheuttaa negatiivisia vaikutuksia suurten liikennemäärien ja tilannenopeuksien muodossa.
 - Teitä ei voi käyttää enää kävelyyn, pyöräilyyn tai ratsastukseen ja tuskin autollakaan pääsee ohi.
 - Näkyvyys Kaukasten tieosuuksilla on huono. Yhdistelmäajoneuvo ei pysty pysähtymään ilman että tiellä oleva mahdollinen este jäisi alle.
 - Alueella ei ole minkäänlaisia kevyen liikenteen väyliä.
 - Keravanjoen silta ei tule kestäämään liikennettä.
 - Nestemäisten räjähdysaineiden kuljetus vaarantaa liikkumisen teillä.
 - Kuljetusliikenne kulkisi muutaman metrin päästä ihmisten kodeista.
-
- Louhos aiheuttaisi korvaamatonta maisemahaittaa
 - Euroopan unionin vuonna 2000 vahvistamassa maisemayleissopimuksessa maisemahaittoihin kuuluvat myös melu ja pöly.
 - Tapionkallio on äärettömän kaunis ja laaja kallioalue. Korkeuseroineen näkymät kantavat pitkälle.
-
- Alueen luontoarvoja ei ole huomioitu
 - Luontoselvitys on tehty väärään aikaan.
 - Keravanjoesta ollaan entistämässä lohijokea.
 - Keravanjokea on juuri kunnostettu.
 - Valumavedet pilaavat Keravanjoen kanjonin Natura- alueen veden, kasviston ja eläimistön.
 - Alueella esiintyy suojeltuja eläimiä, kuten kytä, susia, liito-oravia, lintudirektiivin liitteen 1 lajeja jne.
 - Alueella on vanha puusto ja arvokas kasvillisuus.
 - Kallion laidassa sijaitsee suolampi ja lampare.
 - Alueella olevat suot ovat lintuharrastajalle tärkeitä havaintopaikkoja.
-
- Hankkeesta seuraavia haitallisia vaikutuksia maaperään, pohja- ja pintaveteen ei ole tutkittu
 - NCC ei ole tehnyt minkäänlaista kallioperäselvitystä hakemuksessaan.
 - Luvan hakijan argumentaatio alueen kiviaineksen ainutlaatuisuudesta ja kiviaineshuollon vaarantumisesta pitkien kuljetusmatkojen vuoksi ei pidä paikkaansa.
 - Louhosalue rajautuu vulkaniittivyöhykkeeseen, joka sisältää louhittuna erittäin myrkyllistä arseenikiisua.
 - Louhinnan yhteydessä vapautuu arseenipölyä ja se leviää ilmateitse ja pintavesien kautta laajalti saastuttaen maaperää, pohjavesiä ja ihmiselimistöä.
 - Räjäytysten seurauksena tulevat saastejäät, epäpuhtaudet ja myrkyllisten aineiden valumat maaperään ja veteen.
 - Nestemäiset räjähdysaineet vaikuttavat negatiivisesti luontoon, vesistöihin sekä kaivovesiin.
 - Vedenhankinta vaarantuu ja kaivot likaantuvat.
 - Keravanjoki ja edelleen Vantaanjoki pilaantuvat.
 - Vaaralliset valumavedet ja jätevedet muodostuvat louhinnan ja murskauksen aiheuttamasta kivituhkan ja kivipölyn kiintoaineista, räjähdysainejäämistä ja louhostoiminnalle tyypillisistä öljypäästöistä.
 - Kaikki louhosalueelta tulevat purot laskevat Keravanjokeen joten purojen

louhosalueelta tulevat valumat tulisivat vaarantamaan joen taimen- ja harjuskannat sekä myös rapujen elinmahdollisuuksia.

- Hanke aiheuttaisi melua, pölyä, tärinää, hajua ja likaa
- Kuljetusliikenne aiheuttaa haitallisia pöly- ja pakokaasupäästöjä.
- Louhostoiminta ajoittuu klo 6-22, mutta melu ja pakokaasupäästöt rekkaliikenteen johdosta alkavat jo pariakin tuntia aikaisemmin, kun rekat tulevat tyhjäkäynnillä jonottamaan louhoksen avautumista.
- Hevoset sairastuvat pölystä, melusta ja tärinästä (stressi ja tapaturmariski). Hevoset tarvitsevat puhtaat rehut ja laitumet.
- Louhinnan yhteydessä vapautuva arseenipöly rasittaa ihmiselimistöä.
- Louhoksesta kantautuvan pölyn laatu on uhka, jonka vaarallisuus jää arvailujen varaan, koska NCC ei ole selvityksessään ilmoittanut kallioperän sisältämiä raskasmetalleja, mm. arseeni, uraani.
- Kivipölyn asbestipitoisuus ja radonin pääsy kallionhalkeamista hengitysilmaan huolestuttaa.
- Ei pidä avata melulle hiljaisia alueita.
- Louhosalue sijaitsee keskellä isoa hiljaista aluetta ja pilaisi sen.
- Lupa-asiaa ei olisi saanut ottaa käsittelyyn ja kuulemisessa on puutteita
- Lupa-asiaa ei olisi saanut ottaa käsittelyyn puutteellisen hakemuksen vuoksi.
- Lupa olisi tullut ilman käsittelyä suoraan tyrmätä alueen kehitykseen täydellisesti soveltumattomana.
- Tieyhteys puuttuu: Alueelle muodostettavan uuden tieverkoston ja jo olevien yksityisteiden käyttäminen on asia, joka aiheuttaa uusia ympäristövaikutuksia ja ne tulee olla selvitettyinä lupaa haettaessa.
- Tieyhteys on sellainen uusi asia, joka pitää pystyä arvioimaan muistutustentekovaiheessa.
- Maa-aineslain kuulemisvaatimus ei ole täyttynyt, koska hakija on jättänyt selvittämättä maa-ainesten oton vaikutukset siten kuin maa-aineslaissa edellytetään (ympäristöselvitykset tehty väärään paikkaan).
- Halutaan varata oikeus antaa vastine NCC:n mahdollisesti toimittamiin lisäselvityksiin.
- Kuulemistilaisuudessa ei saatu lain tarkoittamaa puheenvuoroa. Kuulemistilaisuutta tulee jatkaa.
- Alue ei sovellu kiviainesten ottamispaikaksi
- Uusi häiriöalue ei saa tulla keskelle vanhaa metsää, jossa ei ole minkäänlaista teollisuudesta tai raskaasta liikenteestä aiheutuvaa meluhaittaa.
- Kulttuurihistoriallisesti arvokas tehdasmiljöö tuhoutuu.
- Aito historiallinen kylämiljöö menetetään.
- Kiviainesten otto pitäisi sijoittaa muualle, sinne, missä häiriötä ja kiviainesten ottotoimintaa jo on, ei hiljaiselle, rauhalliselle ja luontorikkaalle alueelle.
- Alue on maakunta- ja kuntakaavoissa varattava asukkaille eikä maa-ainesten ottoon ja louhintaan.
- Vastustetaan sitä, että pääkaupunkiseudun rakentamiskustannuksia alennetaan ympäröivän alueen asukkaiden viihtyvyyden ja alueiden luontoarvojen kustannuksella.
- Maa-alueen omistamisen ei tule johtaa automaattisesti oikeuteen sieltä löytyvien luonnonvarojen hyödyntämiseen, kaupungin pitäisi pystyä vaikuttamaan tähän politiikallaan.
- Hanke on ristiriidassa kaupungin strategian kanssa (terveellinen ja viihtyisä elinympäristö, luonnon vaaliminen).
- Hyvinkää on jo uhrannut tarpeeksi luontoaan maa-ainesten otolle.
- Kaukasten alue on Hyvinkään harvinainen helmi, joka tulee säästää.

13.5.2 Kuuleminen lisäasiakirjasta I (Lepakkoselvitys)

Yleistä

Kaukukseen suunnitellun louhoshankkeen lähiympäristöstä on tehty lepakkokartoitus, joka on valmistunut marraskuussa 2007 (Siivonen, Y.). Johdannossa on todettu, että kartoituksessa etsittiin lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, kulkureittejä sekä tärkeitä ruokailualueita. Lepakoiden talvehtimisesta on todettu, että Suomessa tavattavista 11 lajista 7 talvehtii hakeutumalla loka-marraskuussa mm. luoliin, kallionhalkeamiin ja rakennuksiin, jossa ne horrostavat 0–5 asteen lämpötilassa. Horroksesta lepakot heräävät huhti-toukokuussa. Viittaus lampisiipan kuulumisesta luontodirektiivin liitteen II lajeihin on tarpeeton, sillä luontodirektiivin liitteeseen II on sisällytetty ne eläin- ja kasvilajit, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityisten suojelutoimien alueita (Natura 2000 -verkosto).

Tulokset

Lepakkoalueet arvotettiin luokkiin I, II ja III. Tuloksissa on todettu, että alueelta rajattiin neljä tärkeää lepakkoaluetta; selvityksessä on kuitenkin esitetty vain kolme aluetta. Näistä Keravanjoen lähiympäristö ja Tapionkallion alue arvotettiin luokkaan I, Savela luokkaan III. Louhoshankkeen kannalta merkittävin alue on Tapionkallion lepakkoalue, joka on louhosalueen pohjoispuolella. Selvitykseen liittyvissä kartoissa louhosalue on kuitenkin piirretty liian suureksi ja selvityksestä saa sen kuvan, että lepakoiden ruokailuun käyttämä osa Tapionkallion alueesta ja louhosalue ovat päällekkäisiä, mikä ei pidä paikkaansa. Hankealueen oikea raja on esitetty lupahakemuksen suunnitelma-kartoissa.

Selvityksen mukaan Keravanjoen lähiympäristön vesisiipat pitävät koloniaa Keravanjoen yli kulkevan puusillan, mahdollisesti patolammen itäpuolisen rivitalon rakenteissa sekä Kaukaksen vanhan koulun vintillä. Lisäksi erityisen tärkeänä on vesisiippojen ruokailun ja liikkumisen kannalta pidetty Keravanjoen vesipintaa. Muita lepakoiden kolonia-paikkoja Keravanjoen alueella on esitetty olevan alueen eteläosassa sijaitseva mökki, Ilolan pihapiiri, entisen kyläkaupan halli, kylätalon ympäristö sekä kylän keskellä sijaitseva vanha aitta.

Tapionkallion alueella ruokailevien lepakoiden kolonian paikaksi on todettu Kaukaksen entisen koulun vintti. Alueella on todettu esiintyvän myös vesisiippoja, mutta samassa yhteydessä on todettu, että vesisiippojen ruokailualueet sijaitsevat Keravanjoella, joka on vastakkaisessa suunnassa kuin Tapionkallion arvokkaaksi määritelty alue. Selvityksen aluekuvaus Tapionkallion alueesta on sekava, eikä tekstistä pysty saamaan karttatarkastelun perusteella selvää, missä lepakot tarkkaan ottaen liikkuvat. Lopuksi on todettu, että "vaikuttaa siltä, että alueella on näille lepakkolajeille yhteinen kolonia, mutta sitä ei löydetty". Tällä perusteella ainoaksi olemassa olevaksi koloniaksi jää Kaukaksen entinen koulu, joka on myös yksi Keravanjoen lähiympäristön lepakoiden kolonioista.

Yhteenvedo

Selvityksen yhteenvedossa on todettu, että kaikki NCC Roads Oy:n tekemät selvitykset osoittautuivat perättömiksi. Näin ei kuitenkaan ole, sillä edelleenkaan ei ole osoitettu, että louhosalue olisi lepakoiden elinympäristöä millään tavalla, ei sen enempää ruokailu-, levähdys- kuin lisääntymisalueettakaan. Kun Tapionkalliolle rajattua lepakkoaluetta ja louhosaluetta vertaa toisiinsa, ne eivät ole keskenään päällekkäisiä. Subjektiivista luokka-asteikkoa käyttäen Tapionkallion alueen on esitetty olevan yhtä arvokas kuin Keravanjokilaakson alueen, mikä ei pidä paikkaansa; Keravanjoen alueella on useita etenkin rakennuksissa sijaitsevia kolonioita, Tapionkallion lepakot puolestaan käyvät saalistamassa Tapionkalliolla samasta koloniasta, mistä osa lepakoista suuntautuu saalistusmatkoilleen kohti Keravanjokea. Silti alueet on arvotettu yhtä arvokkaiksi. Yhteenvedossa osoitettu viittaus luonnonsuojelulain 49 §:ään on tarpeeton, sillä hankkeella ei ole kuvattunkaltaisia vaikutuksia Kaukaksen alueen lepakoyhdyskuntiin.

Yhteenvedossa on todettu, että alueen raivaus ja maansiirtotyöt kuivattavat lähiympäristöt lepakoille käyttökelvottomiksi, sillä lepakot saalistavat hyönteisiä. Kuitenkin toisaalla selvityksessä on todettu, että lepakot sietävät hyvin avohakkuita. Louhosalueen pinta-ala on myös erittäin pieni, noin 3,5 hehtaaria; louhoksen ja sen lähialueiden valuma-alueet eivät tämän vuoksi juurikaan muutu, sillä louhosalueen vedet johdetaan ottoalueen itäpuoliseen ojaan. Lepakoiden on todettu myös olevan valonarkoja, mutta silti selvityksen Keravanjokea käsittelevässä osassa on todettu, että lepakot käyvät saalistamassa katu- ja pihavalojen tuntumassa. Raivaamista ei myöskään uloteta alueelle, joka selvityksessä on arvioitu arvokkaaksi toisin kuin selvityksen johtopäätöksissä on todettu.

Yhteenvedossa on myös todettu, että teiden rakentaminen saattaa tuhota lepakoiden ruokailualueita tai katkaista niille tärkeitä kulkureittejä. Kuitenkin selvityksessä on aikaisemmin todettu, että lepakot käyttävät saalistaessaan hyväksi aukon laitoja ja teitä. Lisäksi on väitetty, että kuljetus ja räjäytystyöt vaikuttavat lepakoiden horrostamiseen ja etenkin vesisiipan kolonioihin, jotka sijaitsevat siltojen alla (siltoja on erikseen tarkasteltu lähemmin seuraavassa kappaleessa). Lopuksi on todettu, että lepakot ovat riippuvaisia vedessä kuoriutuvista hyönteisistä. Tämä vahvistaa puolestaan sitä käsitystä, joka louhosalueen luonnonolosuhteista on alun perinkin ollut, eli ettei kuivaan kangasmetseen sijoittuva louhosalue ole lepakoille soveliaista elinympäristöä ja että lepakoiden pääasiallinen saalistusympäristö on Keravanjokilaakso lähiympäristöineen.

Lopuksi

Kaukaksen kylällä sijaitsevista rakennuksista on lepakkokolonioita ja lepakot käyttävät pääasiassa Keravanjokilaaksoa saalistusalueenaan. Louhosalueen pohjoispuolelle rajattu lepakoiden ruokailualue ei louhoshankkeen vuoksi ole uhattuna, sillä räjäytykset alueella voidaan tehdä aikana, jolloin lepakot eivät horrosta. Pölyämistä voidaan estää kastelemalla ja muuta mahdollista häiriötä ajoittamalla ottotoiminta sellaiseen vuorokaudenaikaan, ettei siitä ole pimeään aikaan saalistaville lepakoille haittaa.

Muistutukset ja mielipiteet

Lisäasiakirjan johdosta jätettiin viisi muistutusta ja mielipidettä. Yhdistykset, yritykset ja yhteisöt antoivat kolme mielipidettä. Yksityishenkilöiden mielipiteitä lähetettiin ympäristökeskukseen kaksi, ja niissä oli yhteensä kolme allekirjoittanutta.

Kaukasten yksityistien hoitokunta (18.2.2008)

Kaukasten yksityistien hoitokunnan kanta ko. maa-aineslupa on jyrkästi kielteinen perustuen mm. tehtyyn lepakkoselvitykseen/YS 11/2007.

- Tärkeät lepakkoalueet sijaitsevat aivan maa-ainesottoalueen vieressä
- Alueen raivaus ja maansiirtotyöt kuivattavat lähiympäristöt lepakoille käyttökelvottomiksi, sillä lepakot saalistavat hyönteisiä.
- Valonarkuuden vuoksi maa-ainesottoalueen valaiseminen ja louhinta-alueen totaalinen raivaaminen karkottaa lepakot alueelta.
- Myös louhoshanketta varten tarvittavien teiden rakentaminen saattaa tuhota lepakoiden ruokailualueita ja katkaista niille tärkeitä kulkureittejä.
- Kaukasten kylä on myös hyvin hiljainen yöaikaan. Louheen kuljetus louhosalueelta Kaukasten kylän halki mahdollisesti Kivistöntietä pitkin tulee merkittävästi vaikuttamaan myös alueella sijaitsevan Keravanjoen lähiympäristön tärkeän lepakkoalueen tilanteeseen mm. valon, pölyn, tärinän ja melun muodossa.
- Pyydämme, että säilytätte vanhan maalaismaisemamme nykytilanteen ennallaan ja näilläkin perustein eväätte NCC:n hakeman maa-ainesottoluvan alueelle.

Kaukasten asukasyhdistys ry, Hyvinkää (20.2.2008)

Kaukasten Asukasyhdistys r.y. vaatii, että Hyvinkään kaupungin ympäristölautakunta ottaa Yrjö Siivosen marraskuussa 2007 laatiman Kaukasten alueen lepakkoja koskevan tutkimuksen huomioon harkitessaan sitä, voidaanko NCC Roads Oy:lle myöntää maa-aineslain mukaista lupaa kalliokiviainesten ottoon Hyvinkään kaupungin Ohkolan kylässä sijaitsevalla tilalla Tapiola RN:o 24:40.

Kaukasten Asukasyhdistys ry vaatii myös, että yhdistykselle varataan hallintolain 34 §:n nojalla tilaisuus tulla kuulluksi ja antaa lausuntonsa hakijan NCC Roads Oy:n mahdollisesti Hyvinkään kaupungin ympäristölautakunnalle toimittaman alueen lepakkoja koskevan vastaselvityksen, muiden yhtiön lausumien ja muiden asianosaisten lausumien johdosta.

Perustelut

Kaukasten Asukasyhdistys r.y. (jäljempänä Asukasyhdistys) uudistaa tässä maa-aineslupaa koskevassa hakemusasiasa aikaisemmin lausumansa.

Lepakkoselvitys

NCC Roads Oy:n toiminta asiassa osoittaa sekä puutteellista ymmärrystä suomalaisista luonto-olosuhteista että piittaamattomuutta suojeltuja eläinlajeja kohtaan. Asukasyhdistys viittaa lausuntopyyntöön ja toteaa, että arvostettu lepakotutkija Yrjö Siivonen on tehnyt Kaukasten alueen lepakoista tutkimuksen, joka on päivätty marraskuussa 2007. Siivosen tutkimuksesta ilmenee, että NCC Roads Oy:n Uudenmaan ympäristökeskukselle toimittama 22.3.2007 päivätty lepakkoselvitys ja myös NCC Roads Oy:n aiemmin Hyvinkään kaupungin ympäristölautakunnalle ja Uudenmaan ympäristökeskukselle toimittama luontoselvitys ovat paikkansa pitämättömiä.

Yrjö Siivosen tekemästä tutkimuksesta käy ilmi, että tärkeät lepakkoalueet sijaitsevat aivan maa-ainesten ottoon hakemuksessa esitetyn alueen vieressä. Alueen raivaus ja maansiirtotyöt kuivattaisivat lähiympäristöt lepakoille käyttökelvottomiksi, sillä lepakot saalistavat hyönteisiä. Kalliokiviaineksen murskaaminen aiheuttaa lisäksi ultraääni-meteliä. Lepakot ovat valonarkoja eläimiä, minkä vuoksi maa-ainesten ottoalueen valaiseminen ja louhinta-alueen totaalinen raivaus ja kalliokiviaineksen louhinta karkottavat lepakot alueelta. Luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan rauhoitettujen eläinten yksilöiden tahallinen siirtäminen toiseen paikkaan, niiden häiritseminen levähdysalueilla ja niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla on kiellettyä. Luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla on kiellettyä luontodirektiivin liitteessä tarkoitettujen eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen.

Myös kalliokiviainesten ottamiseen tarkoitettua louhosaluetta varten tarvittavien teiden rakentaminen saattaa tuhota lepakoiden ruokailualueita tai katkaista niille tärkeitä kulkureittejä. Murskaamotoiminnan aiheuttama pöly karkottaa lepakoiden saaliseläimiä. Lepakot talvihorrostavat maassamme pääosin maan alla eli kallion koloissa ja esimerkiksi kellareissa. Räjätystyöt vavisuttavat maa- ja kallioperää laajalta alueelta ja lepakot todennäköisesti heräilevät erityisesti alkutalvesta kun niiden talvihorros ei ole vielä syvää. Tällöin lepakot todennäköisesti menettäisivät liiaksi kehoonsa talven varalle varastoimaansa rasvaa ja menehtyvät talvella.

Yrjö Siivosen suorittamassa Kaukasten alueen lepakkoja koskevaan tutkimukseen liittyvässä kartoituksessa Kaukasten alueen havaittiin olevan erittäin hiljainen yöaikaan. Kalliokiviainesten räjäyttämisen ja murskaamisen seurauksena syntyvän louheen kuljetus louhosalueelta Kaukasten kylän halki tulee merkittävästi vaikuttamaan myös Keravanjoen varressa ja joen lähiympäristön tärkeän lepakkoalueen tilanteeseen muun muassa valon, pölyn, värinän ja melun muodossa. Muun muassa vesisiippojen koloniat sijaitsevat usein juuri siltojen alla, yleensä sillan rakosissa. Louhosalueen pinta- ja pohjavedet virtaavat pääosin lännessä ja luoteessa oleviin ojiin. Lepakot saalistavat pääasiassa vedessä kuoriutuvia hyönteisiä ja käyvät aika ajoin myös naukkaamassa (lennosta) vettä paikallisista ojista. Maa-aineslupahakemuksessa tarkoitettun louhoksen toiminta ei voi olla vaikuttamatta lepakoiden tilanteeseen myös tässä suhteessa.

Lepakot saalistavat yleensä sellaisilla alueilla, jossa niillä on sopivia juomapaikkoja. Jos lepakkojen juomapaikat häviävät tai likaantuvat, poistuvat lepakotkin yleensä alueelta. Tämä on ruokailualueiden tuhoamista. Louhoshanke tulisi toteutuessaan tuhoamaan tiukasti luontodirektiivillä suojeltujen lepakkolajien elinympäristöjä erittäin pahasti.

Natura-arvioinnin suorittamisen laiminlyöminen

NCC Roads Oy:n hakemukseen ei ole edelleenkään lukuisista asiassa esitetyistä vaatimuksista huolimatta liitetty Natura-arviointia, jollainen on ehdottomasti suoritettava asiassa luonnonsuojelulain 65 §:n nojalla. Asukasyhdistys viittaa korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisusta KHO 2007:18 ja KHO 10.1.2007 T:17 (diaarinumero 826/1/06) ilmenevään oikeusohjeeseen. NCC Roads Oy on ollut hakijana korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa KHO 2007:18 tarkoitetussa asiassa, joten hakijayhtiön ainakin pitäisi olla selvillä siitä, miten tulisi toimia lain mukaan haettaessa lupaa kiviainesten ottamiseen ja ympäristölupaa Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden läheisyydessä.

Toteamme, että Natura 2000 -arvioinnin suorittaminen asiassa on välttämätöntä myös siitä syystä, että Gasum Oy:n teettämässä 30.11.2007 päivätyssä ympäristöselvityksessä koskien välille Mäntsälä - Siuntio suunniteltua maakaasuputkea sivuilla 33-35 ja karttakuvassa 18 (lausuman liitteenä jäljennökset selvityksen etusivulta ja sivuilta 33-35) on todettu, että Keravanjokilaakson metsäisillä osuuksilla Kaukasten kylän eteläpuolella on tehty useiden vuosien ajan liito-oravahavaintoja (papanahavaintoja). jotka on merkitty sivun 35 karttakuvaan 18 punaisilla pisteillä. Erityisesti Kivistöntien kautta kulkeva NCC Roads Oy:n esittämä kalliokiviainesten kuljetukseen esitetty tievaihtoehto aiheuttaa siten merkittävän uhkan myös toiselle luontodirektiivin liitteessä ja luonnonsuojelulain 49 §:ssä suojellulle direktiivilajille, liito-oravalle.

Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistys ry (20.2.2008)

Kesällä 2007 tehty luontoselvitys Tapionkallion alueen lepakoista vahvistaa aiempaa kantaamme. Jo muistutuksessamme 9.2.07 toimme esille, että luontoselvitys on puutteellinen, joten sitä ei tule hyväksyä. Saman totesimme Uudenmaan ympäristökeskukselle NCC Roadsin ympäristölupahakemuksesta. Luontokartoituksia tulee tehdä kaikkina vuodenaikoina, keväällä, alkukesästä, keskikesällä, loppukesällä ja syksyllä. Vain näin (vähintään 5 kertaa) tehtyjen selvitysten perusteella voidaan saada jotain kuvaa alueen kasvi-, eläinlajeista ja muista eliöistä. Tällaisetkaan selvitykset eivät ole aina kattavia.

Yrjö Siivonen on kesän 2007 aikana tehnyt lepakkokartoituksen Tapionkallion alueella. Viisi kertaa kesän aikana tehty selvitys on mielestämme riittävä lepakoiden osalta. Sitä kertovat myös tulokset: Tapionkallion alueelta löytyi 4 lepakkolajia! Jo vuosi sitten annetuissa muistutuksissa ja lausunnoissa kerrottiin Tapionkallion alueella olevan lepakoita. Tämä on helppo todeta myös kartalta: korkea kallio, jonka välittömässä ympäristössä on vesistöä (Keravanjoki) sekä metsää ja peltoa. Siis metsänreuna-alueita ja kulttuuriympäristöä, kuten Kaukasissa on.

Mainittakoon, että Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistys on järjestänyt useampia iltaöisiä lepakkoretkeä ns. hyviin ympäristöihin Hyvinkäällä. Maaseutuopiston ja Vaiveron Myllytilan alueelta on kuitenkin detektorin avulla tavattu vain 2 lepakkolajia. Korkeat kalliit lähialueelta puuttuvat.

Lepakot liikkuvat vuotuisen elinkierron aikana neljässä eri paikassa. Keväällä ja loppukesällä ne saalistavat avoimilla metsäalueilla, kuten kallioalueilla ja metsänreunoissa. Kesällä lisääntymispaikkoina ovat kolot ja usein rakennukset (kuten Kaukasten vanha kulttuuriympäristö tehdasrakennuksineen). Talvehtimaan lepakot hakeutuvat maa- ja kivikoloihin kallioalueilla, kuten Tapionkalliolla (uunilämmityksen aikana usein myös rakennusten ullakoille savupiippujen läheisyyteen).

Kaikki lepakkolajit ovat EU:n luontodirektiivin IV(a)-liitteen mukaisia lajeja, joiden lisääntymis-, levähdys- ja ruokailupaikkoja ei saa tuhota. Myös luonnonsuojelulain SLL § 49 mukaan lepakkolajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen on kielletty.

Edellä esitetyn johdosta toteamme, että lainmukaisia (EU:n luontodirektiivi ja SLL §49) edellytyksiä maa-ainesten ottamiselle ei ole, eikä haettua lupaa Tapiotilalle Ohkolan kylälle Kaukasissa voida myöntää.

A. T. (19.2.2008)

Kyseinen tieteelliset kriteerit täyttävä tutkimus eräästä alueella esiintyvistä rauhoitetusta eläimestä, lepakosta, asettaa erittäin kyseenalaiseen asemaan luvanhakijan lokakuussa 2005 suoritetun maastokäynnin perusteella tehdyn ympäristöselvityksen. Luvanhakija ei todellisuudessa ole edes pyrkinyt selvittämään alueella esiintyviä rauhoitettuja eläimiä, joiden esiintyminen saattaisi vaikuttaa negatiivisesti lupahakemuksen ratkaisuun.

Huomioiden lupahakemuksen ympäristöselvitysten puutteellisuudet ja ilmeinen tarkoitushakuisuus esitän että ympäristölautakunta hylkää NCC Roads:n Oy:n maa-ainesten ottolupahakemuksen.

A. W. ja H. W (20.2.2008)

Vaadimme, että Hyvinkään kaupungin ympäristölautakunta ottaa Yrjö Siivosen marraskuussa 2007 laatiman Kaukasten alueen lepakkoja koskevan tutkimuksen huomioon harkitessaan sitä, voidaanko NCC Roads Oy:lle myöntää maa-ainelain mukaista lupaa kalliokiviainesten ottoon tilalla Tapiola RN:o 24:40. Vaadimme myös edelleen, että NCC Roads Oy:n maa-ainelupaa koskeva hakemus jätetään ensisijaisesti tutkimatta ja joka tapauksessa, että hakemus hylätään.

Vaadimme myös, että Hyvinkään kaupungin ympäristölautakunta varaa meille hallintolain 34 §:n nojalla tilaisuuden tulla kuulluksi hakijan NCC Roads Oy:n mahdollisesti Hyvinkään kaupungin ympäristökeskukselle toimittamien alueen lepakkoja koskevien vastaselvitysten ja muiden lausumien johdosta.

Uudistamme Hyvinkään kaupungin ympäristölautakunnalle NCC Roads Oy:n tekemän maa-ainelupaa koskevan hakemuksen johdosta antamassamme muistutuksessa vaatimamme ja lausumamme.

Lepakkoselvitys

Toteamme, että Yrjö Siivonen on tehnyt Kaukasten alueen lepakoista tutkimuksen, joka on päivätty marraskuussa 2007. Yrjö Siivonen on arvostettu lepakkotutkija ja lepakoiden kartoittaja. Liitämme tähän lausuntoomme tulosteen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisusta KKO 2007:59, joka on tulostettu internet-sivustolta www.finlex.fi ja jossa on ollut kysymys Yrjö Siivosen aikaisempaan Ikaalisten lepakkoja koskevaan kartoitukseen. Korkein hallinto-oikeus on perustellut ratkaisunsa viitaten useassa kohdassa Siivosen suorittamaan tutkimukseen. Yksistään Yrjö Siivosen marraskuussa 2007 päivätyn Kaukasten alueen lepakkoja koskevan tutkimuksen perusteella ja tutkimuksen johtopäätösten perusteella on selvää, että NCC Roads Oy:n Uudenmaan ympäristökeskukselle toimittama 22.3.2007 päivätty lepakkoselvitys ja myös hakijan lupaviranomaisille toimittamat luontoselvitykset ovat paikkansa pitämättömiä.

Yrjö Siivosen marraskuussa 2007 päivätyistä tutkimuksesta käy ilmi, että tärkeitä lepakkoalueita sijaitsee aivan maa-ainesten ottoon NCC Roads Oy:n hakemuksessa esitetyn alueen vieressä. Kalliokiviaineslouhoksen raivaaminen ja alueella suoritettavat maansiirtotyöt kuivattaisivat louhoksen ja sen lähiympäristöt lepakoille käyttökelvottomiksi, sillä lepakot saalistavat hyönteisiä. Kalliokiviaineksen murskaaminen aiheuttaa lisäksi ultraäänimeteliä.

Kaikki Suomessa elävät lepakkolajit ovat luontodirektiivin liitteen perusteella suojeltuja eläinlajeja, niin sanottuja direktiivilajeja, joiden suojelusta viranomaisten on pidettävä

huolta samalla tavoin kuin liito-oravien suojelusta. Lepakot ovat valonarkoja eläimiä, minkä vuoksi NCC Roads Oy:n hakemuksessa tarkoitetun maa-ainesten ottoalueen valaiseminen sekä louhinta-alueen totaalinen raivaus ja kalliokiviaineksen louhinta alueella karkottaisivat lepakot Tapionkallion alueelta ja sen lähistöstä.

Luonnonsuojelulain 39 §:n nojalla on ehdottomasti kiellettyä rauhoitettujen eläinlajien yksilöiden tahallinen siirtäminen toiseen paikkaan, minkä ohella niiden häiritseminen levähdysalueillaan ja niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla on kiellettyä.

Luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla on myös kiellettyä luontodirektiivin liitteessä tarkoitettujen eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymispaikkojen ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen.

Myös kalliokiviainesten ottamiseen tarkoitettua louhosaluetta varten tarvittavien teiden rakentaminen saattaa tuhota lepakoiden ruokailualueita tai katkaista niille tärkeitä kulkureittejä. Murskaamotoiminnan ja maa-ainesten kuljetuksen aiheuttama pöly karkottavat lepakoiden saaliseläimiä. Lepakot ovat horroksessa talven aikana maassamme pääosin maan alla eli kallionkoloissa ja esimerkiksi ullakoilla ja kellareissa. Räjätystyöt vavisuttavat maa- ja kallioperää laajalta alueelta. Tästä on todennäköisenä seurauksena se, että lepakot heräilevät erityisesti alkutalvesta kun niiden talvihorros ei ole vielä syvää. Tällöin ne todennäköisesti menettäisivät liaksi kehoonsa talven varalle varastoimaansa rasvaa ja menehtyvät talvella.

Yrjö Siivosen suorittamassa Kaukasten alueen lepakkoja koskevaan tutkimukseen liittyvässä kartoituksessa on myös havaittu, että Kaukasten kylän alue on erittäin hiljainen yöaikaan. Kalliokiviainesten räjäyttämisen ja murskaamisen seurauksena syntyvän louheen kuljetus louhosalueelta Kaukasten kylän halki tulee merkittävästi vaikuttamaan myös Keravanjoen varressa ja joen lähiympäristön tärkeän lepakkoalueen tilanteeseen muun muassa jatkuvan 35–40 tonnia painavilla kasettirekkayhdistelmillä suoritettavan liikennöinninjohdosta aiheutuvan valon, pölyn, tärinän ja melun muodossa. Muun muassa vesisiippojen koloniat sijaitsevat usein juuri siltojen alla, yleensä sillan rakosissa.

NCC Roads Oy:n hakemuksessa tarkoitetun louhosalueen pinta- ja pohjavedet virtaavat pääosin lännessä ja luoteessa oleviin ojiin. Lepakot saalistavat pääasiassa vedessä kuoriutuvia hyönteisiä ja ne käyvät lisäksi aika ajoin myös naukkaamassa (lennosta) vettä paikallisista ojista. Maa-aineslupahakemuksessa tarkoitetun avolouhoksen toiminta ei voi olla vaikuttamatta lepakoiden elinolosuhteisiin myös tältä osin. Lepakot saalistavat yleensä sellaisilla alueilla, jossa niillä on sopivia juomapaikkoja. Jos lepakkojenjuomapaikat häviävät tai likaantuvat, poistuvat lepakotkin yleensä alueelta. Tämäkin merkitsisi luonnonsuojelulaissa, luontodirektiivissä ja lepakkojen suojelua koskevassa sopimuksessa tarkoitettua kiellettyä lepakoiden ruokailualueiden tuhoamista. Louhoshanke tulisi toteutuessaan tuhoamaan tiukasti luontodirektiivillä suojeltujen lepakkolajien elinympäristöjä Kaukasten alueella erittäin pahasti.

Natura-arvioinnin suorittamisen laiminlyöminen

NCC Roads Oy:n maa-aineslupaa koskevaan hakemukseen ei ole edelleenkään lukuisista asiassa esitetyistä vaatimuksista, muun muassa omassa muistutuksessamme 9.2.2007 esitetystä nimenomaisesta vaatimuksesta huolimatta liitetty Natura 2000-arviointia, jollainen asiassa on ehdottomasti suoritettava luonnonsuojelulain 65 §:n yksiselitteisen säännöksen nojalla. Viittaamme muistutuksessamme viitatusta korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisusta KHO 10.1.2007 T:17 (diaarinumero 826/1/06) ilmenevään oikeusohjeeseen ja lisäksi korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisusta KHO 2007:18 ilmenevään oikeusohjeeseen. Toteamme, että maa-aineslupaa koskevan hakemuksen tehnyt NCC Roads Oy on ollut hakijana myös korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa KHO 2007:18 tarkoitetussa maa-aineslupaa koskevassa asiassa, joten yhtiön ainakin pitäisi olla selvillä siitä, miten sen on toimittava, mikäli se haluaa menetellä lain mukaan hakiessaan lupaa kiviainesten ottamiseen ja ympäristölupaa Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden välittömässä läheisyydessä.

Toteamme myös, että Natura 2000 -arvioinnin suorittaminen asiassa on entistä selvemmin välttämätöntä myös siitä syystä, että Gasum Oy:n teettämässä, 30.11.2007 päivätyssä ympäristöselvityksessä koskien välille Mäntsälä - Siuntio suunniteltua maakaasuputkea, on sivuilla 33–35 ja karttakuvassa 18 (Kaukasten Asukasyhdistys r.y. on toimittanut oman lausuntonsa liitteenä jäljennökset Gasum Oy:n ympäristöselvityksen etusivulta ja sivuilta 33–35 ja väritulosteen selvityksen sivusta 35) todettu, että Keravanjokilaakson metsäisillä osuuksilla Hyvinkään kaupungin Kaukasten kylän eteläpuolella on tehty useiden vuosien ajan havaintoja liito-oravista siten, että alueella on tehty havaintoja liito-oravien papanoista, jotka on merkitty selvityksen sivun 35 karttakuvaan 18 punaisilla pisteillä.

Louheen kuljetus raskailla kasettirekkayhdistelmillä hakemuksessa tarkoitettulta kalliokiviainesten avolouhokselta aiheuttaa siten merkittävän uhkan myös toiselle luontodirektiivin liitteessä tiukasti suojellulle direktiivilajille, liito-oravalle. Toteamme, että käsityksemme mukaan Ilola -nimisen tilan alueita Keravanjoen varrella on suojeltu Uudenmaan ympäristökeskuksen kuluvan talven aikana tekemillä päätöksillä nimenomaisesti Keravanjoen varrella asuvien liito-oravien suojelemiseksi.

13.5.3 Toinen kuuleminen

Hakemuksen ensimmäisessä kuulemisessa ja lisäasiakirjan kuulemisen yhteydessä jätetyt muistutukset on otettu huomioon asian toisella käsittelykierroksella.

Hakemuksen johdosta jätettiin toisessa kuulemisessa 17 muistutusta. Kaikissa jätetyissä muistutuksissa suhtaudutaan kielteisesti lupahakemuksen kohteena olevaan hankkeeseen. Muistutusten perustelut sisältyvät suurelta osin tämän päätöksen kohdan 13.5.1 perusteluihin. Muistutuksissa esitetyt vaatimukset ja niiden perustelut tiivistettyinä sekä hakemuksen ensimmäisen kuulemisen jälkeen asiassa esille tulleet seikat ovat seuraavat:

E. ja R. I. (19.4.2013) ilmoittavat uudistavansa kaikki aiemmat valituksensa kyseessä olevassa louhosasiassa. He korostavat, että asuntojen myyntiajat Kaukasten kylässä ovat pidentyneet huomattavasti ja asuntojen hinnat romahtaneet NCC Roads Oy:n hankkeen vuoksi. Louhostoiminta ei sovi hiljaiseksi luokitelluille alueille ja on Hyvinkään kestävän kehityksen ohjelman vastainen. Muistuttajat vastustavat toiminnan aloittamisluvan myöntämistä ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

AS OY Hyvinkään Kaukasten Koivurinne (19.4.2013) puolesta isännöitsijä N. S. ilmoittaa osakkaiden vastustavan suunniteltua maa-ainesten ottoa erityisesti seuraavin perustein: yhtenäisen metsäalueen ja hiljaisen alueen tuhoutuminen, uhanalaisten eläinlajien häiriintyminen, tehdyn luontokartoituksen puutteellisuus, toiminnasta aiheutuva pöly, melu ja tärinä, tiestön soveltumattomuus raskaalle liikenteelle, räjähdysainekuljetusten ja muun raskaan liikenteen aiheuttama vaara erityisesti lapsille, hankealueen laskuojien ja Keravanjoen pilaantuminen, pohjavesien likaantuminen ja tästä seuraavat kaivosvesiongelmien sekä alueen kiinteistöjen arvon romahtaminen.

J.T. (21.4.2013) vastustaa louhoshanketta, koska sen toteutuminen olisi katastrofi Kaukasten kylälle ympäristöineen kuten myös muistuttajan vapaa-ajan rakennus-suunnitelmille.

T.L., P.H., S.L. ja E.L. (23.4.2013) vastustavat louhoshanketta. Hanke tuhoaisi alueen ainutkertaiset sienestys- ja marjastusmahdollisuudet, heikentäisi luontoharrastusmahdollisuuksia ja alueen hiljaisen luontoympäristön sekä hävittäisi alueen erityisen kasvillisuuden ja eläimistön. Louhosalueella on tavattu susia, ilveksiä, karhuja sekä liito-oravia. Lisääntynyt melu ja pöly aiheuttaisivat laajaa haittaa lähialueella. Melun leviäminen tulisi selvittää todella tarkoin maastotutkimuksin, koska joen uomat ja kalliot kuljettavat äänet pitkälle. Muistuttajien harjoittama hevoskasvatus ja -toiminta sekä

muiden eläinten pito kärsisivät melusta ja raskaan liikenteen aiheuttamasta vaarasta.

L.P. (24.4.2013) vastustaa hanketta edellisissä muistutuksissa perusteltujen luonto- ja pohjavesivaikutusten lisäksi erityisesti sen lähiasutukseen nähden vähäisen etäisyyden (300 m) vuoksi. Paikalliset olosuhteet huomioiden etäisyyden pitäisi olla vähintään 600 m. Naapuruussuhdelain 17 § on otettava aiheutuvan meluhaitan arvioinnin perustaksi. Lupaharkinnassa tulee ottaa kantaa myös siihen, ettei louhoksen perustamiselle ole todellista tarvetta ottaen huomioon muun Uudenmaan tämänhetkiset kiviainesvarannot.

R.R. (24.4.2013) huomauttaa muistutuksessaan hankkeesta aiheutuvien melu-, pöly-, luonto- ja maisemavaikutusten lisäksi, että hankkeen haittoja on vähätelty eikä mm. öljynkäsittelyn vahinkosuunnitelmaa ole esitetty. Kaivoselvitys ei ole asianmukaisesti toteutettu.

P.K. (25.4.2013) uudistaa aiemman muistutuksensa maa-aineslupa-asiaan ja esittää vaatimuksenaan, että hänen aiempi muistutuksensa otetaan huomioon asian uudessa käsittelyssä. Muistuttajan mukaan hakemus on sekava ja virheellinen ja melu- ja luontoselvitykset on tehty osin väärältä alueelta. Hankkeelle on myönnetty ympäristölupa väärin perustein.

A.T. (25.4.2013) vastustaa maa-aineslupan myöntämistä, koska kallion louhinta pilaisi hänen omistamansa kiinteistön ja Kaukasin kylän asuin ympäristön, viihtyvyyden ja pohjaveden. Lisäksi louhosliikenne kylän läpi aiheuttaisi vaaraa kylän asukkaille ja erityisesti koululaisille.

AS OY Kaukas Jokiranta (25.4.2013) osakkaat T.P., J.P., U. F.-M. ja T.A. toteavat, että puuttuvan liikenneyhteyden, selvitysten puutteiden, kohtuuttomien vaikutusten, puutteellisten luontoselvitysten, kartoitettujen hiljaisten alueiden, maakuntakaavassa todettujen luonnon ydinalueiden ja laajojen yhtenäisten metsäalueiden, hankkeen osayleiskaavan vastaisuuden, Kaukasten kylän kulttuurihistoriallisen ja rakennus-taiteellisen arvon sekä maakuntakaavassa muualle osoitettujen kiviainesvarojen perusteella hakemus tulisi jättää puutteellisenä käsittelemättä tai hylätä. Muistuttajat myös vastustavat lupaa aloittaa kiviaineksen ottotoiminta muutoksenhausta huolimatta.

Hankkeen meluselvitysten tekemisen jälkeen louhoksen sijainti on siirtynyt siten, että luontainen maaston suoja Kaukasten kylän suuntaan on heikentynyt. Oletuksia louhosta ympäröivän alueen maankäytöstä, mm. louhoksen suojavaikutuksen jäämisestä luonnontilaiseksi, ei tulisi tehdä siltä osin kuin kyse ei ole hakijan omasta toiminnasta. Suunnitellun louhoksen ja kylän välisellä alueella on melumallinnuksen jälkeen tehty suurehko avohakkuu ja suoraan kylälle johtava 50 m leveä maakaasulinja, jonka vaikutus tulisi ehdottomasti huomioida melun vaikutuksia arvioitaessa.

M.J. (25.4.2013) vastustaa luvan myöntämistä louhinnasta ja rekkaliikenteestä aiheutuvan melun, pölyn ja tärinän, liikenteen aiheuttamien vaaratilanteiden, kaivoveden laadulle ja riittävyydelle aiheutuvan vaaran sekä muistuttajan yritystoiminnan ja elinkeinon vaarantumisen vuoksi.

J.N. ja C.O.-N. (25.4.2013) uudistavat aiemmat valituksensa asiassa. Muistuttajat toteavat, ettei alueella hakijan toimesta tehty lepakkoselvitys ole riittävä, koska myös heidän kiinteistöllään sijaitsee näköhavainnon perusteella lepakkoreviiri.

K. ja M.T. (25.4.2013) vastustavat luvan myöntämistä alueen luonnon monimuotoisuuden ja laajojen yhtenäisten metsäalueiden suojelemiseksi, ja koska alueen tiestö on jo nykyään ylikuormittunut mm. raskaalla liikenteellä. Hakemuksen luontoselvitys ei ole riittävä.

H. ja A. W. (25.4.2013) esittävät muistutuksessaan vaatimuksen, että Hyvinkään kaupungin ympäristölautakunta toimittaa louhoksen vaikutusalueella ja maa-ainesten

kuljetusreitillä katselmuksen loppukesällä tai syksyllä 2013, ja että lautakunta toimittaa tämän jälkeen alueen asukkaiden, maanomistajien ja yrittäjien kuulemistilaisuuden.

Maa-aineshakemusta koskien muistuttajat vaativat ensisijaisesti, että hakemus jätetään tutkimatta yhtiön hakemusasiasiakirjojen ja niiden liitteiden virheellisyyksien ja puutteellisuuden sekä sen vuoksi, ettei hakemukseen ole liitetty selvityksiä kiviainesten ottamisesta aiheutuvista vaikutuksista Kaukasten kylän kyläyhteisölle tai ympäristövaikutuksista Kaukasten kylän alueella ja Tapionkalliota ympäröivällä laajalla metsäalueella. Myöskään luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista arviointia ympäristövaikutuksista Keravanjoen kanjonissa sijaitsevalle Natura-alueelle ei ole suoritettu.

Toissijaisesti muistuttajat vaativat, että hakemus hylätään edellä mainituista syistä. Edelleen muistuttajat vaativat toissijaisesti, että maa-ainesten ottohakemus hylätään seuraavin perustein:

- perustuslain 15 §:n ja 20 §:n, naapuruussuhdelain 17 §:n sekä luonnonsuojelulain, maa-ainestlain, ympäristövahinkolain ja ympäristönsuojelulain useiden säännösten vastaisuus
- ympäristönsuojelulain 8 §:n pohjavesien pilaamiskiellon vastaisuus, jolloin tulkinnessa on otettava huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi pohjaveden suojelusta pilaantumiselta ja huononemiselta, 2003/0210 (COD)
- hankekiinteistö sijaitsee voimassa olevissa osayleiskaavoissa maa- ja metsätalousalueeksi osoitetulla alueella. Uudenmaan liitto poisti 1. vaihemaakuntakaavan käsittelyn yhteydessä Tapionkallion alueen kalliokiviainesten ottamiseen soveltuvien alueiden joukosta, joten hakemus on hylättävä myös vahvistetun maakuntakaavan vastaisena.
- hanke vaarantaisi useiden rauhoitettujen lajien hyvinvoinnin ja luonnon monimuotoisuuden alueella
- räjäytykset, louhinta ja murskaus on esitetty suoritettavaksi keskellä yhtä Uudenmaan niin sanottua hiljaista aluetta
- pöly, melu ja pienhiukkaset sekä louhoksen saastuneet valumavedet vaarantaisivat Keravanjokilaakson Natura 2000 -alueen ja siihen liittyvät kaksi uutta luonnonsuojelualuetta
- hakijalla ei ole mahdollisuutta kuljettaa laillisesti maa-aineksia Kaukasten alueen yksityisteiden kautta, koska niiden tiekunnat ovat kieltäneet asian

Lisäksi muistuttajat vaativat, että mikäli hakija saa tilaisuuden täydentää tai muuttaa hakemustaan, muistutuksen tekijöille tulee varata yhteisesti tilaisuus antaa lisälausunto/-lausuntoja hakemuksen täsmennyksistä/muutoksista sekä hakijan mahdollisen lisälausunnon johdosta.

Muistuttajien perustelut sisältyvät hankeasian ensimmäisellä käsittelykierroksella esitettyihin perusteluihin. Lisäksi muistuttajat esittävät perustelunaan, että Kaukasten alueella on todettu huomattavia radonpitoisuuksia, mistä ei ole suoritettu asianmukaisia tutkimuksia.

Muistuttajat ovat viitanneet oikeuskäytännön osalta ennakkotapaukseen KHO 18.4.2013/1299 (muistutuksen liite 1).

S.T. (26.4.2013) toteaa muistutuksessaan mökkitonttinsa sijaitsevan 300–400 metrin etäisyydellä suunnitellusta kivilouhimosta. Toiminnan läheisyys tekisi toteutuessaan mahdottomaksi nauttia alueen luonnosta ja hiljaisuudesta, ja lisäksi asumismukavuus ja tontin arvo romahtaisivat.

M. S. (26.4.2013) vaatii, että hakijalle ei myönnetä maa-ainesten ottamislupaa kiinteistöllä Tapiola perusteluina mm. kaivojen ja pohjavesien saastuminen sekä teillä liikkujien turvallisuus. Hankkeesta seuraa lähikiinteistöjen arvon aleneminen, ja tämän vuoksi lupaharkinnassa on otettava huomioon perustuslain 15 §:n omaisuuden suoja. Melu- ja muun haitan arvioinnin perustaksi on otettava Naapuruussuhdelain 17 § ja

Ympäristönsuojelulain 42 §. Louhoksen perustamiselle ei ole olemassa todellista tarvetta ottaen huomioon muun Uudenmaan tämänhetkiset kiviainesvarannot.

Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistys ry (26.4.2013) vastustaa maa-ainesluvan ja luvan aloittaa maa-ainesten ottaminen ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä myöntämistä. Yhdistys vaatii, että sen 9.2.2007 hakemusasiassa jättämä muistutus huomioidaan perusteluineen asian käsittelyssä. Yhdistys täydentää muistutustaan seuraavasti.

Hakemuksessa mainittu lähimpien talojen sijainti on virheellinen. Lähimpään Tapion taloon on ottamisalueelta matkaa vain alle 250 m ja ottoalueelta alle 300 m. Myös kahteen seuraavaan taloon on ottamisalueelta matkaa alle 300 m. Talot sijaitsevat samalla kallioalueella. Hakemus ei liian lyhyen etäisyyden vuoksi täytä kivenlouhimojen, louhinnan ja kivenmurskauksen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 3.2 §:n mukaista 300 m:n vähimmäisvaatimusta asuinrakennukseen ja piha-alueeseen, joten lupaa maa-ainesten ottoon ei voida myöntää.

Räjäytysten aiheuttamien pitkittäisten ja poikittaisten paineaaltojen vaikutusta samalla kallioalueella sijaitsevien talojen ja kaivojen rakenteisiin ei ole selvitetty. Tapionkalliolle on aiemman käsittelykierroksen jälkeen valmistunut maakaasuputki, joten samalle kallioalueelle suunniteltujen louhintaräjäytysten aiheuttamat riskit kaasuputkelle tulisi selvittää.

Luontoselvitys on puutteellinen eikä sitä tule hyväksyä. Hakijan teettämä lepakkoselvitys perustuu vain kirjallisuuteen. Yrjö Siivosen (2007) tekemässä lepakkoselvityksessä alueelta löytyi 4 lepakkolajia ja myös Tapionkalliolta löytyi lepakoita (pohjanlepakko). Kyseinen lepakkoselvitys tulee huomioida.

Linnustoselvityksen (2009) mukaan alueella tavataan kuusi EU:n lintudirektiivin liitteen (EU D1) lajia (teeri, kurki, kehrääjä, harmaapäätikka, palokärki ja pohjantikka) sekä uhanalaisluokituksessa huomioituja vaarantuneita (VU) ja silmälläpidettäviä (NT) lintulajeja. Erityisesti Tapionkalliolla oli vaarantuneen lajin, tilitin, useita reviirejä.

POSKI-projektin selvityksen mukaan osa Tapionkalliota on maa-ainestenottoon sopimatonta EI-aluetta tai laadultaan heikkoja kiviaineksia, jonka mukaan hakijan olisi odottanut suunnitelleen kiviaineksen ottoa toisaalle. Vajaa kilometri koilliseen Mäntsälän puolella on kiviaineksen ottoon Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa osoitettua asumaton aluetta.

Palopuron-Ridasjärven oikeusvaikutteisen osayleiskaavan kaavaselosteessa todetaan, että Kaukasten tehdasmiljöön ja kylän eheä luonne ja kauneus sekä kulttuurihistorialliset ja maisemalliset piirteet pyritään säilyttämään. Kaukas on valittu yhdeksi Uudenmaan kehitettäväksi kyläksi, ja olisi tärkeää selvittää vaarantaako louhos kylän kehittymismahdollisuudet. Kaukasten itäosa Tapionkallioineen ja Mäntsälän puoli on luokiteltu hiljaisiksi alueiksi. Vaadimme kylän kulttuuri- ja luontoarvojen sekä hiljaisen äänimaiseman säilymistä tulevaisuudessa, ja että niiden tuhoaminen katsotaan maa-aineslain 3 §:n 3 momentin tarkoittamaksi huomattavaksi tai laajalle ulottuviksi vahingollisiksi muutoksiksi luonnonolosuhteissa.

Keski- ja Pohjois-Uudenmaan Lintuharrastajat Apus ry (26.4.2013) toteaa, että Kaukasten-Ohkolan Myllykallion metsäalue (Tapiola 24:40) lähiympäristöineen on linnustolle tärkeä. Alue on merkittävä pesimä- ja ruokailualue usealle vaatelialle metsälajille (D1-lajit teeri, kurki, kehrääjä, harmaapäätikka, palokärki ja pohjantikka). Lisäksi alueen lähiympäristössä pesivät häiriölle alttiit metso (EU D1), varpushaukka ja viirupöllö (EU D1), (EU D1 = Euroopan Unionin lintudirektiivin liitteen D1 laji; kyseisten lajien on katsottu edellyttävän erityistä suojelua).

Huolimatta alueen linnustollisesta merkityksestä NCC Roads Oy ei ole esittänyt ympäristölupahakemuksessaan suunnitelmaa, miten linnustoarvot tullaan pitkällä aikavälillä huomioimaan kunkin yllä mainitun lajin osalta louhostoiminnan yhteydessä. Apus ry katsoo, että ennen kuin louhostoiminnalle voidaan myöntää ympäristölupaa, tulee hakijan esittää asiantuntijatyönä laadittu suunnitelma, jossa esitetään, miten alueen linnustoarvot turvataan louhostoimien yhteydessä siten, etteivät alueen edellä mainittu linnusto ja/tai lähiympäristön pesivien petolintujen (viirupöllö ja varpushaukka) ja kanalintujen (teeri ja metso) elinolosuhteet heikkene. Myös lintu- ja luontoharrastuksen edellytysten säilyttäminen ja parantaminen alueella tulee huomioida suunnittelussa.

Apus ry on esittänyt muistutuksensa tueksi EU:n lintudirektiivin artikkelit 1 ja 9.

13.6 Hakijan vastineet

13.6.1 Vastine ensimmäisen kuulemisen johdosta

Luvan hakijalle on 23.5.2007 päivätyllä kirjeellä varattu tilaisuus tulla kuulluksi ja esittää vastineensa lupahakemuksesta annetuista lausunnoista ja muistutuksista.

Hakija toteaa 6.7.2007 saapuneessa vastineessaan seuraavaa:

Yleiset tiedot ovat teitä, jotka on luovutettu yleiseen liikenteeseen, kuten tässä tapauksessa Kaukastentie tai tie nro 1403. Niiden kunnossapidosta ja mahdollisesta perusparantamisesta huolehditaan julkisin varoin.

Tiehallinto vastaa tienpidon suunnittelusta liikenne- ja viestintäministeriön alaisena virastona. Tienpidon suunnittelu jakautuu aikajänteeltään pitkän tähtäimen suunnitteluun (15...25 vuotta) tienpidon eri osa-alueilla, nelivuotiseen toiminta- ja taloussuunnitteluun (TTS) ja tulevan vuoden talousarvioesityksen laatimiseen eduskuntakäsittelyä varten. Liikennepoliittiset linjaukset ohjaavat pitkän tähtäimen suunnittelua, ja ovat kehyksenä muiden ministeriöiden suunnitelmiin sopeutettavalle tienpidon toiminta- ja taloussuunnitelman laatimiselle. Tienpidon seuraavan vuoden rahoituskehys päätetään eduskunnassa osana valtion tulo- ja menoarviota. Sen pohjalta liikenne- ja viestintäministeriö asettaa vuosittain Tiehallinnolle tulostavoitteet. Näin ollen yleisen tien järjestelyjä ei missään määrin voida säilyttää yhden toiminnanharjoittajan ratkaistaviksi tai/ja maksettaviksi.

Alueelle johtavaksi tielinjauksen selvittämiseksi on haettu Uudenmaan maanmittauslaitokselta yksityistielain mukainen tietoimitus nro 2006-211005. Lain yksityisistä teistä 2. luvun 10 § 1 momentissa mainitaan, että mikäli ennestään oleva tie on sille, joka luvallisesti harjoittaa liikennettä tai muuta elinkeinoa, tärkeä hänen elinkeinonsa harjoittamista varten, on hänelle annettava oikeus käyttää tietä, jos tie rakenteeltaan on kysymyksessä olevaan liikenteeseen soveltuva eikä tien käyttämisestä aiheudu huomattavaa haittaa sille kiinteistölle, jonka alueella tie on tai jollekin, jolla ennestään on oikeus tiehen. Saman lain 2. luvun 10 § 3 momentin mukaisesti elinkeinonharjoittajan on korvattava tien käyttämisestä johtuva lisähaitta, mikäli sitä ei muutetulla tieoikeudella pystytä poistamaan ja tien käyttö on elinkeinon harjoittamista varten välttämätöntä. Määräys yksityisten teiden käytön korvauksista koskee myös ratsastamista, mikäli se on vakituisesti järjestettyä ts. elinkeinon harjoittamista. Hevosten valmennustoiminta lienee mitä suurimmassa määrin yritystoimintaa kuten kivenjalostuskin.

Lupien hakija on tarjoutunut kustannuksellaan kunnostamaan tien muuttuvaa käyttöä kestäväksi sekä kustannuksellaan vastaamaan tienpidosta suunnitelma-alueelle saakka. Jotta tien käytöstä aiheutuvat kustannukset ja saadut hyödyt jakautuisivat tasaisesti tien käyttäjien eli tiekunnan osakkaiden kesken, on lupien hakija käynnistänyt yksityistielain mukaisen tietoimituksen.

Ympäristölupahakemuksessa ilmoitetut liikennemäärät perustuvat suunnitelma-alueen tavoitetuotantomääriin. Ympäristölupahakemuksessa vaaditaan ilmoittamaan alueen

tuotannon keskiarvot sekä maksimituotantoarvot. Keskiarvot ovat sellaisia tuotantomääriä, jotka pystytään saavuttamaan normaalin tuotantokapasiteetin puitteissa ja niihin yrityksellä on pyrkimys. Maksimituotantoarvot puolestaan ovat laitteistojen kapasiteetin mahdollistamia tuotantomaksimeja, jotka voidaan saavuttaa ainoastaan toimimalla laitteiston kapasiteetin äärirajoilla. Hakemuksessa ilmoitettu arvioitu keskimääräinen tuotantomäärä kalliomurskeelle on 265 000 t/a ja keskimääräinen tuotanto noin 3000 tn/tuotantopäivä, josta syntyy noin 30 kasettikuormallista kuljetettavaa vuoden jokaista työpäivää kohden. Tuotantomäärä sekä tuotannosta aiheutuva liikennemäärää ei ole tarkoituksella eikä arviointivirheen vuoksi vääristelty tai vähätelty, vaan pyritty ilmoittamaan tuotannosta aiheutuva liikenne niin totuudenmukaisesti, kuin se etukäteen on mahdollista.

Suunnittelun toiminnan melun luonteesta johtuen lupien hakija on teettänyt melumallinnuksen ja -selvityksen Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy:llä, nykyinen Ramboll Oy, joka on yksi pohjoismaiden johtavia yksityisiä ja riippumattomia konsulttitoimistoja. Melumallinnuksen teossa on käytetty melumallinnusohjelmaa (tarvittaessa lisätietoja ohjelmasta Ramboll Oy/ tutkija Eerik Järvinen ja tutkimusinsinööri Janne Ristolainen), joka on 3D-laskentamalli ja siten mallinnus on matemaattisesti tehty. Ympäristölupahakemuksen liitteenä olevan melumallinnuksen ja – selvityksen mukaan suunniteltu toiminta ei aiheuta melun osalta ohjearvot ylittävää melua lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, kun toiminta alueella on suunnitelman mukaista. Suunnitelman mukaisesti ottoalueen reunalle rakennetaan alueelta kuorittavista pintamaista meluvalli, lisäksi melun aiheuttamaa häiriötä vähennetään esimerkiksi varastokasojen sijoittelulla. Tämän lisäksi laitosten toiminta-aika rajataan siten, että yöaikaan ei alueella melua synny, toiminta ei siis ole alueella missään vaiheessa ympärivuorokautista. Melulle on esitetty tarkkailuohjelma.

Lupahakemuksen kohteena oleva suunnitelma-alue ei ole pohjavesialuetta, eikä se ole pohjaveden muodostumisaluetta, kun ajatellaan hyödyntämiskelpoisia pohjavesiä. Suomessa, jossa maa- ja kallioperän vesivarojen arvioidaan olevan noin 700 miljardia kuutiometriä, hyödyntämiskelpoisina pohjavesimuodostumina pidetään ainoastaan sellaisia lajittuneista karkearakeisista maalajeista muodostuneita geologisia muodostumia, joissa merkittävä osa sadannasta suotautuu pohjavedeksi. Näillä alueilla pohjavesimuodostumien antoisuus on suurta, joka mahdollistaa pohjaveden hyödyntämisen. Alueelle on tehty pinta- ja pohjavesien perusselvitys ja esitys tarkkailuohjelmaksi Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy/hydrogeologi Maija Jylhä-Ollila, nykyinen Ramboll Oy:n toimesta.

Suunnittelusta toiminnasta alueella ei synny päästöjä, jotka vaikuttaisivat pohjaveden laatuun. Prosessiin pölyn torjumiseksi suihkutettavaa vettä käytetään ainoastaan sen verran kuin pölyn sitomiseksi tarvitaan, eikä siitä aiheudu valuntaa ympäristöön. Mikäli murskausprosessiin suihkutetaan liikaa vettä, aiheuttaa se hienoaineksen liettymistä ja prosessin toimintahäiriön eli tuotannon keskeytymisen. Varastokasojen kastelussakin vettä on käytettävä vain välttämätön määrä, koska vesi aiheuttaa liikaa käytettynä tuotteiden lajittumista.

Emulsioräjähdysaineiden käyttöä puoltaa niiden erinomainen vedenkesto-ominaisuus. Louhintaan työkohteessa soveltuu reikään pumpattava Kemiitti, joka herkistyy valmiiksi räjähdysaineeksi vasta pumppauksen jälkeen porareiässä. Eduksi on myös laskettava se, että käsittely ennen panostamista on turvallista verrattuna perinteiseen tehtaalla valmistettujen räjähdysaineiden käsittelyyn. Lisäksi alueella ei varastoida räjähdysaineita ja panostusvaihe nopeutuu vrt. työturvallisuus. Kotimaiset Firex-räjähdysnallit ovat ilman lyijyatsidia ja nallien valmistuksessa on siirrytty johtimien päällystyksessä PVC:tä ympäristöystävällisempään polyeteenimuoviin, tämä päällyste ei nokea pintoja samoin kuin edeltäjänsä. Ennen louhinnan alkua lähimmät kiinteistöt katselmoidaan ulkopuolisen katselmoijan toimesta. Koeräjäytyksessä saadaan tiedot ympäristöön välittyvän tärinän voimakkuudesta ja ominaisuudesta eri suunnilla ja eri etäisyyksillä samanaikaisesti eri mittauspisteissä. Mittauspisteissä mitataan heilahdusnopeuden

aikasignaali. Koeräjäytyksistä laaditaan ennen räjäytysten alkamista koeräjäytyssuunnitelma, jossa käy ilmi tärinämittausrekisteröinnit ja tulosten analysointiperusteet. Ympäristöön välittyville tärinäarvoille on turvallisuusmääräykset 16:0 ilmoitetut ohjearvot, joiden ei katsota aiheuttavan rakenteille tavanomaisesta poikkeavaa vahinkovaaaraa.

Gasumin kaasuputki kulkee haetun alueen välittömässä läheisyydessä. Olemme valmiit ottamaan huomioon Maakaasusetuksen 1058/93 nojalla annetun Kauppa- ja teollisuusministeriön päätökseen 1059/93 (41§). Haettu toiminta ei vahingoita ohjeita noudattamalla maakaasuputkistoja.

Kiinteistöiltä, joita suunniteltu kallion louhinta koskee, on puusto hakattu. Maailman luonnonsäätiö (WWF) on listannut syitä lajeja uhkaavista tekijöistä ja tulosten perusteella voidaan havaita metsien hoidon olevan suurin yksittäinen syy lajien uhanalaisuuteen Suomessa. Metsänhoidolla on ollut vaikutusta 30,2 % uhanalaiseksi muuttuneista lajeista. Saman listauksen mukaan soranotto ja kaivostoiminta ovat vaikuttaneet 2,1 % uhanalaiseksi muuttuneista lajeista. Hakkuuaukeat ja tehokkaasti hoidetut metsäalueet eivät tarjoa esimerkiksi vanhaa puustoa tai lahoppua, joiden esiintyminen voidaan liittää useaan uhanalaiseen lajiin. Lisäksi avohakkuu muuttaa alueen olosuhteita siten, että alkuperäiset lajit eivät pärjää muuttuneessa ympäristössä, vaan väistyvät uusien lajien tieltä.

”Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei ole uhanalaisten eliölajien esiintymiä, luonto- tai lintudirektiivin lajeja eikä luonnonsuojelualueita tai varauksia suojelualueeksi.” todetaan alueelle Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy/ FM biologi - metsätalousinsinööri Tarja Ojalan tekemässä luontoselvityksessä. Lisäksi alueella väitettyyn lepakkokoloniaan on otettu myös kantaa erillisessä selvityksessä, joka on toimitettu Uudenmaan ympäristökeskukseen 22.3.2007.

Keravajokikanjonin lehto (FI0100045), alueen luontodirektiivin pääasiallinen luontotyyppi on boreaaliset lehdot (50%), lisäksi pieni osa (< 1%) vuoristojen niitetyt niityt ja vaihettumissuot ja rantasuot. Lisäksi kostea suurruohokasvillisuus (8%) ja vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa on *Ranunculus fluitans* ja *Callitriche-Batrachium*-kasvillisuutta (7%). Keravajoen vesialueen toteutuskeino on vesilaki.

Tämän alueen lähin piste sijaitsee suoraan kartalla mitattuna noin 1,5 km päässä haettavalta alueelta. Pintavesivaikutuksia on arvioitu pinta- ja pohjavesiselvityksen yhteydessä, eikä hankkeella ole todettu vaikuttavan Natura-alueen veden laatuun ja sitä kautta alueen kasvillisuuteen tai eläimistöön, eikä luontoselvityskään tuonut esiin seikkoja, jotka tekisivät luonnonsuojelulain 65§:n mukaisen Natura-arvioinnin tarpeelliseksi.

Suunniteltu toiminta alueella ei murskaus- ja louhintatoiminnan osalta tule olemaan jatkuvakestoista, vaan kausiluontoista siten, että murskaus- ja louhinta rajoittuu talvikuukausille. Lupahakemuksessa ilmoitettuja toiminta-aikoja NCC Roads Oy sitoutuu luonnollisesti noudattamaan. Tuotantoa voidaan hoitaa tehokkaasti vain kahdessa työvuodossa, kun toiminta-aika on 6-22, jos toiminta-aikaa oleellisesti lyhennetään, murskauksen kapasiteetti laskee oleellisesti ja murskauksen kokonaistoiminta-aika tulee jatkumaan, jotta vuosittaiset murskausmäärät saadaan tuotettua. Lisäksi murskauskaluston saatavuus tulee kyseenalaiseksi, koska on oletettavaa, että alueella on murskausurakoitsijan laitteet, joille omistaja pyrkii saamaan maksimaalisen työajan ja samalla maksimaalisen (ei vajaita viikkotunteja) työajan murskalla toimivalle henkilökunnalle. Tietenkin tässä on kyseessä myös murskahenkilökunnan kokonaistulotason oleellinen heikkeneminen, jos toiminta-aikaa rajoitetaan. Ympäristölupahakemuksessa ilmoitetut toiminta-ajat on määriteltä siten, että kannattava toiminta alueella on mahdollista, mutta ei kuitenkaan rasita esimerkiksi lähintä asutusta kohtuuttomasti. Lain eräistä naapuruussuhteista soveltaminen suoraan ympäristöluvan alaiseen toimintaan ei ole mahdollista, sillä ko. lain 19 § mukaan mikäli rasitus aiheutuu

toiminnasta, joka on ympäristönsuojelulain mukaan luvan- tai ilmoituksenvaraista, sitä ei saa määrätä poistettavaksi ko. lain nojalla. Suunnitelman mukainen toiminta ei myöskään aiheuta ympäristönsuojelulain 42 § mainittuja tekijöitä, jotka estävät luvan myöntämisen.

Ympäristövahingoista aiheutuvat kustannukset tulevat toiminnanharjoittajan korvattaviksi siten, kuin laki ympäristövahinkojen korvaamisesta määrää. Laki ympäristövahinkojen korvaamisesta koskee toiminnasta johtuvia vahinkoja, joista on aiheutunut veden, ilman tai maaperän pilaantumista, melusta, tärinästä tai muusta vastaavasta häiriöstä syntyneitä vahinkoja. Suomen ympäristökeskus on tehnyt selvityksen, joka on julkaistu nimellä ”Ympäristövahingot ja niiden kustannukset vuosina 2000–2005”, maassamme tapahtuneista ympäristövahingoista. Selvityksen mukaan ko. ajanjaksona kiviainestoitintaan tai asfaltintuotantoon liittyen ei ole tapahtunut ainuttakaan ympäristövahinkoa.

Maa-aineslain 9 § mukaisesti mikäli ottamisesta aiheutuu viereisen tai lähistöllä sijaitsevan kiinteistön arvon alennusta tai ottaminen aiheuttaa muuta sellaista vahinkoa tai haittaa, jota ei voi pitää vähäisenä, on omistajalla tai haltijalla oikeus saada täysi korvaus siitä vahingosta tai haitasta, joka ottamisesta aiheutuu. Lupien hakija ei katso suunnitellusta ottamisesta aiheutuvan naapuri- tai lähikiinteistöille sellaista vahinkoa tai haittaa, joka aiheuttaisi arvonalennuksia ja siten johtaisi korvauksiin.

Monessa muistutuksessa vedottiin siihen, että Kaukasin alueelle on muutettu vain ja ainoastaan alueen rauhallisuuden, luonnonläheisyyden yms. seikkojen vuoksi. Kaukasin alueella vuonna 2006 suoritetun asukaskyselyn perusteella, alueelle muuttamisen syyt ovat moninaiset mm. 20% edullinen asunto, 12% hyvä sijainti, 35% maalaisympäristö ja vain 16% muu syy, jossa mainittiin mm. maatalous, luonnon läheisyys, työpaikka, rauhallisuus ja palvelukoti.

Maanomistaminen, metsätalouden ja kiviainestoitinnan harjoittaminen on luonteeltaan pitkän tähtäimen toimintaa. Suomen hallitusmuodon 6§:ssä on maaomaisuudella perustuslainsuoja. Tässä tapauksessa ei voida velvoittaa toiminnan harjoittajaa tai varsinkaan maanomistajaa ”suojelemaan” aluetta. Eikä myöskään voida asettaa eri toiminnan harjoittajia tai kiinteistöyhtiöitä eriarvoiseen asemaan alueelle sijoituttaessa, vaan alueella on kaikkien osapuolten pystyttävä olemaan ja toiminaan kaikkien yhteiseksi eduksi. Tässä tapauksessa alueen käyttäminen ns. erikoiskivien kivien louhosalueena, alueen läheisyydessä toimivien yritysten ja asukkaiden ristiriidat on pyritty näkemyksemme mukaan sovittamaan esitetyillä suojauksilla ja muilla toimintaan liittyvillä toimilla, jotka minimoivat kiviainesliiketoiminnan aiheuttamat häiriöt.

Haettava toiminta-alue ei näy ”kyläalueelle”, joten toiminnalla ei ole maisemavaikutuksia. Alueen kiviaineksenotolle ei ole kaavallista estettä. Kuten hakemuksissa on todettu, alueella on voimassa Hyvinkään Palopuro – Ridasjärvi alueen yleiskaava, jossa alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi.

Suunniteltu ottoalue sijoittuu metsätalouskäytössä olevalle alueelle, jonka maasto on hakkuujätteiden ja tiheiden taimikoiden vuoksi vaikeakulkuista, joten muu virkistyskäyttö on vähäistä.

NCC Roads Oy:n ympäristöpolitiikka perustuu NCC:n eettisiin toimintaohjeisiin, joiden pohjalta NCC Roads Oy on kehittänyt sertifioitua ympäristöjärjestelmän ISO 14001:2004. Ympäristöjärjestelmän mukaisesti NCC Roads Oy:n kaikessa toiminnassa pyritään tukemaan kestävä kehitystä. Sovellettaessa kestävä kehityksen periaatteita kiviainesten käytön, että kiviainesten tuotannon tulisi tapahtua mahdollisimman lähellä loppukäyttöä, joka tällä hetkellä on arvioitu olevan 18 tn/henkilö/vuosi. Tästä määrästä noin kolmeneljäsosaa on jokaisen veronmaksajan ostama osuus. ”Maailma tehdään lähelläsi” kuten jossakin tämän prosessin yhteydessä on mainittu.

Ekotehokkuuden parantaminen ja kulutuksen muuttaminen kestävämpään suuntaa merkitsevät luonnonvarojen käytössä sitä että vähemmästä ensisijaisesta materiaalista kyetään tuottamaan entistä suurempia määriä vaurautta. Samalla luonnonvarojen käytön aiheuttamat ympäristöhaitat ja luonnon monimuotoisuuden väheneminen on mahdollista hallita paremmin.

Alueen käytön lähtökohtana ovat luonnonvarojen alueellinen sijoittuminen, hyödyntämismahdollisuudet ja eri alueen käyttömuotojen /yritysten /sidosryhmien /käyttäjien ristiriitojen yhteensovittaminen.

Hakija on tutustunut 23.5.2007 päivätyyn Hyvinkään kaupungin ympäristöpalvelun lähettämään luvanhakijan kuulemiskirjeeseen, jossa liitteenä annetut lausunnot ja jätetyt muistutukset kuulemisajan puitteissa (osa huomautuksista ja mielipiteistä myös ko. kuulemisajankohdan jälkeen tulleita), koskien Hyvinkään Kaukasten kylään perustettavan kivilouhoksen toimintaa ja on antanut edellä olevat vastineet. Hakijan käsitys on, että lupien myöntämisedellytykset maa-aineslain mukaan ovat olemassa lupamääräykset huomioon ottaen.

13.6.2 Vastine lisäasiakirjasta annetuista lausunnoista ja muistutuksista

Luvan hakijalle on 4.3.2008 päivätyllä kirjeellä varattu tilaisuus tulla kuulluksi ja esittää vastineensa lisäasiakirjasta annetuista lausunnoista ja muistutuksista.

Hakija toteaa 19.3.2008 saapuneessa vastineessaan seuraavaa:
Hakija on antanut 12.2.2008 päivätyn vastineen Hyvinkään Kaukaksen lepakkoselvitykseen Hyvinkään ympäristökeskukselle.

Hakijalla ei ole muuta lisättävää, koska katsoo edellisessä vastineessaan (vastinepyyntö 23.5.2007) vastanneensa kaikkiin jätettyihin muistutuksissa ilmi tulleisiin kohtiin. Nyt jätetyt muistutukset eivät tuo mihinkään asiaan lisää lisätietoa, joilla olisi merkitystä lupaharkinnassa.

Hakijan käsitys on, että lupien myöntämisedellytykset maa-aineslain mukaan ovat lupamääräykset huomioon ottaen olemassa.

13.6.3 Vastine toisen kuulemiskierroksen johdosta

Luvan hakijalle on 20.6.2013 päivätyllä kirjeellä varattu tilaisuus tulla kuulluksi ja esittää vastineensa lupahakemuksesta annetuista lausunnoista ja muistutuksista.

Hakija toteaa 30.8.2013 saapuneessa vastineessaan Hyvinkään kaupungin kaavoituksen lausuntoon seuraavaa:

Liikenne

Hakijan toiminta-alueen liikenneyhteydet on järjestetty yksityistietä pitkin. Tälle rakennettavalle yksityistielle on haettu Maanmittauslaitokselta yksityistielain mukainen yksityistietoimitus 21.3.2011. Yksityistieasia ratkaistaan ko. lain mukaan. Yksityistien käyttö perustuu tieoikeuteen ja tien turvallisuus ja käyttökelpoisuus kuljetuksiin varmistetaan tietoimituksessa.

Alueen toimija ei hallinnoi julkiselle liikenteelle annettuja teitä tai niiden liikennettä, vaan ko. tiet kuuluvat Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vastuualueelle Maantielain (503/2005)11 §:n mukaan. Yksityisellä luvanhakijalla ei ole vaikuttamismahdollisuutta tässä asiassa.

Kaava

Hakijan toiminta ei ole ristiriidassa oikeusvaikutteisen osayleiskaavan kanssa. Hyvinkään kaupunginvaltuusto on 10.9.2001 hyväksynyt Palopuron-Ridasjärven osayleiskaavan. Hyvinkään kaupunki ei ole kaavassa varannut toisten maa- ja metsätalous- alueita kaupungin virkistys- tms. heremmiksi alueiksi. Maa- ainesten ottoa

ja murskausta vastustetaan lähes poikkeuksetta joka puolella, vaikka lainmukaiset toiminnan harjoittamisedellytykset olisivatkin olemassa. Lupahakemus ei ole ristiriidassa Hyvinkään kaupungin maankäyttösuunnitelmien kanssa.

Kaasuputki

Hakijan toiminta ei tule estymään alueen pohjoispuolella kulkevan kaasuputkilinja johdosta. Muillakin toimipisteillä toteutetaan louhintatöitä kaasuputken läheisyydessä ilman, että toiminnasta olisi haittaa kaasuputkelle tai sen toiminnalle. Suunnitelmallisella ja kaasuputken haltijan kanssa tehtävän yhteistyön avulla louhiminen voidaan toteuttaa turvallisesti. Alue tulee olemaan muutenkin turvallinen, koska toiminnassa on noudatettava työturvallisuuslakia sekä työturvallisuuteen liittyviä erityissäännöksiä. Räjähdykset suunnitellaan ja mitoitetaan räjäytyssuunnitelmien mukaisesti.

Pintavedet

Hakijan toiminta-alueella syntyvät hulevedet pysyvät hallinnassa ottoalueen pohjan loivan kaltevuuden avulla. Tällöin saadaan pintavedet johdettua pois alueelta, eikä pääse muodostumaan pintavesiallasta. Louhinnan jälkeen pohja on jonkin verran rikkonainen ja johtaa hyvin vettä, joten osa pintavesistä painuu syvemmälle kallioperään. Alueen mahdolliset kuivatusvedet laskevat luontaisesti pohjoispuolen laskuojaan, taso <+80. Ojan lähtöpää irtilouhitaan veden laskun vaatimaan tasoon, jolloin irtilouhittu osa toimii myös omalta osaltaan mahdollisten hienoainesten suodattimena. Kuivatustarve on tämänhetkisen näkemyksen mukaan pieni.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausuntoon hakija toteaa seuraavaa:

Etäisyydet

Lähin asuintalo sijaitsee 300 metrin etäisyydellä suunnitellun ottamisalueen reunasta. Alle 600 metrin etäisyydellä on karttatarkastelun perusteella yhteensä seitsemän asuinrakennusta. Ottamisalue sijaitsee noin 1,2 kilometrin etäisyydellä Kaukasten kyläkeskuksesta.

Melu

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausunnossa otetaan kantaa melun leviämiseen, lausunnon mukaan meluvaikutus ylettyisi ns. Juupakinrännyn alueella. Alue tullaan louhimaan siten että louhintasuunta on etelä ja lounas. Tällöin melun leviäminen lounaaseen tulee olemaan vähäistä. Pintamaista tullaan tekemään meluvalli Mäntsälän asutuksen suuntaan. Lisäksi lounaaseen tullaan sijoittamaan varastokasat tuotantoteknisin edellytyksin. Alueelle on teetätetty Ramboll Finland Oy:llä melumallinnos. Rambollin tekemässä meluselvityksessä todetaan, ettei toiminta aiheuta laskennallisesti lähimmissä häiriintyvissä kohteissa päiväajan ohjearvoja. Melumallinnuksessa huomioidaan ympäröivän maaston muodot.

Laajat metsät

Alueen läheisyydessä ei ole valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita eikä kulttuurimaisemia (VAT). Ympäristöministeriö vahvisti 1. vaihekaavan vuonna 2010 ja kaava sai korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä lainvoiman vuonna 2012. Uudenmaan 1. vaihekaavassa alue ei ole merkitty erityistä käyttötarkoitusta varten. Suunnitelma-alue ei myöskään sijoitu maakuntakaavassa alueelle, jossa olisi tarvetta viheryhteydelle.

Pohjaveden laadunseuranta

Luvanhakijan käsityksen mukaan alueelle on tehty riittävän laaja ja kattava selvitys pinta- ja pohjavesistä. Ramboll Oy on tehnyt pohjaveden tarkkailusuunnitelman.

Pintavedet

Asiaa on käsitelty jo kohdassa Pintavedet vastineessa Hyvinkään kaupungin kaavoituksen lausuntoon

Maisemointiaineksien viranomaishyväksyntä

Pääsääntöisesti maisemointi pyritään tekemään alueelta saatuja maita hyödyntäen. Vastaanottoalueelle tuotavien kuormien puhtaus varmistetaan aistinvaraisesti (haihtuvat hiilivedyt) ja silmämääräisen tarkastelun perusteella (jätteet). Asiakkaalta vaaditaan ensimmäisen kuorman yhteydessä selvitys alueelle tuotavan aineksen puhtaudesta. Saapuvista kuormista pidetään kirjanpitoa, josta ilmenee kuorman alkuperä, auton rekisterinumero, auton omistaja, työmaa ja päivämäärä (siirtoasiakirja). Alueelle tuotavat maa-ainekset ovat peräisin sopimustyömailta. Maa-aineksia ei oteta vastaan alueilta, joissa on harjoitettu huoltoasema- ja korjaamotoimintaa, romunkeräystä, jätteiden vastaanottoa tai teollisuutta. Ennen toiminnan alkua alueelle tehdään erillinen suunnitelma puhtaiden maiden toteutuksen menettelyistä.

Voimassaolo ja täytäntöönpanohakemus

Lupa tulisi myöntää 15 vuodeksi, jotta toiminnalla olisi pitkäjänteisyyttä. Toiminnan jatkuva viivästyminen sekä epäjatkuvuudet aiheuttavat hakijan mielestä kohtuutonta haittaa pitkään projektiin. Alueelta olisi tarkoitus louhia kiviaineksia siten, että louhittavaa riittäisi 15 vuodeksi. Tällöin toiminta muodostuisi taloudellisesti kannattavaksi sekä sitä myöten toisi työpaikkoja alueelle.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoon hakijalla ei ole kommentoitavaa.

Muistutuksissa ilmenneet MAL:a koskevat asiat, joita muistutuksissa on pyydetty eikä aiemmin tässä vastineessa ole vielä käsitelty:

Luonto

Maa-ainestenoton luontovaikutukset ovat vähäiset, sillä alueen metsät ovat lähes yksipuulajisia, hakkuin käsiteltyjä kasvatusmetsiä ja taimikoita. Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei ole uhanalaisten eliölajien esiintymiä, luonto- tai lintudirektiivin lajeja eikä luonnonsuojelualueita tai varauksia suojelualueiksi. Alueella tai sen läheisyydessä ei myöskään ole muinaisjäännöksiä eikä rakennushistoriallisesti arvokkaita kohteita. Toiminnan maisemallinen vaikutus ei ole merkittävä.

Natura-2000

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan hankkeen vaikutukset on arvioitava, jos hanke todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen niitä luonnonarvoja, joiden vuoksi alue on sisällytetty verkostoon. Komission tulkintaohjeen "Natura 2000 -alueiden suojelu ja käyttö, Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan säännökset" liitteessä 3 on kuvattu vaiheet Natura 2000-alueita koskevien suunnitelmien ja hankkeiden arvioinnille. Se, vaikuttaako hanke todennäköisesti merkittävästi alueeseen, on yleinen hankkeen ennakkovalvontaa palveleva arviointikynnys. Kun tämä kynnyks ei ylity, hanke voidaan toteuttaa. Hakijan hankkeen kohdalla suoritettiin kyseinen esiarviointi eikä kynnyks ylittynyt.

Luontodirektiivin 1 artiklan b) kohdan mukaan "luontotyypeillä" tarkoitetaan maa- ja vesialueita, joita luonnehtivat maantieteelliset, abioottiset ja bioottiset ominaisuudet ja jotka ovat joko luonnontilaisia tai puolittain luonnontilaisia. Eli kyse on luonnontilaisen alueen ja alueen luonnontilaisuuden suojelusta. Tähän arviointiin kuuluu myös se, ovatko alueelle luonteenomaiset lajit uhanalaisia. Tärkeät luontotyypit (ml. ensisijaisesti suojeltavat*) on lueteltu direktiivin liitteessä 1.

Boreaalisten luonnonmetsien suojelussa kiinnitetään huomio metsään kokonaisuutena. Toimintojen läheisyys ei sellaisenaan vaikuta luonnonmetsään tai sen luontoarvoihin, mutta hakijan toiminnot eivät ole edes lähellä. Lähin Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue, Keravanjokikanjonin lehto, sijaitsee 1,5 km etäisyydellä. Luonnontilaiselta vaikuttava lampi 400 m etäisyydellä säilyy ennallaan. Mihinkään muuhunkaan luontotyyppiin hanke ei vaikuta.

Pölyntorjunta, melu ja varastointiperiaatteet

Hakija noudattaa parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatetta (BAT), jolloin saadaan minimoitua toiminnasta syntyvän pölyn ja melun syntyminen. BAT -periaatteet ovat esitettyinä "Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa" SUOMEN YMPÄRISTÖ 25 1 2010.

Ympäristöriskeistä suurimpia ovat öljyvuodot. Öljyvuotojen estämiseksi laitteiden säännöllinen huolto ja oikea käyttö ovat tärkeässä asemassa. Öljyvuotojen riskit pyritään minimoimaan jo ennakolta käyttämällä kaksivaippaisia öljysäiliöitä, kunnostamaan ja huoltamaan laitteisto säännöllisesti sekä tarkkailemaan toimintaa jatkuvasti. Mahdollisten öljyvuotojen varalta kaikkiin työkoneluihin on varattu imeytysainetta. Tarkemmat toimet on esitetty 23.5.2011 lainvoiman saaneessa ympäristöluvassa.

Hiljainen alue

Hiljaisten alueiden määrittäminen ei ole absoluuttista, sillä siinä ei huomioida kaikkia alueen hiljaisuuteen vaikuttavia tekijöitä kuten satunnaista asutusta, lento- ja maastoliikennettä, ampuma- tai moottoriratoja eikä soranotosta ja murskauksesta aiheutuvaa melua. Esimerkiksi Kaukasissa on kuultavissa Jokelan eränkävijöiden ampumaradalta kantautuvaa melua. Hiljaiset alueet eivät ohjaa maankäyttöä, sillä niitä ei ole merkitty kaavoihin.

Sopimus

Maanomistajan ja toimijan kesken on sopimusteknisesti sovittu, että toiminta-alue on toimijan hallinnassa.

Yhteenveto

Alueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain (1096/1996) 29 §:ssä tarkoitettuja suojeltuja luontotyyppejä eikä uhanalaisten tai erityistä huomiota vaativien kasvilajien esiintymiä. Alue on aktiivisessa metsätalouskäytössä olevaa maata. Hakemuksen mukaisesta maa-ainesten ottamisesta kysymyksessä olevalta alueelta ei voida katsoa aiheutuvan maa-ainelain (555/1981) 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista taikka huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa, joten maa-ainelain 3 mukaiset ehdot täyttyvät. Ottamispaikan sijainti ja maa-ainestenotto on järjestetty siten, että mahdolliset vaikutukset luontoon ja maisemakuvaan jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Toiminnasta ei aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai merkittävää haittaa. Suunniteltu toiminta ei ole myöskään maa-ainelain 1 a §:n mukaisten kestävän kehityksen periaatteiden vastainen. Luvan hakija on teettänyt suunnitellusta ottoalueesta ja sen lähiympäristöstä kattavat selvitykset, joiden mukaan kallion louhiminen ja murskaaminen eivät aiheuta ympäristölle ja alueen asukkaille kohtuutonta haittaa. Lupamääräykset on asetettavissa niin, ettei hakijalle aiheudu niistä kohtuuttomia kustannuksia. Suunniteltu ottamistoiminta on toteutettavissa hakemuksen mukaisesti. Kaikki edellytykset maa-ainelain mukaisen luvan myöntämiselle ovat olemassa.

13.7 Lupahakemuksen täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemusasiakirjoja 25.3.2013 kaivannaisjätteen jätehuolto-suunnitelmalla (päivätty 27.4.2009) ja kiinteistön Tapiola kiinteistörekisteriotteella (päivätty 25.3.2013). Asiakirjojen sisältö on pääosin kuvattu hakijan aiemmin toimittamissa hakemusasiakirjoissa.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan arvio koko alueella olevan pintamaan määrästä on noin 50 000 m³. Toiminnassa ei synny muita kaivannaisjätteeksi luokiteltavia aineksia kuin pintamaita. Kannot ja juurakot varastoidaan kasoihin ja hyödynnetään esim. energiantuotannossa. Poistettavat pintamaat läjitetään varastokasoihin tuotantoalueen reunaosiin ja niistä rakennetaan meluvallit

lähiasutukselle aiheutuvan häiriön vähentämiseksi. Nämä meluvallit pysyvät sijoituspaikassaan toiminnan päättymiseen saakka.

Kaikki alueelta kuoritut pintamaat käytetään toiminnan päättyessä alueen tasaukseen, luiskien muotoiluun ja maisemointiin. Pintamaista liukeneva hienoaines sedimentoituu laskeutusaltaaseen ennen hulevesien johtamista ojastoon, joten vaikutukset veden laatuun alueen ulkopuolella ovat hyvin vähäiset.

Ympäristölautakunta on 20.6.2013 päivätyllä kirjeellä kehottanut hakijaa toimittamaan selvityksen "Tuleva tilanne" karttaan (päiväty 22.11.2006) merkityn suojavyöhykkeen hallintaoikeudesta sekä koko hakemuksen mukaisen toiminta-alueen käsittävän, kesäaikaan tehdyn luontoselvityksen.

Hakija on toimittanut pyydetyt selvitykset 30.8.2013. Niiden sisältö on seuraava:

Selvitys hallintaoikeudesta

Maanomistajan ja toimijan kesken on sopimusteknisesti sovittu, että toiminta-alue on toimijan hallinnassa.

Luontoselvitys

Suunnittelualueen kasvillisuutta selvitettiin 3.7.2013 hankealueelle tehdyllä maastokäynnillä, jonka yhteydessä havainnoitiin alueen puustorakenteesta sekä pensas-, kenttä- ja pohjakerroksen kasvillisuutta. Erityistä huomiota kiinnitettiin luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisten luontotyyppien, metsälain 10 §:n tarkoittamien arvokkaiden elinympäristöjen, vesilain 11 §:n tarkoittamien arvokkaiden pienvesien, uhanalaisten luontotyyppien sekä uhanalaisten ja huomionarvoisten kasvilajien esiintymiseen.

Linnustoselvitys tehtiin 28.6.2013 klo 1:00–5:00 välisenä aikana. Selvitysalue kattoi suunnittelualueen lisäksi sen lähiympäristön. Selvityksen tavoitteena oli kerätä tietoa uhanalaisten ja muiden suojelullisesti huomionarvoisten lajien (mm. Euroopan lintudirektiivin liite I) esiintymisestä alueella. Kaikki havaitut lajit kirjattiin ylös.

Suunnittelualueelle ja sen lähiympäristölle tehtiin kasvillisuuskuviointi. Kuviot, joille varsinainen maa-ainesten ottamisalue sijoittuu, ovat nuorta kasvatusmetsämännikköä. Ottoalueella kasvillisuus edustaa mustikkatyyppiä. Kuvio on paikoitellen kallioinen, ja noilla paikoilla kasvillisuus edustaa puolukkatyyppiä.

Ottoalueen ja sen lähiympäristön metsiä on käsitelty voimallisilla hakkuilla ja alueelle tyypillisiä ovat nuoret ja varttuneet kasvatusmetsät. Maa-ainesten ottoon suunnitellulla alueella ei tehty havaintoja luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisista luontotyypeistä, vesilain 11 §:n tarkoittamista arvokkaista pienvesistä eikä uhanalaisista lajeista tai uhanalaisista luontotyypeistä. Alueen kalliomäet eivät runsaan ja melko nuoren puuston vuoksi ole metsälain 10 §:n tarkoittamia erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Kuvion 3 kasvillisuus on hieman muuta aluetta rehevämpää, mutta lajisto ei poikkea eteläboreaalisen vyöhykkeen vuokkovyöhykkeelle ominaisesta lajistosta.

Alueen lintulajistoa voidaan luonnehtia tavanomaiseksi, eikä ottoalueella tai sen välittömässä lähiympäristössä tehty havaintoja suojelullisesti merkittävistä lajeista, lintudirektiivin liitteen I lajeista tai Suomen erityisvastuulajeista. Hankealueen pohjoispuolella havaituilla teerellä ja tavilla on mahdollisuus käyttää elinympäristönään ottotoimintaan suunnitellun alueen pohjoispuolisia yhtenäisiä ja laajoja metsäalueita.

Hakija on täydentänyt luontoselvitystä 13.9.2013 suunnittelualueen kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksellä, jossa on kuvattu aiemman selvityksen lisäksi myös suunnittelualueen pohjois-/koillisosa. Täydennyksestä ilmenee, että suunnittelualue sijoittuu kokonaisuudessaan neljän kasvillisuuskuvion alueelle, jotka ovat joko nuorta

kasvatusmetsämännikköä, jonka sekapuuna on koivua ja kuusta tai rauduskoivutaimikkoa. Muuten selvityksen sisältö on sama kuin edellisessä täydennyksessä.

Lisäselvitys liikennöinnistä toiminta-alueelle 18.5.2016

Hakijalle on 18.4.2016 annettu mahdollisuus lisäselvityksen antamiseen toiminnan lopullisesta liikennöintireitistä ja sen lähikiinteistöille aiheuttamista melu-, pöly- ja tärinähaitoista Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen 14/0481/5 kohdan "Liikenteestä aiheutuva haitta" -mukaisesti. Kyseisessä kohdassa on viitattu hankkeen ympäristölupapäätöksen lupamääräyksen 9 osalta todettuun. Ympäristölupapäätöksen lupamääräyksen 9 asiaa käsittelevä kohta kuuluu seuraavasti:

--- "Liikennöinti toiminta-alueelle on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu kohtuutonta räsäystä melun, tärinän tai pölyn muodossa. Hakijan on ennen toiminnan aloittamista esitettävä lupaviranomaiselle selvitys lopullisesta liikennöintireitistä ja sen lähikiinteistöille aiheuttamista melu-, pöly- ja tärinähaitoista. Ympäristökeskuksen on täydennettävä lupapäätöstä tiedoilla liikennöintireitistä ja antamalla tarvittaessa liikenteen ympäristöhaittojen vähentämistä koskevia määräyksiä. Jos lopullinen liikennöintireitti poikkeaa hakemuksessa esitetyistä kahdesta vaihtoehdosta siten, että liikennöinnin asuinkiinteistöille aiheuttamat haitat yksin tai yhdessä louhinta- ja murskaustoiminnan kanssa lisääntyvät olennaisesti verrattuna hakemuksessa esitettyihin vaihtoehtoihin, toiminnalle on haettava uusi ympäristölupa."

Hakija on vastauksessaan lisäselvityspyyntöön todennut esittäneensä useissa eri lupien vaiheissa selvitykset tien linjausvaihtoehdoista, sekä lupahakemusten ja niiden täydennysten yhteydessä toimintansa vaikutukset ja katsoo, että vaikutukset eivät ole ristiriidassa siten, että maa-aineslain mukaista lupaa ei voisi myöntää. Hakija katsoo, että kaikki esitetyt liikennöintireitit voidaan täten katsoa mahdollisiksi ilman, että niistä aiheutuisi haittaa.

Hakija toteaa, että maa-aineslain mukaan haetulle toiminta-alueelle on haettu 12.4.2007 yksityistielain mukaista yksityistieoimitusta nro 2006-211005, jossa tullaan käsittelemään yksityistielain vaatimat asiat. Tietoimituksen keskeisenä päämääränä on paikallisten olosuhteiden ja kiinteistöjen tarkoituksenmukaisen käytön huomioiminen. Tien asema ja leveys sekä tien aiheuttamat mahdolliset vaikutukset arvioidaan tietoimituksessa.

Hakija katsoo, ettei melu-, pöly- ja tärinähaittojen käsittely ole maa-aineslain mukaan ratkaistava asia, vaan se kuuluu käsiteltäväksi ympäristönsuojelulain mukaisesti. Ympäristölupa ottaa kantaa ympäristönsuojelulain nojalla toiminnasta aiheutuviin haittoihin, kuten liikenteen melu-, pöly- ja tärinähaittoihin. Toiminnan ympäristöluvan lupaharkinnassa on todettu, ettei toiminnasta aiheudu tällaisia merkittäviä haittoja. Lisäksi luvassa on asetettu haittojen torjuntaa koskevia lupamääräyksiä.

Lopullinen liikennöintireitti selvitetään haetun yksityistieoimituksen yhteydessä. Lisäksi, yksityinen hakija ei hallinnoi julkiselle liikenteelle annettuja teitä tai niiden liikennettä eikä sillä ole tässä asiassa vaikuttamismahdollisuutta.

14 VIRANOMAISRATKAISU

Ympäristölautakunta päättää myöntää maa-aineslain 4 §:n mukaisen maa-ainesluvan NCC Roads Oy:lle maa-ainesten ottamistoimintaan tilalle Tapiola RN:o 24:40 Hyvinkään kaupungin Ohkolan kylässä Kaukasissa.

Ympäristölautakunta ei myönnä hakijalle maa-aineslain 21 §:n mukaista lupaa aloittaa toiminta ennen luvan lainvoimaisuutta.

Ratkaisussa on otettu huomioon Helsingin hallinto-oikeuden 17.6.2014 annettu päätös nro 14/0481/5 ja korkeimman hallinto-oikeuden asiaa koskeva päätös, joka on annettu 10.7.2015 (taltionumero 1993).

Lisäksi ympäristölautakunta on ottanut ratkaisussa huomioon hakemuksen käsittelyjen yhteydessä vuosina 2007 ja 2013 annetut lausunnot, muistutukset ja hakijan vastineet.

Toimintaa on harjoitettava hakijan esittämien suunnitelmien sekä tässä päätöksessä annettujen seuraavien lupamääräysten mukaisesti:

Maa-ainesten ottamisluvan voimassaoloaika ja laajuus

1. Lupa on voimassa 30.9.2026 saakka ottamissuunnitelman mukaisilla otto- ja ottamisalueilla. Maa-aineslupa voidaan siirtää toiselle osapuolelle ainoastaan lupaviranomaisen suostumuksella.

2. Lupa koskee 6.7.2006 saapunutta lupahakemusta sekä sen ottamissuunnitelmaa (päiväty 4.7.2006) ja ottamissuunnitelman muutosta (päiväty 30.11.2006). Luvan mukaisen ottamisalueen pinta-ala on noin 5,04 ha. Lisäksi ottamisalueen ympärillä on säilytettävä 30 metrin levyinen suojavyöhyke, jonka puusto säilytetään sekä tuleva tilanne -kartassa (päiväty 22.11.2006) esitetty suojavyöhyke kaakkoon ottamisalueesta.

3. Otettavan kalliokiviaineksen määrä on 450 000 m³ktr.

4. Vuotuiselle ottomäärälle ei aseteta rajoituksia.

Perustelu: Myönnetty maa-ainesten ottotoiminnan määrä ja laajuus ovat hakijan esityksen mukaisia. Lupaharkinta on tehty asianmukaisen hakemuksen ja ottamissuunnitelman perusteella. Louhinnan vaikutuksia pohjaveteen on riittävästi arvioitu. (MAL 5 §)

Myönnetty 10 vuoden luvan voimassaoloaika on maa-aineslain 10 §:n varsinainen enimmäisaika eikä sen pidentämiselle ole välttämättömiä erityisiä perusteita.

Maa-ainesten ottamistoiminnan valvonta ja ympäristövaikutusten tarkkailu

5. Ennen maa-ainesten ottotoiminnan aloittamista on ottamisalueella pidettävä hakijan pyynnöstä aloituskatselmus. Katselmuksessa tulee olla läsnä luvan hakija tai hänen valtuuttamansa edustaja sekä kunnan maa-aineslain valvonnasta vastaava henkilö.

6. Ennen aloituskatselmuksen suorittamista päätöksen mukainen ottamisalue ja koko toiminnan suunnittelualue on merkittävä maastoon. Paaluilla osoitetaan myös ottoalueen viimeistelyraja luiskamalleineen ja kaivutason korkeus. Paalut on sidottava valtakunnalliseen koordinaatti- ja korkeusjärjestelmään siten, että rajat ovat uudelleen merkittävissä. Hakijan tulee pitää edellä mainitut merkinnät kunnossa lopputarkastukseen asti.

7. Pohjaveden pinnankorkeuden ja laadun tarkkailusta on annettu määräykset alueen louhinnan ja murskauksen ympäristölupapäätöksessä. Tuotantoalueelle asennettavan pohjavesiputken analyysivalikoimaan on lisättävä vuosittainen mineraaliöljyjen analysointi jakeisiin jaoteltuna.

Pohjaveden laatua on seurattava ainakin kaksi vuotta jälkihoitotöiden lopettamisen jälkeen.

8. Hakijan on toimitettava selvitys edellisenä kalenterivuotena otetuista maa-aineksista ja niiden laadusta ympäristöhallinnon asianhallintatietojärjestelmän NOTTO - tietokantaan sekä kiviainestilinpitojärjestelmään vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Selvitys tehdään sähköisesti lomakkeella. Uudenmaan ELY -keskukselle toimitetaan erikseen pohjaveden tarkkailun tulokset.

9. Lisäksi kunnan maa-aineslain valvontaviranomaiselle on tammikuun loppuun mennessä toimitettava edellisen vuoden yhteenvetoraportti sähköisesti ja paperilla, joka sisältää seuraavat tiedot:

- kartallinen esitys kaivettujen alueiden rajojen ja korkeustasojen muutoksista
- tiedot otetusta aineksen määrästä, laadusta ja käyttökohteesta
- pohjaveden korkeuden ja laadun tarkkailutulokset ja uusien tuloksien vertailu aiempiin tuloksiin ja talousveden laatuvaatimuksiin
- selvitys kallion laadussa havaituista muutoksista (rikkonaisuus, ruhjeet)
- selvitys öljyvuodoista ja muista onnettomuustilanteista
- selvitys mahdollisesta poikkeamisesta lupamääräyksissä, esim. otto- ja ottamisalueen rajan ja pohjatason ylitykset/alitukset
- selvitys tehdyistä jälkihoitotoimenpiteistä ja niiden toteuttamiseksi tuotujen pintamaiden määrästä ja alkuperästä.

10. Maa-aineslain valvontaviranomaisella on oikeus suorittaa ottamisalueella tarvittaessa valvontakatselmuksia. Valvontaviranomaiselle on annettava kaikki tiedot, jotka ovat valvonnan kannalta tarpeellisia.

11. Vuotta ennen luvan voimassaolon päättymistä luvan haltijan on kutsuttava kokoon katselmus, jossa täsmennetään viimeistelytoimenpiteet ja niiden suorittaminen riittävän ajoissa ennen luvan päättymistä.

12. Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai viimeistään ennen kuin luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, luvan haltijan on pyydettävä alueella toimitettavaa loppukatselmusta, joka suoritetaan valvontaviranomaisen määräämällä tavalla.

Perustelu: Valvontamääräykset perustuvat maa-aineslain 11, 14 ja 23a §:iin sekä maa-ainesasetuksen 6–9 §:iin. Katselmus-, merkintä- ja raportointivelvoitteet on annettu luvanhaltijan selvilläolovelvollisuuden toteutumiseksi, toiminnan valvonnan järjestämiseksi ja viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi.

Maa-ainesten ottaminen ja varastointi

13. Pintamaat tulee varastoida ottamisalueella. Pintamaat tulee käyttää ottamisalueen jälkihoidossa mahdollisimman pian.

14. Maa-ainesten ottamistoiminta, murskatun ja lajitellun maa-aineksen varastointi tai muu toiminta ei saa ulottua suunnitelmassa esitetyn ottamisalueen ulkopuolelle.

15. Ainesten irrottamisessa tulee noudattaa toimitettua ottamissuunnitelmaa karttoineen. Suunnitelmassa esitettyä ottotasoa +85 m (pohjoisessa)...+86,5 m (lounaassa) ei saa alittaa eikä louhintaa saa missään tilanteessa ulottaa 4 metriä lähemmäksi pohjaveden ylintä alueella havaittua pintaa. Jos kaivu on vahingossa ulotettu edellä mainittujen tasojen alapuolelle, on asiasta ilmoitettava maa-ainesvalvontaviranomaiselle ja täytettävä syvennys ottamisalueelta saatavilla puhtailla kalliokiviaineksilla.

16. Varastokasat tulee sijoittaa mahdollisimman pienelle alueelle ja sellaiseen paikkaan, että ne eivät tarpeettomasti estä jälkihoitotoimenpiteiden suorittamista. Irrotettujen maa-ainesten varastointi tulee olla tilapäistä.

Perustelu: Määräykset on annettu toiminnan sijoittamiseksi ja järjestämiseksi asianmukaisesti sekä maa-aineslain vaatimukset täyttäväksi. Määräykset täsmentävät ottamissuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä. (MAL 3, 11 §)

Haitallisten ympäristövaikutusten vähentäminen ja varotoimenpiteet

17. Ottoalueen jyrkät rinteet on aidattava tai muulla riittävän selvällä tavalla merkittävä maastoon vahinkojen estämiseksi.

18. Asiaton kulku alueelle tulee estää puomilla. Muuta liikennettä ja jalankulkijoita louhosalueelta lähtevän kuljetusreitinvarellalla on varoitettava maa-aineksenajosta.

19. Louhinnasta ja murskauksesta on annettu rajoittavia määräyksiä toiminnan ympäristölupapäätöksessä. Muu ottamiseen liittyvä hiljaisempi toiminta (kuormausta ja kuljetus) on sallittu klo 7.00 – 22.00 arkipäivinä (ma-pe).

20. Alueen ottamistoiminnalla ja muulla toiminnalla ei saa aiheuttaa pölyhaittaa asukkaille. Kuormat tulee kastella. Myös tieyhteyttä on kastettava tarpeen mukaan.

21. Ympäristölle haitallisten aineiden johtaminen maaperään tai pohjaveteen tulee estää. Polttoaine tulee säilyttää kaksoisvaippasäiliössä. Tankkauslaitteisto tulee varustaa sulkuventtiilillä ja sen on oltava lukittuna, kun sitä ei valvota. Myös kaikki polttoainekäyttöiset koneet ja laitteet (mm. murskauslaite) tulee säilyttää öljyä läpäisemättömällä alustalla, joka estää öljypitoisten aineiden valumisen ympäristöön.

Muut öljytuotteet ja vaaralliset jätteet on säilytettävä lukittavassa tiivispohjaisessa tilassa.

22. Suunnitelma-alueelle on ennen ottamistoiminnan aloittamista rakennettava ns. tukitoiminta-alue, jossa polttoaineet ja muut ympäristölle haitalliset aineet säilytetään ja jossa koneet tankataan. Tukitoiminta-alueen alustan tulee olla öljyä läpäisemätön. Tukitoiminta-alueen hulevedet on kerättävä yhteen ja johdettava eteenpäin öljynerotuskaivon kautta.

23. Koneita ei saa huoltaa alueella ja niiden korjaamista tulee välttää.

24. Öljyvahingon torjuntaan on varauduttava mm. varmistamalla imeytysaineen ja keräilyvälineiden saatavuus. Mahdollisesta vahingosta on välittömästi ilmoitettava Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

25. Luvanhaltijan on huolehdittava alueen siisteydestä. Ottamisalueella ei saa säilyttää jätteitä eikä toimintaan kuulumattomia tavaroita tai materiaaleja.

26. Alueelle ei saa tuoda, eikä siellä saa varastoida tai käsitellä muualta kuljetettuja ylijäämämaita, turvetta tai lietettä.

Perustelu: Määräykset on annettu haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi ja onnettomuustilanteiden ehkäisemiseksi. Toiminnanharjoittajaa sitovat valtioneuvoston asetuksen 9.9.2010/800 melua aiheuttavien työvaiheiden aikarajat. Asetuksen aikarajoista poiketen kuormaaminen ja kuljetus on sallittu alkavaksi vasta klo 7.00 aamulla, jotta toiminta-alueen välittömässä läheisyydessä asuvien ihmisten kokema melu- ja värinähaitta ei muodostuisi kohtuuttomaksi. (MAL 3 §, 11 §).

Jälkihoito

27. Rakennettavat luiskat on loivennettava vähintään 1:3 kaltevuuteen siten, ettei pintamaa liiku. Porrastettavat alueet tulee leventää ja louhia siten, että alue soveltuu metsätaloustalouteen. Porrastuksien ja alueen muun jälkihoidon tulee olla sellaisia, että louhinta-alue liittyy jälkihoidon jälkeen luontevasti ja pinnanmuodoiltaan monimuotoisesti ympäristöön.

28. Luiskat ja pohja on peitettävä pintamaa/humuskerroksella, joka sekoitetaan hienorakeiseen kivennäismaahan. Kerroksen paksuus tulee olla vähintään 30–50 cm. Jos jälkihoitoon tarvitaan muualta tuotuja maa-aineksia, tulee niiden alkuperästä tehdä selvitys etukäteen kunnan valvontaviranomaiselle. Jos alueelle ilmaantuu haitallisia tulokaskasvilajeja, on toiminnanharjoittaja velvollinen torjumaan niitä vähintään kaksi vuotta luvan voimassaolon päättymisen jälkeen valvontaviranomaisen ohjeiden mukaan.

29. Alue on metsitettävä maaperään ja maisemakuvaan soveltuvilla puulajeilla. Laskeutusaltaan tarve ottotoiminnan päättymisen jälkeen tulee selvittää.

30. Ottamisalue tulee jälkihoitaa mahdollisuuksien mukaan maa-ainesten ottamisen edetessä.

31. Ottamisalue on lupakauden aikana kokonaan jälkihoidettava määräysten mukaisesti riippumatta siitä, onko kaikki otettavaksi suunniteltu aines ehditty ottamaan. Alueella ei saa varastoida irrotettuja maa-aineksia luvan päättymisen jälkeen.

32. Hakija vastaa kaikista näissä lupamääräyksissä edellytetyistä töistä ja niiden suorittamisesta aiheutuvista kustannuksista sekä varotoimenpiteistä ympäristöön nähden, kuten kaikista mahdollisista haitan- ja vahingonkorvauksista, mahdollisista siirtokustannuksista, jotka aiheutuvat linjojen, tiealueiden, rajamerkkien, laitteiden, laitosten tai vastaavien siirroista sekä mahdollisista muista aineidenottotoiminnasta aiheutuneista korvauksista ja kustannuksista.

Perustelu: Määräykset on annettu maa-ainesten ottamisen aiheuttamien maisema- ja ympäristöhaittojen vähentämiseksi, pohjavesialueen suojaamiseksi ja puuntuotannon nopeuttamiseksi. Pintamaan levittäminen turvaa uuden, biologisesti aktiivisen ja pohjavettä suojaavan aluskasvillisuuden ja puuston kasvamisen. (MAL 3, 11 §)

Muuta

33. Mikäli hakija luovuttaa tämän tilan tai osan tilasta, on hänen otettava luovutuskirjaan maininta siitä, että luovutuksen saajaa koskevat myös nämä lupamääräykset.

34. Näitä määräyksiä voidaan muuttaa, täydentää tai täsmentää maa-aineslain 16 pykälän tarkoittamalla erillisellä päätöksellä.

Perustelu: Annetuilla määräyksillä varmistetaan lupamääräyksiä noudattaminen myös luvanhaltijan vaihtuessa sekä tarvittaessa mahdollisuus lupamääräysten muuttamiseen, lupapäätöksestä poikkeamiseen ja luvan peruuttamiseen (MAL 16 §).

Ympäristöluvan tarpeellisuus

35. Tässä päätöksessä ei anneta määräyksiä kivenlouhinnan ja murskaamisen toteuttamisesta eikä pääasiassa näistä toiminnoista aiheutuvien ympäristövaikutusten hallinnasta ja tarkkailusta, sillä kivenlouhinta ja murskaamistoiminta edellyttävät ympäristölupaa.

Perustelu: Kivenlouhimo tai muu kuin maanrakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää sekä kiinteä tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on vähintään 50 päivää, tarvitsee ympäristöluvan. (YSL 27 §, YSL:n liite 1; kohta 7c ja 7e)

15 RATKAISUN YLEISET PERUSTELUT

Hakija on esittänyt asianmukaisen ottamissuunnitelman eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:n säädettyjen rajoitusten kanssa. Alue ei ole luokiteltua pohjavesialuetta. Luparatkaisussa on otettu huomioon korkeimman hallinto-oikeuden päätös 10.7.2015 t. 1993.

Kun maa-ainesten ottamistoimintaa harjoitetaan lupapäätöksen määräyksiä noudattaen, ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi, maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä

toiminnasta aiheutu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. (MAL 6 §)

Ottamisen loputtua ja jälkihoitotöiden jälkeen ottamisalue muuttuu osayleiskaavan ja maakuntakaavan tavoitetilan mukaiseksi maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. (MAL 6 §)

Lupamääräysten yksilöllisemmät perustelut on esitetty viranomaisen ratkaisuosassa lupamääräysten yhteydessä (ks. kohta 14).

16 VASTAUS MUISTUTUKSIIN JA LAUSUNTOIHIN

Muistutuksissa ja lausunnoissa esitettyihin vaatimuksiin on osin vastattu tämän lupa-päätöksen ja toimintaa koskevan ympäristölupapäätöksen sekä niiden lupamääräysten perusteluissa. Kiviaineksen ottamis- ja jalostustoiminnan ympäristövaikutusten kuten pöly-, melu- ja tärinähaitan vähentämiseksi on annettu määräyksiä erityisesti hankkeen ympäristöluvassa. Esimerkiksi räjäytysten mahdolliset haittavaikutukset on otettu huomioon ympäristöluvan lupamääräyksissä.

Muistutuksissa ja lausunnoissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin vastataan lisäksi seuraavasti:

Luonto- ja meluselvitykset on liitetty ottamissuunnitelmaan, jotta voidaan arvioida, täyttääkö hakemuksen mukainen maa-ainesten otto maa-aineslain 6 ja 3 §:n luvan myöntämisen edellytykset. Esitetty meluselvitys on riittävä tähän tarkoitukseen siinäkin tapauksessa, että suunnitellun maa-ainesalueen ympäristössä tapahtuneet muutokset otetaan huomioon. Myös luontoselvitys on riittävä luvan myöntämisen edellytysten arvioimiseksi. Hakija on esittänyt luontoselvityksen koko maa-ainesten ottamisalueesta.

Maa-ainesten ottamisesta annetun asetuksen 2 §:n 3 momentin kohdassa 2) määritellään ottamissuunnitelmassa esitettävät tiedot pohjavesistä. Pinta- ja pohjavesiselvitys sisältää nämä tiedot. Selvitys on riittävä, jotta voidaan arvioida, täyttääkö hakemuksen mukainen maa-ainesten otto maa-aineslain 6 ja 3 §:n luvan myöntämisen edellytykset.

Lupaharkintaan ei vaikuta se, että jossakin muualla olisi taloudellisesti tai ekologisesti sopivampi alue maa-ainesten ottamista varten. Luvan myöntämisedellytysten harkinta on oikeusharkintaa.

Maa-aineslain 1 §:n mukaan maa-aineslakia sovelletaan kiven, soran, hiekan, saven ja mullan ottamiseen pois kuljetettavaksi taikka paikalla varastoitavaksi tai jalostettavaksi. Yleisillä tai yksityisillä teillä tapahtuvan liikennöinnin säätely ei kuulu maa-aineslain soveltamisalaan. Tällä päätöksellä ei ole ratkaistu yksityistielain mukaista käyttöoikeutta. Hakija on velvoitettu hankkeen ympäristöluvassa (Vaasan hallinto-oikeuden päätös 31.12.2009 nro 09/0739/3 ja korkeimman hallinto-oikeuden päätös 23.5.2011 t. 1352) esittämään ennen toiminnan aloittamista lupaviranomaiselle lisäselvityksiä lopullisesta liikennöintireitistä ja sen lähikiinteistöille aiheuttamista haitoista. Uudenmaan ELY -keskuksen on täydennettävä ympäristölupapäätöstä tiedoilla liikennöintireitistä ja annettava tarvittaessa liikenteen ympäristöhaittojen vähentämistä koskevia määräyksiä.

Maa-aineslupaa koskevan hakemuksen johdosta on kuulutettu ja varattu asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi siinä vaiheessa, kun hakemuksen käsittelyyn olennaisesti vaikuttavat asiakirjat on toimitettu lupaviranomaiselle. Luvan hakija on toimittanut lisäselvityksiä maa-aineslupa-asian käsittelyn myöhemmissä vaiheissa. Nämä lisäselvitykset eivät ole olleet merkittäviä asianosaisten kannalta, joten uudelleen kuuleminen ei ole ollut tarpeen. Myöskään hakijan vuonna 2016 toimittama lisäselvitys liikennöinnistä toiminta-alueelle ei ole sisältänyt sellaista uutta tietoa, joka olisi edellyttänyt kuulemistä. Niiden lupaviranomaiselle toimitettujen lisäselvitysten osalta, jotka ovat merkittäviä asianosaisten kannalta, kuuleminen on tehty. Tällaisia lisäselvityksiä ovat Yrjö Siivosen

marraskuussa 2007 laatima lepakkoselvitys ja Apus ry:n vuonna 2009 laatima linnustoselvitys.

Alueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain 29 §:ssä tarkoitettuja suojeltuja luontotyypppejä, eikä uhanalaisten tai erityistä huomiota vaativien kasvilajien esiintymiä. Maa-ainesten otto ei heikentäisi läheisten Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi alueet on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista Natura-arviointia ei siten ole tarpeen tehdä.

Lepakkoselvityksen osalta viitataan lupapäätöksen perusteluihin sekä luonnonsuojelulakia valvovan viranomaistahon lausuntoon (Uudenmaan ympäristökeskus 22.2.2008 Dnro UUS-2006-Y-492-23).

Linnustoselvityksen osalta viitataan lupapäätöksen perusteluihin sekä luonnonsuojelulakia valvovan viranomaistahon lausuntoon (Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 30.5.2013 Dnro UDELY-489/07.01/2011).

Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamisprojekti, POSKI -projekti, on selvittänyt pohjaveden suojelun ja kiviainesten käytön välistä ristiriitaa aluesuunnittelun näkökulmasta Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla vuosina 1998–2004. Selvityksellä ei ole lakiin perustuvia oikeudellisia vaikutuksia, vaan se toimii perusselvityksenä maankäytön suunnittelussa ja lupakäsittelyssä. Haetulla ottamisalueella ei ole tehty POSKI -projektin kallioluontoinventointia, vaan lähin inventointi nro 145 sijoittuu haetun ottamisalueen välittömään läheisyyteen.

Suunniteltu maa-ainesten ottamisalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue on lyhimmillään noin 900 metrin etäisyydellä lännessä sijaitseva Kaukasten I-luokan vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue nro 0110616. Lisäksi lyhimmillään noin 600 metrin etäisyydellä etelässä sijaitsee Ullamäen vedenoton kannalta luokittelematon muu pohjavesialue nro 0185853. Maa-ainesten ottaminen ei ennalta arvioiden aiheuttaisi MAL 3 §:n 1 mom. 4 kohdan mukaisia seurauksia.

Alueella on voimassa Hyvinkään Palopuron – Ridasjärven osayleiskaava. Suunnittelualue sijoittuu kaava-alueen reunalle Mäntsälän kunnan rajalle. Osayleiskaavassa suunnittelualue on varattu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M/100). Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä rakentamiseen, joka ei muodosta suunnittelutarvealuetta. Maa-ainesten ottaminen ei vaikeuttaisi alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmelisi kaupunki- tai maisemakuvaa (MAL 3 § 2 mom.).

Uudenmaan liiton lausunnon mukaan suunniteltu otto ei ole vahvistetun maakunta-kaavan vastaista eikä vaikeuta maakuntakaavan toteuttamista. Maakaasuputken sijainti on huomioitu luvan käsittelyssä.

17 PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Kalliokiviaineksen irrottaminen voidaan aloittaa, kun lupa on lainvoimainen, luvan käsittelymaksu on maksettu, vakuus on maksettu ja hyväksytty sekä aloituskatselmus pidetty.

18 SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Maa-aineslaki (MAL 555/1981) 1, 3–7, 10–16, 19–21, 23, 23a, 23b §
VNA maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1–4, 6–9 §
Hyvinkään kaupungin hallinto- ja toimintasääntö 7 §
Hyvinkään kaupungin maa-ainestaksa (Ympäristölautakunta 17.1.2013 § 2)
Hyvinkään kaupunginhallituksen (24.6.1991 § 751) hyväksymä ohje vakuuden laskemiseksi

19. MAKSUT JA VAKUUDET

Tarkastusmaksu

Ottamissuunnitelman tarkastamisesta luvan hakijan on suoritettava seuraavat maksut: Taksan kohdan 2.1. mukaan suunnitelmaa kohti 338 € + ottamisalueen pinta-alan mukaan 71 €/ha sekä lisäksi hakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesmäärän tilavuuden mukaan 0,90 €/100m³. Taksan kohdan 8.6 mukaan tarkastusmaksu määrätään maksun määräämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan.

Laskennallisesta tarkastusmaksusta vähennetään hakemusasian ensimmäisen käsittelyn yhteydessä vuonna 2008 peritty tarkastusmaksu 3403,60 euroa.

Luvan hakijan tulee suorittaa Hyvinkään kaupungille ottamissuunnitelman tarkastamisesta **1342,24 euron suuruinen maksu**.

Kuulemiskulut

Maa-ainestaksan kohdan 4.2 mukaan hakemuksesta kuuluttamisesta/lehti-ilmoituksesta ja päätöksen julkipanosta peritään 600 €. Asiaa ei käsittelyn tässä vaiheessa ole kuulutettu uudelleen, joten hakijan tulee suorittaa Hyvinkään kaupungille päätöksen julkipanosta perittävä osuus maksusta, **300 euroa**.

Valvontamaksu

Ottamistoiminnan valvonnasta luvan myöntämisvuonna 2016 peritään maa-ainestaksan mukaisesti **320 euroa**. Ottamistoiminnan valvonnasta määrätään suoritettavaksi vuosittainen valvontamaksu, joka perustuu otettavaksi sallitun maa-aineksen kokonaismäärään ja voimassaolevan valvontataksan ehtoihin. Mikäli lupa on voimassa vain osan vuotta, peritään kyseiseltä vuodelta vain sitä vastaava osuus otettavaksi sallitun maa-ainesten kokonaismäärän mukaisesta valvontamaksusta.

Luvanhaltija on velvollinen maksamaan valvontamaksun vuosittain kunnan määräämänä ajankohtana ennakoon. Luvan voimassaoloaikana luvan haltijalle voidaan myöntää alennettu valvontamaksu, mikäli luvanhaltija ilmoittaa kirjallisesti valvontaviranomaiselle etukäteen viimeistään 15.1. mennessä, ettei maa-aineksia ko. vuonna oteta.

Vakuus

Hakijan on annettava ennen maa-aineksen ottamista lupamääräysten noudattamiseksi **70807,00 euron** vakuus, joka voi olla luottolaitoksen antama omavelkainen takaus (pankkitakaus) tai pankkitalletus, josta ilmenee, että se on annettu Hyvinkään kaupungille tämän päätöksen noudattamisen vakuudeksi ja jota seuraa pankin antama kuittaamattomuussitoumus. Vakuus tulee olla voimassa vähintään 30.9.2028 asti.

Vakuuden hyväksymisestä peritään maa-ainestaksan mukaisesti **203 euroa**. Vakuuden laadun tarkastaa ja hyväksyy Hyvinkään kaupungin ympäristölakimies. Vakuuden riittävyyden turvaamiseksi sen arvo tarkistetaan tarvittaessa. Vakuus vapautetaan sen jälkeen, kun valvontaviranomainen on loppukatselmuksessaan hyväksynyt jälkihoitotoimenpiteet lupamääräysten mukaisesti suoritetuiksi.

Perustelu: Ottamissuunnitelman tarkastamisesta ja ottamistoiminnan valvonnasta perittävät maksut perustuvat maa-ainelain 23 §:ään ja Hyvinkään kaupungin maa-ainestaksaan (Ympla 17.1.2013 § 2). Maa-ainelain 12 §:n nojalla hakija voidaan määrätä antamaan vakuus lupamääräysten noudattamiseksi.

20. HAKEMUS TOIMINNAN ALOITTAMISEKSI ENNEN PÄÄTÖKSEN LAINVOIMAISUUTTA

Hakija on hakenut lupaa aloittaa maa-ainesten ottaminen ennen kuin lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman. Maa-ainesten ottamistoimintaa ei voida aloittaa ennen kuin päätös on lainvoimainen, sillä maa-ainesten ottaminen turmelisi kalliota ja tekisi muutoksenhaun osittain hyödyttömäksi.

21. LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös annetaan pöytäkirjan julkipanon jälkeen. Päätöksen antopäivä on 29.9.2016.

Ote päätöksestä:	Hakija
Jäljennös päätöksestä:	Uudenmaan ELY -keskus Mäntsälän kunta Tuusulan kunta
Ilmoitus päätöksestä:	Ilmoituksen pyytäneet, asianosaiset

Tästä päätöksestä ilmoitetaan Hyvinkään kaupungin ilmoitustaululla, www-sivuilla ja Aamuposti-lehdessä. Asiakirjat valitusosoituksineen pidetään nähtävillä julkipanon jälkeen.

22. MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen haetaan muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta valittamalla. Valitusosoitus on liitteenä.

23. PÄÄTÖKSEN LIITTEET

- Kartta maa-ainesten ottopaikan sijoittumisesta
- Suunnitelmakartat ottamisalueesta: tuleva tilanne, lopputilanne

Muut asiakirjat ovat nähtävillä ympäristölautakunnan kokouksessa ja sitä ennen valmistelijan työhuoneessa (Ympäristökeskus, Suutarinkatu 2, Hyvinkää)

Esitys

Ympäristövalvontapäällikkö:

Ympäristölautakunta päättää myöntää NCC Roads Oy:lle esitetyn luvan maa-ainesten ottamiseen kiinteistölle Tapiola (kiinteistötunnus 106-407-24-40) Ohkolan kylässä Kaukasissa.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

VoC

Täytäntöönpano-ohjeet:

Päätös

Ote+ pöytäkirjan liitteet+ hakemus leimattuna+ vo (kunnallisvalitus):

NCC Roads Oy, PL 13, 00281 HELSINKI

Uudenmaan ELY-keskus, ympäristö- ja luonnonvarat, PL 36, 00521 HELSINKI

Tiedoksi

Ote+pöytäkirjan liitteet+vo:

Mäntsälän kunta, Heikinkuja 4, 04600 Mäntsälä

Tuusulan kunta, Hyryläntie 16, 04300 Tuusula

Ympsu/nähtäville

Ote+pöytäkirjan liitteet:

kaavoitus

ympte

laskutus/ jk

ympsu/eh

Kuulutus:

Virallinen ilmoitustaulu

Internet

Aamuposti